

št. 3 (14.399) leto XLIX.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakit nad Cerkljimi, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobardob" v Govcu pri Gorenji Trebulji, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojškini pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobodjenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040/7796600

GORICA - Drevored 24 maggio 1 - Tel. 0481/533382

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432/731190

1200 LIR POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI
SPED. IN ABB. POST. GR. 1/70

PONEDELJEK, 4. JANUARJA 1993

Gradimo skupaj.

BCTKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

MOSKVA / ZSPORAZUM START 2 O DVOTRETIJSKEM ZMANJŠANJU JEDRSKE OBOROŽITVE

Bushev zadnji podpis

Z Jelcinom pogovor o vseh aktualnih mednarodnih vprašanjih

MOSKVA - Ameriški in ruski predsednik Bush in Jelcin sta točno opoldne v Kremlju podpisala sporazum o dvotretjinskem zmanjšanju najbolj uničujočega jedrskega orožja START II. V slovesnih nagovorih sta dokument oba pohvalila, čeprav zlasti Jelcin ne skriva tehtnih pomislekov glede ratifikacije sporazuma v ruskem parlamentu.

Prav tako sta ob pogovoru ob podpisu dokumenta izjavila, da START II po obsegu in pomenu presega vse dosedanje sporazume. Ocenjuje ga kot dosežek vsega človeštva.

Hkrati je zavrnil obtožbe opozicije, da sporazum slabi vojaško moč Rusije. Strokovni elaborat je po njegovem dokazal, da bodo stroški za zmanjšanje tega jedrskega skladišča bistveno cenejši od vzdrževanja dosedanjega varnostnega sistema. Gre namreč za vzporedno uničenje jedrskega arzenala v obeh državah.

Predsednik Bush je dejal, da ZDA ne iščejo kakšne posebne koristi od trgovinsko-gospodarskih odnosov z Rusijo, čes da gre za obojestranski interes in za skupno reševanje krize v svetu. Jelcin je svoj na-

govor končal s frazo: »Hvala, George!«
Na skupni konferenci je novinar CNN Charles Beerbauer od predsednika Busha želel slišati podrobnosti o razlikah v stališčih obeh držav do bosanske vojne. Bush je odgovoril, da sta si Moskva in Washington glede tega vprašanja zelo blizu in da je skupni cilj mir, medtem ko se neuradno sepeta o velikih razlikah v stališčih. Jelcin je novinarju odgovoril, da si bo Moskva prizadevala doseči premirje v Bosni aktivneje kot doslej. Nobeden od predsednikov pa ni omenil vojaškega po-

sega. Neuradno je slišati, naj bi Bush od Jelcina poskušal izposlovati podporo za radikalnejšo resolucijo VS ZN o prepovedi poletov nad Bosno. V dogovorih obeh predsednikov se stališča držav do uporabe zahodnih vojskih letal proti srbskim enotam se vedno razlikujejo, pri čemer Moskva upa, da politične možnosti za rešitev krize niso izčrpane.

Ameriški predsednik je iz Moskve odpotoval v Pariz, kjer sta skupaj z Mitterrandom zavrnili možnost enostranske vojske akcije na ozemlju nekdanje Jugoslavije.

METEOROLOGI SE (ŽAL) NISO ZMOTILI

Slabo vreme pri nas in drugje v Evropi

RIM, LJUBLJANA - Val slabega vremena, ki je z mrazom, snegom in ledom ob novem letu zajel domala vso Evropo, se vztraja. Vremenska ujma je s svojim ledenim plaščem uklenila široka območja srednje Evrope in povzročila hude težave prebivalstvu. Na Apeninskem polotoku je tudi včeraj na jugu snežilo. Snežna odeja, ki je ponekod dosegla pol metra, je ohromila promet, nekaj krajev pa je celo odrezala od ostalega sveta.

Na Trzaskem je tudi včeraj pihala močna burja. Njeni sunki so ponekod preseglji hitrost 100 km na uro in prisilili ljudi, da so, kljub prazniku, ostali doma na toplem. Živosrebrni stolpec je na kraski planoti zdrknil v jutranjih urah do -10 stopinj Celzija.

Po napovedih vremenoslovcev bi se moralo vreme ze danes izboljšati. Hudo je bilo tudi v Sloveniji; snežilo je skoraj po vsej državi, najhuje pa je bilo na Dolenjskem, kjer je ponekod zapadlo 40 cm snega. Povsod so bili zastoji v prometu, o hujših nesrečah pa ne poročajo. (Foto TRIO)

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Nobenih odpustkov strankam

Pobude, da bi ob spremembi zakona za javno financiranje strank italijanskim političnim voditeljem odpustili nekaj dosedanjih »grehov«, so naletele na val protestov.

stran 4.....

Rekorden tovorni promet pri Štandrežu

Na obmejnem tovornem postajališču Štandrež-Vrtojba v goriški pokrajini so pozabili na lansko krizo. Promet s tovornjaki se je povzpел do rekordne ravni, k temu pa so prispevale tako vzhodne kot zahodne evropske države.

stran 4.....

Gozdni požari pustošijo po Goriškem

Po hudem požaru v Villi Frommer je včeraj gorelo na goriškem Krasu in v Brdih. Najobsežnejši požar je bil nad Zagrajem, kjer je zgorelo okrog petdeset hektarov grmčevja in borovega gozdiča. Napomo delo poklicnih in prostovoljnih gasilcev ter pripadnikov gozdne straže je povrh ovirala burja.

stran 5.....

Poraz Stefanela

Košarkarji tržaškega Stefanela se po blede predstavi vračajo poraženi z gostovanja v Cantùju. Domači Clear je bil namreč precej boljši in je zaslužen zmagal s 75:63. Tržačani so zaigrali nezbrano, za kar je morda krivo dejstvo, da so pri domačih nastopili vsi najboljši z Američanom Caldwellom na čelu, ki bi »moral« po napovedih pred tekmo zaradi poškodbe počivati.

stran 10.....

Milan zmagal tudi v Rimu

Nogometaši Milana ne poznajo ovir in tokrat so na olimpijskem stadionu v Rimu spravili na kolena Romo, čeprav so že v 5. minuti zaradi izključitve ostali brez Baresija in tako igrali le z desetimi igralci. Toda kljub temu so Milančani z golom Gullitta tudi iz prestolnice odnesli 2 točki in imajo tako še vedno 8 točk prednosti pred drugouvrščenim Interjem.

stran 11.....

Po 13 letih spet avstrijska zmaga

Na 3. tekmi Turneje Intersport v smučarskih skokih je po trinajstih letih v Innsbrucku spet na najvišjo stopničko stopil avstrijski skakalec. Prvi je bil namreč Goldberger, ki je tako tudi utrdil svoje vodstvo v sestevku treh tekem, v svetovnem pokalu pa se je približal vodilnemu Rathmayrju. Med slovenskimi skakalci je točke osvojil le Franci Petek, ki je bil trinajsti, od Italijanov pa je bil najboljši Ivan Lunardi na 16. mestu.

stran 11.....

NEMČIJA

Odstopil minister za gospodarstvo

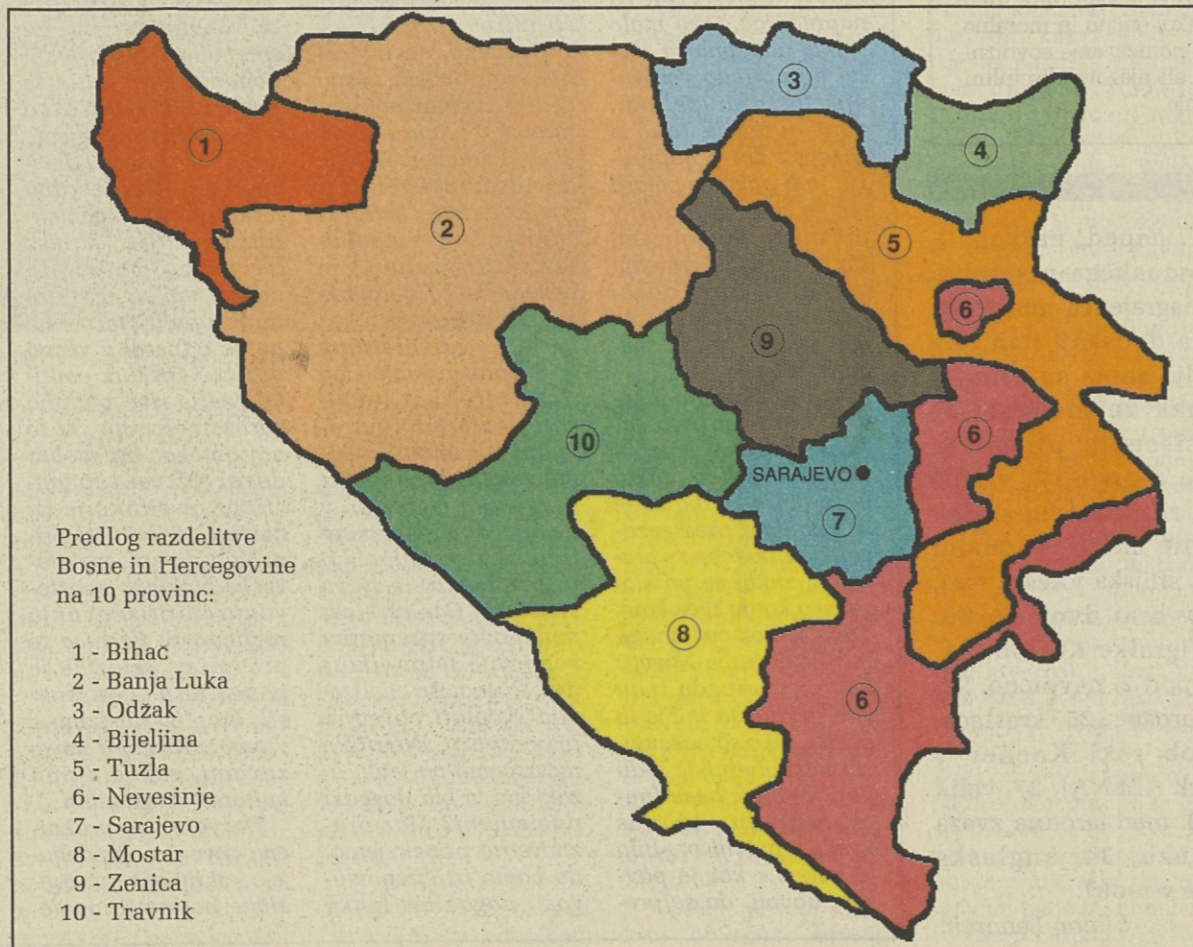

BONN - Nemški minister za gospodarstvo in vicekancler Jürgen Möllemann je v nedeljo odstopil. Obtožen je namreč, da je svoj položaj izrabljal za promocijo podjetja svojega bratranca. Pri tem naj bi uporabljal uradne državne dokumente. Möllemann, član nemške liberalnodemokratske stranke, je bil minister za gospodarstvo od januarja 1991. Na tiskovni konferenci je povedal, da se ne čuti krivega, s položaja pa bo odstopil, ker se želi izogniti nadaljnemu obrekovanju. Zvezni kancler Helmut Kohl je odstop z sprejel. (Reuter)

ZENEVA / OBJAVLJEN ZEMLJEVID S PREDLOGOM KANTONIZACIJE BIH

Tako hočejo razdeliti Bosno

Izetbegović predlogu nasprotuje, Vance in Owen pa vztrajata pri svojih stališčih

ZENEVA - Drugi dan zenevskih pogajanj o po-vojni ureditvi Bosne in Hercegovine je bosanski predsednik Alija Izetbegović prvič po izbruhu vojne pred devetimi meseci sedel za pogajalsko mizo z voditeljem bosanskih Srbov Radovanom Karadžićem. »Nicasar nismo dosegli,« je po srečanju slabe volje in z »mrkim obrazom«, kot iz Zeneve piše novinar Reuterja, povedal bosanski predsednik. Očitno razpoloženi Radovan Karadžić pa je bil nasprotnega mnenja: »Velik napredek je, da smo se pogovarjali tako, kot da ne bi bilo vojne,« je dejal.

Izetbegović, Karadžić in voditelj bosanskih Hrvatov Mate Boban so v nedeljo mirovna posrednika Cyrusa Vancea in lorda Owna seznanili vsak s svojimi pripombami na njen načet ureditve BiH, ki v tej državi predvideva deset bolj ali manj avtonomnih območij, prestolnica Sarajevo pa naj bi bila »odprto mesto« pod nadzorstvom vseh treh bosanskih narodnostnih skupin. Po predlogu mednarodnih posrednikov naj bi skoraj polovico Bosne nadzorovali Srbi.

Bosanski predsednik Izetbegović sicer ni naravnost zavrnil najnovejšega Vanceovega in Ownevega predloga, povedal pa je, da so zahtevali veliko popravkov. Bosanska vlada po njegovih besedah ne bo sprejela »ustavne uzakonitve etnične razdelitve BiH in srbske agresije«, se posebej pa se ne strinja s predlagano ureditvijo za Sarajevo. Reuter navaja mnenja zahodnih diplomatov, da bodo s političnim sporazumom samo nekaj tednov pred verjetnim mednarodnim vojskim posredovanjem največ izgubili prav bosanski Muslimani.

Organizatorja zenevskega srečanja Cyrus Vance in lord Owen sta opozorila, da čakajo Bosno in Hercegovino se veliko hujši spopadi, ce se politiki v Zenevi ne bodo sporazumeli. (Reuter)

KOMENTAR

Omembe vredno leto 1992

MATJAZ ALBREHT

Tudi leto, od katerega smo se poslovili v teh dneh, bo v slovensko zgodovino zapisano kot uspešno. Ni bilo sicer tako razburljivo kakor prejšnje, ki ga je zaznamovala predvsem osamosvojitve in desetdnevna vojna, a bilo je leto mednarodnega priznanja in sprejema v svetovno družbo narodov. Obeh dogodkov se morda ne zavedamo dovolj, toda z njima so se odprle možnosti nadaljnjih povezovanj, ki nam bodo omogočila nezadnje tudi gospodarsko rast, brez katere bi projekt osamosvojitve Slovenije ostal le torzo. S tega vidika je toliko pomembnejše, da je slovenska skupščina, kljub predvolilnim preračunavanjem, tik pred iztekom mandata sprejela zakon o lastninjenju. S tem zakonom in pa z izvolitvijo novega parlamenta se formalno poslavljamo od samoupravnega socializma, katerega posledice bodo se dolgo zaznamovale naše življenje.

Notranjepolitično dogajanje je bilo celo leto v znamenju predvolilnega boja. Pričelo se je z razpadom Demosa, ki so ga mnogi sprejeli z razočaranjem in celo z ogorčenjem. Nadaljevalo se je z dvema poskusoma zamenjave mandatarja, kar je odmevalo kot izdaja in levi udar. Končalo pa se je z volilnim porazom državotvornih strank. Vse to dogajanje kaže, da smo državljani Slovenije hitro spoznali, da se razumljivi cas antikomunizma in revansizma nezadržno izteka. Politika, ki je temeljila na brezplodnem antagonizmu, se je morala končati z izgubo oblasti. Zato je tem bolj nerazumno vnaprejšnje izvajanje in kriminaliziranje edine nove parlamentarne stranke. Zadovoljni bi namreč morali biti, da se ideje, ceprav skrajne, oblikujejo v parlamentu; za to smo si menda ves čas prizadevali. Zato bi v prihodnjih dneh januarja pričakovali nekaj več politične modrosti in državniške veličine, ki bosta sposobni preseči stare zamere in oblikovati tako vlado, za katero bomo ob koncu leta lahko ugotovili, da jo je vredno omeniti v pregledu dogodkov.

MEDIJSKA INDUSTRIJA

Na novo ali sploh prvič

MARKO KOSNIK VIRANT

Marko K. Virant (Foto: J.S. / TRIO)

Casopisno pisanje o pomembnih dogodkih v preteklem letu in napovedovanje prav takih v nastopajočem je pravzaprav izrekanje sodb o tem, kako posluje medijska industrija. V preteklem letu so ljudje, ki krojijo slovenski medijski prostor, dokončno dokazali, da so drugo svetovno vojno zmorni nadaljevati v softverski obliki, kar nam namesto umiranja na nož zagotavlja sofisticirano apokalipso na obroke. To ni napoved prihodnosti, temveč le jasna zarez med osebnim prostorom, ki bo nekaterim lahko cvetel v tisoč cvetovih, in javnim prostorom, za katerega nam je bližina neznanosti porok, da ga ni več mogoče misliti. Veliki dogodki verjetno nastajajo tam, kjer sta se ta dva pola prisiljena soočiti, ce niso le proizvod popi-

sovalcev. Novinarstvo je med dvema ognjema. Ker se zdaj proklamira za neodvisno, mora dvigniti raven inteligentnosti svojega pisanja in raven odjemalcev. Le tako lahko postane avtonomna sila, kakršna v razvitem svetu menda je. Če pa je novinarski posel se vedno servis političnim interesom, zagotovo potrebujemo butastega odjemalca, kajti predvsem takega je mogoče voditi za nos. Po predvolilnih propagandnih prijemih lahko presodimo, kako nizko cenijo obstoječi in potencialni oblastniki razumnost ljudstva, ki ga hočejo peljati čez Rdeče morje, saj so se prvič po dolgih casih morali prikupiti. Poleg stare modrosti, da je cesar tak, kakršnega si ga ljudstvo zasluži, se je izkazalo tudi to, da je narod tako bebast, kot si cesar predstavlja. Najpomembnejše v iztekljivem se letu je, da se je vrsta stvari začela na novo ali pa so se sploh prvič zgodile na naših tleh. Kljub temu pa je bil vložen neverjeten trud v to, da bi bilo videti, kot da je vse skupaj tu že od nekdaj. Tako lahko za minulo leto sklenemo,

da ima nova država na vseh področjih dovolj strokovnjakov. Isti ljudje, zaradi katerih je bilo nekoč po starem, bodo se toliko bolj zmogli zdaj po novem; se taka kritika univerze, zbiranja, prenosa in razširjanja znanja ne bo zalegla, da bi našli eno samo samcato področje, za katerega bi bilo znanje se potrebno iskati kje drugje ali kako drugače. Se nikoli tako kot v minullem letu se je izkazalo, da je splošna raven samorefleksije v teh krajih tako nizka, da nikoli ne bo mogla tekrovati z visoko viskoznostjo rodbinsko-klanovskih odnosov, ali nazorneje povedano, se nikoli se ni v teh krajih zgodilo toliko pomembnih dogodkov, o katerih javnost sploh nič ne ve, kot ravno v preteklem letu in se nikoli ni bilo v casopisju popisanih toliko pomembnih reči, ki pa za dejanski potek dogodkov, kot se bo izkazalo v bližnji prihodnosti, sploh niso relevantne. Vesel bi bil, če bi to veljalo tudi za te vrstice, kajti napovedovanje nacionalističnih izgrezov za konec prihodnjega leta res ni tisto, cesar bi se covek lotil ob koledovanju. Pa srečno!

DOGODKI IN DOLGO TRAJANJE

Kako naj se še veselimo?

ALBERT MARGOLE

Je cas dogodkov in cas dolgega trajanja. Je cas, ki se nenehno spreminja, pa vendarle se v njegovem neskoncnem prehajanju odločimo za trenutek, ko obredno prekinemo dolgo trajno tekmo s casom in ga določimo v trenutek. Cas stojimo po letih. In konec leta je tudi cas bilanc, obracunov. Da bi pozabili ali da bi se pravilno umestili vnaprej? Da bi se preslepili in se za trenutek predali obrednemu verovanju v urednicitev nikoli uresnljivih želja?

Resda so bili dogodki, ki pa so navsezadnje odraz necesa pod njimi, necesa, kar traja dlje od dogodkov in kar na koncu tudi omogoča, da se določene slučajnosti pojavijo kot dogodki. Dogodki se bodo pletli v spominje, življenje pa bo plavalo po poteh dolgega trajanja. In navsezadnje, v življenju ponavadi ni velikih sprememb, spet drugič pa nas bo cisto nepričakovano presenetilo, ko ne bomo mogli več naprej po ustaljenih poteh.

Tako se dogodki prepletajo, od vstopa v racionalno civilizacijo ob jutranji kavi, brskanja po življenju knjig in njihovih misli, življenju na fakulteti, v mestu, na vasi, do večernega vstopa v svetovni red casopisnih poročil in TV dnevnika. Za tem sledi pravilica otrokom in otični predanost verovanju otroške naiivnosti. Je med otroškimi poslušanjem pravljic in našim razumevanjem svetovnega reda navsezadnje kakšna bistvena razlika?

V preteklih letih sem se kljub vednosti o divjanju vojne po svetu, skoraj povsem neobremenjeno veselil novoletnega praznovanja. Svet, ki me je obdajal je bil v naivnem pogledu videti tako varen in napredujoč, tako malo je bilo potrebno za skoraj hipnotično verovanje v praznični željam. zdaj dvomim tako o varnosti kot o napredku; tudi pokanje petard me ne more pripraviti v praznični hipnotizem, saj je preblizu gmenju granat in torej dokaj neokusen način za ustvarjanje prazničnega vzdušja.

Če si skušam odgovoriti na vprašanje, zakaj praznujemo Novo leto, zakaj je to del naše kulture, se najdem pred tezaivo, ki je podobna vprašanju, zakaj se po slovensko konju reče konj. Tako so nas pac naučili, praznovanje Novega leta pac pripada redu »od nekdaj so ljudje to počeli, tako so nas naučili naši predniki« redu podobnemu besednemu ritualu, ki nas uvede v pravljico. »Bilo je nekoč.« kar je povsem dovolj, da se pre-

damo zagonetnemu občutju prijetnosti, ki je predpogoj za uživanje v otični dremavici. Morda bi tudi za doživljanje sveta okrog nas lahko rekli, da gre za podobno naravnost našega duha, ko se ob dogodkih, ki jih ne razume, predaja nekakšni otični fasciniranosti podobni otroskemu pričakovanju po besedah: »Bilo je nekoč...«, gre za skorajdaj otično hipnozno verjetja v določeno pogojev našega bivanja.

V kolikor si postavljam vprašanje na področju, ki pripada redu samoumevnosti kulturne prakse določenega časa in prostora, smo se postavili v položaj opazujočih marsovcov. Res je sicer, da početja tudi domorodci ne razumejo, vendar ga s prednostjo in uživanjem prakticirajo, ne da bi se pri tem sprasevali o njegovem smislu. Skusal bom slediti marsovskemu pogledu in si za začetek ogledati materialnost novoletnega praznovanja, oz. v čem se praznovanje loči od vsakdanjega življenja. Vselej se pojavlja nepogrešljiva zbirka, kjer gre za hrano, pižoco, obleko in dekoracijo prostora, in vse po vrsti je izbrano po merilih, ki te materialnost uvršča na lestvici prestiža višje od nivoja vsakdanjega življenja. Ljudje torej sodelujejo v igri, oblečeni v dekoracijo želja, in ta igra »kot da gre zares«, igra, ki jim omogoči, da se za cas praznovanja počutijo kot bi resnično ziveli želje boljšega življenja, jih navdaja z veseljem, z nekim skorajda zaslepljenim veseljem. Lahko bi rekli tudi drugače, vzrok samodejnega veselja ob praznovanju verovanjskega značaja: sprva vnaprej verjamemo, da k praznovanju sodi dobra volja (in veselje resnično pride kot samoumevna sničajna prerokba), verjamemo, da izrekanje vseh dobrih voščil tudi v resnici pomeni njihovo bližnje uresničitev. Verjamemo, da je dovolj izreči zelim ti vse najboljše, zelim ti zdravja, sreče, izpolnitve skritih želja..., in besede bodo delovale kot carobni ukazi.

Ob novoletnem praznovanju smo torej kot tukajšnji domorodci naravnani k samoumevni veselju, ki se spoji z drugo zanimivostjo: v nekem dogovorjenem trenutku se odločimo in pričnemo na novo steti cas. Cas se sicer nenehoma spreminja, vendar je letni ciklus tisti, ki ga naša civilizacija v celoti obredno priznava. Dogodke razvrščamo po letih. In zakaj naj bi bili dogodki pomembni? Mar praznovanje pričakujemo, da bomo izneponovljivosti dogodkov lahko napovedali njihovo prihodnje posledice? Pa vendar, kakorkoli ne moremo najti zadovoljnih odgovorov. Novo leto doživljamo v nepojasnijem veseljem pričakovanju novih pomembnih dogodkov.

Pri tem nam tudi politični nagovor rise podoba sveta, podobni tisti, ki si jo sami risemo ob najboljših željah za prihodnost. Razlika je morda zgolj v tem, da si politični nagovor vsakih nadene slavnostni dekor, ki poslušalstvo prav tako vsakic zaziblje v otični dremez. Tako doživljamo na eni strani podoba sveta, v katero nas z videzom dobromernosti nago-varja politični diskurz, in podoba učinkov iste diskurza. Skupek je na zunaj podoben obliki starozavezne psalma, antitetičnemu paralelizmu, vendar ob popolni odsotnosti liricne estetike. Kako naj torej opredelimo dogodke preteklega leta?

To je leto, ko se se vzpostavlja določena razmerja, ki presegajo minljivost dogodkovnega in pričakujemo lahko, da bodo dolgotrajneje zaznamovala duh našega življenja v prihodnje. Strpnost se bo borila s sovratvom. Leto, ki je za nami, se je najavljalo v pričakovanju evropskega združenja. Prizadevanja v tej smeri so bila resda velika. Združenje vzhodnega k zahodnemu pomeni za ene neznošno obremenitev, za druge pa dokončen razpad. Nemčija je pri tem le predlanska metafora. Razpadel je sistem, ki je pol stoletja določal način življenja in misljenja svetu vzhodno od Labe. Je razpad sovjetske in balkanske zveze pogoj, da bi lahko nastala evropska zveza?

Kakšnega značaja je evropsko povezovanje, ki ga spremljamo ob naslednjem dogodku v dinamiki političnega življenja, ko v vsakdanosti življenja posameznih dežel doživljamo porast izbruha nestrpnosti nacionalističnih strasti, ki niso od včeraj, in ki jih odhod neke garniture ljudi s politične scene ne bo odnesel v večno pozabo? Diskurz politične rise podoba evropske zveze, ki bi naj omogočala svobodnejši razcvet kapitalistične produkcije in menjave dobrin ter pripeljala do splosne ciroveske blaginje, sposto-vanja in priznavanja različnosti. Resnica je praznične retorike je porast rasne nestrpnosti, krepitev fašizma z vsemi ustreznimi navezavami, genocid nad kulturno drugačnimi.

Do vojne se praznična govorila opredeljujejo kot do neke metafizične naravne zname-

nitosti. Na veliko so se angazirala v organiziranju enih in drugih mirovniških konferenc; »nepolitične« so se bolj utjevale zavest nemoči civilne družbe pred nasiljem vojaškega državnega aparata. Krog je zacaran: vojna je argument za razmah vojne industrije in trgovine, civilna družba pa nemočna sledi vnaprej uravnanim pravilom igre.

Igre casa tudi domačim logom ne priznava. Medtem, ko na Slovenskem ze vsi pocasi verjamemo, da mana obljubljenega Zahoda curlja tudi na področje našega življenjskega standarda, imamo cedalje manj casa, da bi sploh karkoli mislili. Srca imamo polna vojne, misel se ukvarja s klasifikacijo političnih strank. Pri tem je le strah pred klerofasizmom, desni vidijo na vsakem koraku vračanje realsoocialističnega terorja. Igre združevanja in razpadanja, ki niso po meri evropskega okusa. Učinek: Slovenska nasprotja lahko v en glas govorijo o nacionalni skupnosti samo ob produkciji sovratva do vsega tuje-ga. Slovenci so se predlanski veselili odhoda orožja in danes na nekem novem orožju grade svoj nacionalni ponos; zaradi onega prvega ljudje beže v sramotno izgnanstvo, drugo orožje, ki je nacionalno zavedno, izrinja begunce iz podobe slovenskega vsakdana. To je leto, ko je med ljudmi postalo samoumevno, da ne pripadajo več južnoslovenskemu kulturnemu prostoru. Ob diplomatskem prizadevanju in iskanju sleherne bilke za navezavo stikov z Evropo, ista Slovenija po drugi strani diplomatsko odreka gostoljublje »južnemu« intelektualcu, ki ima v svetu vzpostavljene zavidljive kontakte znotraj svoje-ga kroga.

V boju za dominacijo Ljubljane nad ostalimi slovenskimi mesti in vzporednem univerzitetnem rivalstvu, sta se je združila ljubljanski in mariborski intelektualni potencial ter ustanovila novo univerzitetno ustanovo: v tem letu je tako nastal Institutum Studiorum Humanitatis. Hkrati pa se bomo leta 1992 spominjali po popolnem zaprtju medijskega prostora, ki bi omogočal svobodno produkcijo kritične humanistične misli.

Nadalje so se na eni strani umestili tisti, ki so postali lastniki podjetij, majhnih in velikih, na druga pa večina, ki je več ali manj za vselej onemogočena, da bi postala kaj več kot lastnina prvim in jim pod ceno prodajala svojo delovno silo.

Remo torej na bolje ali v neustavljivi smeri unice-nja? So dogodki tu sploh se kakorkoli pomembni?

Naj potemtakem se komu zelim v prihodnje vse dobro? In naj se kdo rece, da stvari ne gre jemati tako zares?

ZENSKA IN VOJNA

Degradirane na raven blaga

NINA KOZINC

Nina Kozinc (Foto: J.S. / TRIO)

upravičuje s sklicevanjem na objektivnost.

Po te logiki jaz ne bom objektivna, pravzaprav kaj takega sploh nočem biti, kajti pisati hočem o zenskah in mizeriji, ki jim jo je prinesla vojna. Nasilje nad zenskami in spolna zloraba otrok je sicer nevidna realnost tudi tistih družb, ki živijo v miru - na primer slovenske. Zato je spolno izživljanje nad zenskami, deklicami in otroki v BiH le radikalizacija odnosov moči med spoloma, kar je enkrat za spremembo prodrlo v medije in ziritiralo javnost. Seveda govorim o tuji javnosti, slovenske tako ali tako ni.

Med balkanskimi politikami in vojskovodji ni

zensk. One in njihovi otroci so napolnili begunske taborišča, kamor so jih zaprli kot potencialne kriminalce. Vsaj pravijo tako, mar ne? Mnoge niso pobeignile, pa so jih strpali v posiljevalska taborišča. Tudi osemletne punčke. Ali sedemnajstletno Marijano iz severne Bosne, ki so jo po desetkrat na dan štiri mesece posiljevali. Ona je prezivela, veliko jih ni.

Spopadi na Hrvaškem so prenehali v začetku leta, pa je državna roka ze maja segla po zenskem telesu. Po materialnem in fizičnem vojnem unicenju je postala Hrvatica (!) prevec pomemben element v prenovi Hrvaske, da bi smela samostojno odlo-

cati o svoji rodnosti. Pravico do izbire je preklel famozni koncept o demografski obnovi Hrvaske, ki poleg tega predvideva se preprečevanje tako imenovane neznanosti (ne pozne-ga poročanja) in ustoličenje materinstva na najvišje mesto v hierarhiji poklicev. Seveda naj se matere z otroki ne zaposljujejo. Skratka, gre za nact, ki vraca položaj zenske na Hrvaškem stoljta nazaj. Pri takšnih nactih so lahko Jelena Lovrić, Rada Iveković, Slavanka Drakulić, Vesna Kesic in Dubravka Ugrešić le carovnice. Da bi bil paradoks večji - postale so posiljevalke hrvaskega naroda, kot jih je nedavno obtožil zagrebški Globus. Seveda

to ni naključje, saj gre za pionirke feminizma v pokojni Jugoslaviji, predvsem pa za neodvisne zenske publicistke in znanstvenice, ki so se dvignile nad gnojnico nacionalizma in sovratva na Hrvaškem. Spolno egalitarne družbe (matriarhat se prevekrat pojmuje kot diametralno nasprotje patriarhata) ne poznajo posilstev ali nasilja nad zenskami. Zato ostajajo samo utopična verzija vseh tistih, ki vedo, da je izživljanje v sosesčini ena od oblik degradacije zensk na raven blaga za to ali ono potrošnico: državno, narodno, ideološko, etično in moralno, za poniževanje sovratnika ali njegovo discipliniranje.

to ni naključje, saj gre za pionirke feminizma v pokojni Jugoslaviji, predvsem pa za neodvisne zenske publicistke in znanstvenice, ki so se dvignile nad gnojnico nacionalizma in sovratva na Hrvaškem. Spolno egalitarne družbe (matriarhat se prevekrat pojmuje kot diametralno nasprotje patriarhata) ne poznajo posilstev ali nasilja nad zenskami. Zato ostajajo samo utopična verzija vseh tistih, ki vedo, da je izživljanje v sosesčini ena od oblik degradacije zensk na raven blaga za to ali ono potrošnico: državno, narodno, ideološko, etično in moralno, za poniževanje sovratnika ali njegovo discipliniranje.

to ni naključje, saj gre za pionirke feminizma v pokojni Jugoslaviji, predvsem pa za neodvisne zenske publicistke in znanstvenice, ki so se dvignile nad gnojnico nacionalizma in sovratva na Hrvaškem. Spolno egalitarne družbe (matriarhat se prevekrat pojmuje kot diametralno nasprotje patriarhata) ne poznajo posilstev ali nasilja nad zenskami. Zato ostajajo samo utopična verzija vseh tistih, ki vedo, da je izživljanje v sosesčini ena od oblik degradacije zensk na raven blaga za to ali ono potrošnico: državno, narodno, ideološko, etično in moralno, za poniževanje sovratnika ali njegovo discipliniranje.

Vodoravno: 1. vojvodinski madzarski pesnik (Karoly), 4. pritiklava doga z veliko glavo, 8. svetlorjav strupen južноеvropski pajek, 11. glavno mesto Jordanije, 12. škotska rodovna skupnost, 13. delo pisatelja pod 2. navpično, 14. antični Beotijci (iz crk IONA), 15. telesni položaj v jogi, ugoden za meditacijo, 17. pomol, mostovz, 18. novo srebro, 20. dezela v Skandinaviji, 23. mesto in ljudstvo v Nigeriji, 24. ogljikovodik z enojno vezjo med C atomi, 28. prazgodovinsko zatočišče pod skalnim previsom (iz crk RIBA), 30. sol sečne kisline, 31. ime avtorice knjige vegetarijanskih receptov Miklavčić-Predan, 32. škotski ovcar, collie, 33. grski filozof in matematik, ki je prvi izračunal obseg zemlje, 35. pritisk, 36. Marijina mati po bibliji.

Navpično: 1. napad, naskok, 2. priimek francoskega pisatelja, Nobelovega nagrajenca leta 1957, ki je umrl na današnji dan leta 1960, 3. kaplja znoja na celu, 4. kemijski znak za mangan, 5. palica za cisčenje pluga, 6. španska igra z zogo, 7. v soli konzervirana riba sled, 8. sladek južni sadež, 10. mesto v vzhodni republiki, 16. sinjska viteška igra, 19. Kastorjev brat dvojček, 20. ime filmske igralk Keaton, 21. ime pisatelja pod 2. navpično, 22. zobati kit enorožec, 25. krastaca, 26. mesto ob reki Kocher v Nemčiji (iz crk ALENA), 27. velik gorski vrh, 29. mednarodna zveza letalskih družb, 34. angleška kratica za "vse v redu".

Simon Lenarcic

1	2	3	4	5	6	7	
8			9			10	
11			12				
13			14				
15			16			17	
			18			19	
20	21	22					
23			24		25	26	27
28			29		30		
31			32				
33			34				
			35				36

Ob razstavi
sovjetskega
sorealističnega
slikarstva
v Palais beaux
arts v Bruslju.

Prvi vodja sovjetske oktobrske revolucije Lenin ni bil nagnjen k novostim, tudi k tistim v umetnosti ne, kljub temu pa je sovjetska umetniska avantgarda ob podpori kulturnega ministra Lunacarskega v kratkem času doživela bleščeče trenutke spontane inventivnosti in ustvarjalne svobode. Na področju likovne umetnosti sta konstruktivizem in suprematizem ustvarila dediščino, pod katero so se podpisali Mihail Laktionov, Ljubov Popova, Sagal, Kandinski, Rodcenko, Malevic in Tatlin in ki je postala trajna vrednost celotne svetovne avantgarde. S svojo spontano inventivnostjo, svobodo izražanja in ob oplajanju z drugimi umetniškimi področji (film, gledališče, kabaret, cirkus, glasba) je sovjetska likovna avantgarda v dvajsetih letih zazvela le za kratek čas. Vzrokov ne gre iskati v morebitni izrabljenosti ali izpetosti njenih ustvarjalcev, temveč v ukrepih despota Stalina, ki je s svojim diktatom okusa že leta 1926 onemogočil njeno delovanje. Na začetku tridesetih let se je začela vladavina socialističnega realizma, navdihnjenega z obnovljenim duhom realizma, ki je v ruskem slikarstvu doživel razcvet ob koncu devetnajstega

stoletja, in sicer kot svojevrstna apologija obdobju carizma. Novi »oče naroda« je anatomiziral umetnost avangarde kot neproduktivno in sumljivo ter hkrati umetnosti vsilil vlogo polepsane resničnosti, umetnikom pa zaukazal, naj postanejo »inženirji človeških dus«.

Tako je umetnost postala sestavni del in orodje povečevanja nekega sistema in ideologije, emanacija duha prav tega sistema, polepsane resničnosti in njenih samooklicanih vodij. Nastajala je po diktatu resničnosti kot njena idealizirana slika, z dominantnim politično-ideološkim kontekstom estetske norme, prav tako pa tudi snovi, motivi in teme, ki so bili predpisani s pravili uradne esnafske organizacije (zdrženja umetnikov). Ne samo, da je sovjetsko slikarstvo v obdobju socialističnega realizma moralo biti realistično tudi po duhu, temveč je postalo sublimacija resničnosti, ki ji je zezele biti podobno, a jo je predstavljala v siju neskaljenega optimizma. Hkrati je bilo slika zaslepljujočega romantizma, anahronističnega v svojem prizadevanju, da s pripovednimi elementi, kompozicijo in barvitostjo (eksplozija zarcnih tonov, bleščeča svetloba

Apoteoza polepšane resničnosti

RISTO VITANOV

ipd.) ovekoveci radost življenja v obdobju socializma, delovni polet, uspehe, gradnjo, kolhozniško vzajemnost in pripadnost partiji.

Zlom komunističnega imperija na evropskem Vzhodu so na Zahodu sprejeli kot možnost ugotavljanja določenih korelativov v odnosu do umetnosti, ki je nastajala po nareku uradne estetike, pa tudi najrazličnejših oblik »samostojne«, »neodvisne«, »podzemne«, »samonikle« produkcije. Ideološke razlike

so nujno povzročile tudi estetske; prepad je bil v nekaterih primerih nepojmljiv.

Svojevrsen estetski sok, ki ga prinaša bruseljska razstava sovjetskega soorealističnega slikarstva z izborom šestdesetih slik (z nekaj primerki casopisa Sovjetski ekran in podobnih publikacij) kažejo na nihanje v umetnosti, ki je vnaprej prezirana zaradi preprostega dejstva, da prikazuje lažno in polepsano sliko resničnosti, estetski kriteriji pa so zanemarjeni

glede na ideološko-politični kontekst samega likovnega sporočila.

Bruseljska razstava zajema stiri desetletja nastajanja te umetnosti (1930 - 1970), panoramski pregled pa omogoča uvid v tri pomembna obdobja. V začetnem obdobju je se mogoče videti sledove nekakšne nedolžne naivnosti, na primer na sliki Georgija Rubljova Sestanek partijske organizacije v tovarni (1932), ali v primerih posastne monumentalnosti, ki se že v temelju

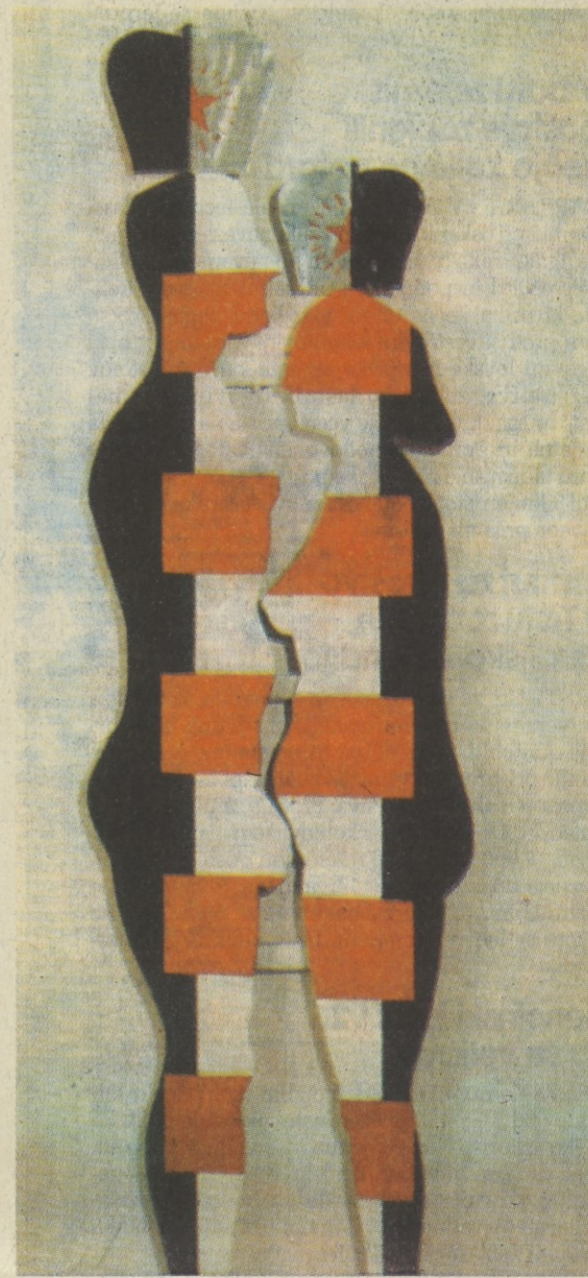
izneverjajo duhu realizma, laznost in povečevanje pa se stopnjujeta z naraščajočo pomembnostjo »očeta naroda« in drugih vodij.

Za drugo obdobje so značilni trdovratni estetski dogmatizem, zdanovstvo in uradna vladavina povojnega »socialističnega realizma« z dominantnimi portreti vojskovodij (izrazit primer je Portret marsala Vasiljevskega, ki ga je l. 1947 naslikal Aleksander Laktionov), katerih hiperrealistični izraz mrzi duha. Tretje obdobje predstavlja tako imenovani »grdi realizem«, gibanje, ki je nastalo v šestdesetih letih v odgovor na nova zaostrovanja ob koncu obdobja Hruscova, ki je kot kratkotrajna otoplitev prineslo nekaj umetniške svobode. »Grdi realizem« ni nikakršno nasprotovanje dominantnemu duhu vladajočega realizma, razen z delno svobodo pri izbiri motivov in formalnih slikarskih elementov, medtem ko se ikonografija v bistvu ne razlikuje od uradnega realističnega slikarstva.

Povečujoca apologija ideologije in nasilnega duha socializma, anahronizem, ko gre za mučno prizadevanje po navezovanju na tradicijo (naslanjanje na ikone in njihov slog na portretih vojskovodij), lazni in nespretni

poskusi izražanja ponarejene radosti fanatičnih komsomolcev, vojnih zmagovalcev, herojev dela, idiličnih prizorov obiranja paradiznikov, partijskih srečanj, svečanih premorov kolhoznikov ob prebiranju Pravde in podobnih motivov...je slikarstvo, zalostno v svoji umetniški oguljenosti, se posebej, ko zgubi ideološko-politični predznak. Pred seboj imamo svojevrsen eksotični pogled nazaj, ki s svojo zalostno usodo opominja, v kolikšni meri je umetnost podvržena obsodbam, ce si za svoje izhodišče vzame ideološke cilje in se postavi v službo politični propagandi.

Vzporedno z razstavo sovjetskega socialističnega slikarstva je v isti zgradbi postavljena razstava z naslovom Montaza in moderno življenje. Gre za zgodovino razcveta fotomontaze (1919 - 1942) in uporabo fotomontaze za doseganje umetniških ali neposrednih političnih ciljev. Poleg tega se v filmskem muzeju (znameniti bruseljski kinoteki) odvijata dva cikla filmov, posvečenih sovjetskemu soorealističnemu filmu in virtuozni montaži. Razstava prinaša zadovoljiv in celovit vpogled v obdobje prevlade slepe ideologije na področju, ki je namenjeno ustvarjalni svobodi.

V naslovu: odlikovanje
zaslužnim umetnikom v
sedemdesetih letih.
(Foto: arhiv)
Spodaj: P. Lebedev: Dva
(1988) (Foto: arhiv)

LIKOVNA UMETNOST / TREND

Socialistični realizem na kapitalističnem tržišču

DEJAN KRŠIC

ga kompleksa umetnosti na površje utegnito pripisovati k spremembi pojmovanja in doživljanja pretekle in sedanje umetniške prakse.

Doslej so delom soorealizma in nazikunsta pogosto odrekli kakršnokoli umetniško vrednost. Običajno so to pojasnjevali s formalistično idejo, ces da se ta dela »ne ukvarjajo s specifičnimi slikarskimi problemi«, s problemi forme. Toda ukvarjanje s »formalnimi slikarskimi problemi« kot s ciljem, namenom in največjo vrednostjo umetnosti poudarja le določena ideologija nekega obdobja, prostorsko in časovno relativno omejenega kroga evropske umetnosti moderne dobe. Modernistični teoretiki menijo, da motiv ne predstavlja tudi vsebine slike, da je bistveno zgolj način obdelave, s čimer diskvalificirajo sorealistično slikarstvo samo zaradi tega, ker ni nekaj drugega.

V primeru socialističnega realizma nikakor ne moremo govoriti o diletantizmu, nesposobnosti ali pomanjkanju slikarske spretnosti. Predvsem gre za drugo, ceno razumevanje položaja in vloge umetnosti. Socialistični »inženirji človeških dus« se nam zdijo kot razgaljeni modeli postmodernih umetnikov - kot industrijski delavci, ki ustvarjajo ekonomsko in ideološko blago.

Obstaja pa tudi drugačna možnost branja.

Socialističnega realizma, ki je v nasprotju z modernističnim »formalizmom« poudarjal »spoznavno funkcijo umetnosti«, ne smemo v celoti poistovetiti z zdanovsko interpretacijo, z »lakirovko«, s shematiziranimi prikazi optimizma delavcev in kmetov, kakršni so prevladovali na plakatih in v scenografijah partijskih kongresov.

Ali ni Lenin s tem, ko je leta 1918 izjavil, da je delovanje na polju umetnosti ena prvih nalog Partije, umetnosti dodelil pomen, kakršen ji v »demokracijskih režimih« ni bil nikoli priznan? V to so bili prepričani tako umetniki kot oporecniki. Danasnji problem vzhodnih postdisidentskih umetnikov je prav izguba te vloge in vere v globlji družbeni smisel umetnosti.

Zdaj, ko je propadla državna oblika socializma, je na umetnost znova mogoče gledati tudi kot na utopični projekt, kraj in prostor ohranjanja ideje boljše, bolj pravične, humane družbe. Zato tudi ni čudno, da so se zahodni marksistični teoretiki pretežno posvetili analizi kulture.

Ta zgodba pa ima tudi svoj krajevni epilog. Ko sem letos poleti tako kot vsako leto odšel na Bol na otoku Braču, sem doživel sok: spomenik padlim borcem, ki se ga spominjam iz otrostva, je porusen, bronasti kip borca z mitraljezom na ramenu pa je bil ponujen v odkup Odpadu, okrog

cesar je nastala tudi casopisna polemika o obravnavi spomenikov NOB. Ne vem, kakšna je zdaj usoda tega spomenika, ali so ga pretopili ali shranili za kakšno prihodnjo zbirko za kakšen muzej v prihodnosti. Mogoče je ta spomenik, delo Mirka Ostoje iz leta 1951, zares nekakšno rutinsko oziroma maniri-

stično delo s prevec poudarjenimi proporcijami, s konvencionalno ikonografijo bojevniskega prezira in podobnim. Vendar pa je ob »Zlatnem ratu«, Dominikanskem samostanu in se nekaj taksnih krajih in objektih vsekakor bil eden prepoznavnih znakov Bole. Prevzela nas je njegova čudna okornost, mešanica utopičnega in ideološkega in smo zato o njem govorili kot o »spomeni-

ku nad vsemi spomeniki«. Tokrat v bližini pa ni bilo tujih zbiralec in tako je ta kip verjetno izgubljen za zmeraj.

Očitno spet deluje »socasnost različnih obdobj«. Medtem ko je na zahodu uvozni soorealizem modni hit, je pri nas nastopilo obdobje ikonoklazma. Ne da bi se spuščali v razmisljanje, ali gre za zavestno in namerno kulturno politiko, vendarle zbone v oci,

da gre za strategijo zozevanja izbora v tem občutljivem času definiranja preteklosti in kreiranja tradicije. Ne samo, da potihem ali nasilno izginjajo spomeniki antifascističnega boja, tudi v casopisnih polemikah je »avantgardna umetnost« obtoževana za sluzenje komunističnemu režimu! Kot bi se programerji kulture ne naučili, da odrievanje v podzavest nujno vodi do nevroz.

Portreti Stalina so po Borisu Groysu "najvisji dosežki soorealizma" (Foto: arhiv)

V zadnjem desetletju je bila umetnost socialističnega realizma že večkrat predmet trendne pozornosti, od Komarja in Melamida, ki sta se z navedki in reinterpretacijami državne umetnosti stalinističnega obdobja zaslula na toboganu postmodernizma, do »dizajnerskega socializma« mladih Britancev v zgodnjih osemdesetih letih (od Paula Wellerja in Red Wedga do Test.Departmenta) ter modnega trenda, ki je se posebej v času, ko je bil zrusen berlinski zid, v urah Raket ter v udarnih

in partijskih značkah videl nove modne teme. Videti je bilo, da je samo se vprašanje casa, kdaj bodo tudi prava dela socialističnega realizma, ki že vrsto let pritegujejo pozornost nekaterih umetnikov in teoretikov, pritegnila tudi pozornost umetnostnega tržišča.

Konkretna napoved je prišla pred dvema letoma z vestjo, da je neki Jean-Paul Pianta v mrzličnem zbirateljskem pohodu po stanovanjih in ateljih sovjetskih umetnikov uspel zbrati eno največjih zasebnih zbirk sovjetske umetnosti. Čeprav po nje-

govih besedah ta zbirka ni namenjena prodaji, je očitno, da je slo za prvi korak dvigovanja tržne cene. Ce je bila do zdaj zgodovina socialističnega realizma, z izjemo Aleksandra Deineka, zares »zgodovina umetnosti brez imena«, je zdaj treba pričakovati diferenciacijo kritikov, Kudrina, Kottiliaruva, Zinova, Alimova, Gorlova, Zemskova, Solomina, Lisenka, Kaliagina. Vrsta tekstov, monografij, razprav, razstav...

A ne glede na začetni motiv bi plavanje tega travmatičnega, odrinjene-

A. Kosolapov: Reklama za Time Square (projekt) (Foto: arhiv)

NOVICE

Okružen umor
v bližini Rima

RIM - Morilec ga je slekel, ga privezal za noge, roke in okoli vratu k postelji in ga nato pobil z rezilom. Tako je v kraju Guidonia pri Tivoliju umrl Andrea Agliata, po rodu iz Sicilije, ki pa je že vrsto let živel v Laciju. Njegovo truplo so našli karabinjerji v njegovem stanovanju, potem ko so jih sorodniki opozorili, da moskega že nekaj dni ni bilo na spregled. Po izvidih sodnega zdravnika, naj bi morilec umoril Agliato 23. ali 24. decembra lani. Preiskovalci menijo, da je v umor vpleten kdo od umorjenčevih prijateljev in so usmerili preiskavo v kroge tamkajšnjih homoseksualcev. Agliata se je pred dvema mesecema ločil od zene.

V baru železniške
postaje zaplenili
večjo količino petard

CARRARA - V Avenzi, malem mestecu pri Massi Carrari v Toskani, so očitno zelo navezani na umetne ognje. Tako bi lahko sodili po neverjetnih količinah petard in podobnega pirotehničnega razstreliva, ki prihajajo na dan v tem kraju. Potem ko so dan pred silvestrovim karabinjerji zaplenili v neki trgovini lovske in ribiske opreme kar deset stotov razstreliva, za katero lastnik trgovine ni imel ustreznega dovoljenja, je včeraj prisla na dan se ena izdatna in prav tako nedovoljena zaloga petard v baru tamkajšnje železniške postaje. Tokrat so zaplenili »le« en stot vnetljivih snovi, lastnika bara pa seveda prijavili sodišču.

Inštitut za otroštvo
v Trstu razpisuje
študijsko štipendijo

TRST - Gre za devetmesečno štipendijo, ki velja za univerzitetne diplomirance iz medicine in kirurgije, morebiti podaljšljivo in usmerjeno k sodelovanju pri uresničitvi raziskovalne pobude na področju otroškega zdravstva. Prošnje za udeležbo pri natečaju, izpolnjene na kolkovanem papirju vrednosti 15.000 lir, morajo interesenti posredovati najpozneje do 12. dne 14. januarja 1993 tajništvo Inštituta za otroštvo v Istrski ulici št. 65/1, Trst, na katero se lahko obrnejo tudi za podrobnejše informacije.

Bencinski boni 92
so še veljavni

TRST - Komur ni uspelo uporabiti vseh bencinskih bonov, ki jih je bil deležen v preteklem letu, jih bo lahko izkoristil do 15. januarja. Medtem so že tik pred pragom novi boni za leto 1993. Tržaška trgovinska zbornica sporoča, da jih bodo zacele razdeljevali 19. januarja. Avtomobilisti jih bodo lahko dvignili najkasneje do 26. februarja.

MRZ / ŽE OSEM LET NI BIL TAKO HUD

Srednja in južna Italija
pod debelo snežno odejo

Smrt deteta v rešilcu, ki ni mogel naprej zaradi hudega meteža

V Rimu že dolgo ne pomnijo tako ostrega mraza

RIM - Vremenoslavci so napovedali, da bo hud mraz, ki je zajel Apeninski polotok, jutri nekoliko pojenjal. O umi, ki je pokazala zobe z obilico snega zlasti v srednjih in južnih predelih države, pa tudi na otokih, sicer pa z nizko temperaturo, kakršne nismo bili vajeni v Italiji že polnih osem let in jo je zaradi tega toliko bolj občutili, se je tisk seveda upravičeno razpisal. Kako bi se tudi ne, ko pa je povzročila celo vrsto hudih nevšečnosti, pa tudi tragedijo - smrt novorojenčka, ki so ga z rešilcem peljali v bolnišnico, a je snežni metež vozilo zaustavilo toliko časa, da ni bilo detetu več pomoči. Da ne govorimo o revezih, ki živijo v nesegrethih zasilnih bivaliških na obrobju velikih mest in jim prinesejo tu pa tam kakšen tople obrok hrane prstovoljci.

V Emiliji-Romagni je bilo včeraj oblačno, snežilo pa je samo na Apeninih in večjih tečajih ni bilo, razen v železniškem prometu, saj so prihajali vlaki z juga v Bologno z veliko zamudo. Toda v južnejših delih, od Campanie, Umbrije, Abrucosa in Bazilikate do Apulije, Kalabrije in Sicilije ter celo Sardinije, so bile vremenske razmere mnogo

slabše zaradi snežne odeje, ki je ponekod celo v ravninskih predelih dosegla polmetrsko debelino. V skripcih so se znašli predvsem letoviscarji, ki so si privosčili oddih od božica sem in se jih je začela velika večina vracati domov ravno včeraj. Kljub snežnim plugom so na marsikateri cesti, zlasti v hribovitih območjih, kjer so smučista, nastale dolge kolone avtomobilov, ki niso mogli ne naprej ne nazaj.

Sneg je pobelil celo obmorska letovišča na Siciliji, recimo Taormino, ki so običajno skozi vse leto v soncu; ne samo, temperatura je zdrknila pod ničlo, obenem pa je pihal silovit veter, ki je močno zaviral plovne zveze. Sneg je zapadel tudi na turističnih plazah Sardinije, kjer ga ravno tako niso vajeni.

V goratih predelih Bazilikate, a tudi Sicilije in drugih delov je živo srebro zdrsnilo celo do 14 stopinj pod ničlo, mnoge vasi in zaselki pa so ostali izolirani od sveta ter brez vode in električnega toka, tako da jim je morala priskočiti na pomoč civilna zaščita. Ta je aktivirala trinajst centrov za pomoč, nje-nano delo pa spremlja notranji minister.

FINANCIRANJE STRANK

Strah pred
odpustki
politikom

DRAGO GASPERLIN

RIM - Italijanska politika je zakoracila v novo leto v znamenju nekaterih odmevnih dogodkov. Omenjamo le dva. Dopisnik New York Timesa je tako rekoč obdolžil Andreottija, da se je spetal z mafijo, mnogokratni ministri predsednik pa hoče razčistiti, če je slo zgolj za novinarski podvig ali pa je za tem kaj hujšega, destabilizacijskega. Andreotti ni reagiral na njemu lasten način - ironično, ampak je hudo jezen. Drugače - strpneje, je nastopil tudi zastavnos Severne lige Bossi: nikakor ne mara razpoloviti Apeninskega polotoka, v isti sapi pa poziva Martellija in Segnija, naj vendarle zapustita socialistično oziroma demokristjansko ohiše in skupaj z La Malfo pomagata zgraditi novo Italijo - toda naglo, sicer bo prepozno.

Državni poglavar Oscar Luigi Scalfaro ni tako pesimist: Italija bo nanovo zazvela, je zatrdil v novoletni poslanici, zato pa je treba ugotoviti, ali je treba ugotoviti zakon o financiranju, temveč tudi onim politikom, ki so vpleteni v megafero o podkupninah.

ureditve. Toda predsednik republike je tudi ozigosal nepostene politike in zabal, da jim za nobeno ceno ne gre deliti odpustkov. In ravno v tem grmu tici zajec. V četrtek se bo sesel pod vodstvom socialističnega Luigija Covatte pododbor, ki v sklopu senatne komisije za ustavne zadeve snuje poenoteno besedilo novega zakona o državnem financiranju političnih strank - prihodnji teden bo osnutek besedila obravnavala sama komisija, ki ji predseduje Antonio Maccanico. »Vprašanje bi morali razrešiti do konca januarja,« je izjavil le-ta in strankam se v resnici mudi: preprečiti hočejo ljudsko izrekanje, saj bi zmaga tistih, ki so za odpravo državnega financiranja, pomenila zanje novo nezaupnico.

Po novem zakonu naj bi se v blagajne strank stekal privatni denar. Toda duhove buri predvsem bojazen pred morebitnim odpustom grehov ne samo tistim, ki so prekršili zdajšnji zakon o financiranju, temveč tudi onim politikom, ki so vpleteni v megafero o podkupninah.

ŠPETER / POGOVOR Z VODJO BENEŠKE GLASBENE ŠOLE

Nino Specogna - pojem
v glasbeni kulturi Benečije

Specogna je tudi duša pevskega zbora Pod lipo iz Barnasa

SPETER - Pogovarjati se z Ninom Specogno je prijetno. Mislim, da je Nino se posebno razpoložen, ko poučuje glasbeno vzgojo na nižji srednji soli v Spetru, ko vodi Glasbeno solo v Benečiji, se zlasti pa ko se zbira v družbi pevskega zbora Pod lipo iz Barnasa.

Težko je nasteti in opisati vse tisto, kar je Nino Specogna prispeval na glasbeno-pevskem področju v Beneški Sloveniji. Nemogoče je v par stavkih preleteti njegovo dolgoletno aktivnost. Menim, da sodi med tiste Benecane, o katerih v teh krajih pravijo, da so »modri«.

Gojencev beneške Glasbene sole je že blizu sto in že ta podatek jasno prica o njeni pomembnosti v tem prostoru, pa ne samo z glasbenega, temveč tudi z vzgojnega in narodnega vidika.

»Nasi otroci«, nam je povedal Nino Specogna, »prihajajo iz vseh občin Nediske doline in iz samega Cedada. Zanje skrbi enajst glasbenih pedagogov, od katerih pa je le eden stalno zaposlen v nasi soli. To je vsekakor premalo tudi zaradi tega, ker se pouk odvija v treh različnih krajih, na sedežu spetskega dvojicnega centra, na družstvu Ivan Trinko v Cedadu ter v Oblici v občini Srednje.«

Specogna je potožil, da tudi glasbeno solo pestijo prostorski problemi, saj ne razpolaga z lastnim sedežem. Izrazil je le upanje, da bi se ta vprašanja, če bo prišlo do realizacije novega

RUDI PAVSIC

solskega središča v Spetru, vendarle rešila.

Glasbena sola v Benečiji je nastala po potresu leta 1976. Prvi koraki so bili težavni, saj je bilo treba glasbeno dejavnost postaviti na nove temelje.

»Se danes občutimo posledice pomanjkanja prave glasbene kulture. Nit, ki povezuje naše gojence s solo, se nekako pretirga, ko zapustijo višje srednje sole in se vpisejo na univerzo ali se zaposlijo.«

Ne glede na težave, velja povedati, da je beneška sola v stalni kakovostni in številni rasti in o tem smo se lahko prepričali pred dnevi na

božičnem koncertu, ki so ga pripravili v Spetru.

Od ravnateljice sole in pevovodje Nina Specogne smo hoteli izvedeti tudi kaj več o pevskem zboru Pod lipo, ki bogati zborovsko tradicijo v Benečiji.

Mešani pevski zbor je nastal pred skoraj dvajsetimi leti v Barnasu, nosi pa ime po starem slovenskem običaju, ko so se »puobje« v vasi zbirali pod kosato lipo in pod njeno krošnjo prepevali.

Od začetnih korakov do danes je preteklo zelo veliko časa in skupina je doživela številna priznanja, saj je povsod, kjer je nastopila, posredovala

prisotnost in svojskost beneške pesmi.

Za pevce iz Barnasa je Nino Specogna več kot pevovodja, saj je od nastanka dalje vedno skrbel, da je zbor raste tudi v duhu prijateljstva in kulturnosti. Takšen je tudi danes, ko steje več kot petintrideset pevcev, ki so bili prav v teh prazničnih dneh polno zaposleni. Da skupino ne zanima izključno zborovsko nastopanje v javnosti, dokazuje dejstvo, da je doslej pripravila vrsto kulturnih pobud, ki presegajo običajne okvire, značilne za pevski zbor. Po tej poti seveda želijo nadaljevati, in to predvsem ob pomoči pevovodje in velikega prijatelja Nina Specogne.

GORICA - Na mejnem tovornem postajališču Standrez - Vrtojba je vsak dan in ob vsaki uri zelo živahno. Skozi goriski mejni prehod gre vsak dan več sto tovornjakov z najrazličnejšimi registracijami. Se do pred kakim letom so tu prednjacili tovornjaki z italijanskimi in jugoslovanskimi registracijami. Bolj malo je bilo tovornih vozil z registrsko tablico drugih držav.

Stvari so se sedaj spremenile. Tovornjakov z italijansko registracijo je seveda veliko. Čez mejo gre tudi precej vozil s slovensko tablico, in to predvsem ob pomoči pevovodje in velikega prijatelja Nina Specogne.

GORICA / KRIZA IZ LETA 1991 JE POZABLJENA

Na goriški meji rekordne
številke v tovornem prometu

MARKO WALTRITŠ

danje jugoslovanske federacije. Vse več pa je vozil z registracijami drugih držav. Tod mimo vozijo francoski tovornjaki, namenjeni tako v Novo Mesto (tam je tovarna francoskih avtomobilov Renault) kot naprej v balkanske in podonavske države. Tod mimo vozijo stotine kamionov s poljsko, ceskoslovansko in madzarsko registracijo. Za Madzarske je stvar razumljiva, za druge pa ne. Kje tici zajec? Avstriji so tujim voznikom omejili število prostupnic za voznjo po njihovih cestah. Zaradi tega morajo poljski in ceski soferji narediti

dolg ovinek preko Madzarske in Slovenije, da pridejo v Italijo in nadaljujejo svojo pot tudi v Francijo. Za časa vojne v Zalivu je skozi Gorico slo na stotine poljskih tovornjakov z govejo živino. Namenjena je bila v Marseille, kjer so jo zaklali po arabskih običajih. Samo na tak način so živino lahko prepeljali v Saudsko Arabijo.

Skozi goriski prehod gre tudi veliko tovornjakov, ki so preko Slovenije in Madzarske namenjeni v Podonavje ali na Balkan. Marsikateri tovornjak razloži svoje blago v Srbiji, kljub embargu.

Da je goriski mejni prehod pridobil na veljavi, je treba pripisati tudi dejstvu, da na njem carinske formalnosti opravijo v zelo kratkem času. Marsikdaj v le nekaj urah. Se boljše bi bilo, ko bi redne carinske formalnosti opravljali tudi v popoldanskem času, ko velja poseben časovni režim.

Upravitelji mejnih postajališč na italijanski in slovenski strani tesno sodelujejo med seboj. Ze pred časom so se domenili, da bodo skupno uporabljali nekatere naprave in da ne bodo na obeh straneh gradili istih objektov.

Vse to bi otežilo nji-

hove proračune.

Sedaj pa se nekaj števil, ki potrjujejo, da je lanska kriza mimo. To je bila kriza, do katere je prišlo zaradi vojnih dogodkov na ozemlju nekdanje Jugoslavije. Doslej najboljšo leto za goriski mejni prehod je bilo leto 1990. Čez mejo je v obeh smereh slo 144 tisoč tovornjakov. V letu 1991 je bilo zaznati padec na 132.000 vozil. Negativni trendi so bili se zlasti v drugi polovici leta, po znanih in že omenjenih dogodkih. V prvi polovici letošnjega leta so bili rezultati izmenični. V zadnjih dveh obravnavanih mesecih, t.j. v septembru in oktobru pa je bil dosežen izjemen rezultat: več kot 30 (v enem primeru kar 36, 48) odstotni porast v primerjavi z letom prej. Samo v oktobru je v obe smeri peljalo 15.011 tovornjakov (8.349 jih je potovalo v Italijo, 6.662 pa iz nje). Če ne upoštevamo nedelj in praznikov, lahko mirno rečemo, da vozi vsak delovni dan v obe smeri po 600 tovornjakov. To pa je že kar precej.

V prvih desetih mesecih leta 1992 je slo skozi goriski mejni prehod 116.023 tovornjakov, kar je sicer le za malenkost manj kot leto prej v istem času. Pri vodstvu SDAG pa si nadejajo, da bo dokončni rezultat podoben tistemu v rekordnem letu 1990. Seveda upajo v se boljše rezultate v novem letu 1993. Pričakujejo pa odprtje avtoceste Nova Gorica - Razdrto.

GORICA / GASILCI NA DELU

Vse pogostejši požari
po kraških gmajnah

Obsežen požar je v soboto zajel kraško gmajno in gozd nad Zagrajem. Uničenih je bilo okrog 50 hektarov gmajne in gozda. Gasenje je močno ovirala burja. (foto Studio Reportage).

TRST - Mraz in burja včeraj nista zaustavila profesorja Sama Pahorja in drugih članov Družbeno-političnega društva Edinost. Kot vsako prvo nedeljo v mesecu so tudi včerajšnje prvo nedeljo v letu manifestirali na osrednjem tržaškem Trgu Unità za pravice slovenske manjšine v Italiji. Člani Edinosti so razvili italijansko zastavo in slovensko zastavo z vstičnim tržaskim grbom, ki sta plapolali v burji sredi trga.

Tokrat so manifestaciji sledili le tisti, ki so to morali storiti po pok-

ZBOROVANJE / V TRSTU KLJUB SLABEMU VREMENU

Burja in mraz nista zaustavila Pahorja in Edinosti

Na prvem letošnjem zborovanju Edinosti je prof. Pahor spet opozoril na neizpolnjene obveze do manjšine

licni dolžnosti: policisti in karabinjerji. Se ti pa so se skrbno gledi v svojih avtomobilih in kombijih, da jih le ne bi prezeblo.

Kljub slabemu vremenu in burji, ki je stiskala za nohte, je Samo Pahor kot vsakič doslej začel prek mikrofona opozarjati na neizpolnjene obveze italijanske države do slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. Svoj poseg je nadaljeval do pol enih, da je tako do minute izkoristil enourni čas, ki ga je imel na razpolago za zborovanje društva Edinost.

VREME / PRVA NEDELJA V LETU V ZNAMENJU SIBIRSKEGA MRAZA

Mraz in burja s sunki do 100 km na uro izpraznila ulice in... gasilske kasarne

Temperatura padla do minus 10 stopinj Celzija - Gasilci opravili na desetine posegov

MARJAN KEMPERLE

Z burjo v mrazu - tako so Trzanci prebili prvo nedeljo v novem letu. Mraz je tudi včeraj pritiskal kot dan prej in spet potisnil živorebrni stolpec krepko pod ničlo tako na Krasu kot tudi v mestnem središču. Burja je bila zopet njegova vihrava ledena spremljevalka: vso noč na nedeljo je posteno zavijala, okrog poldneva si je »privosčila« krajsi počitek, v popoldanskih urah pa je spet poprijela in prepihal, kar se je preprihati se dalo.

Trzaska pokrajina se je včeraj spet prebudila v objemu skorajda sibirskega mraza. Na kraski planoti so zabeležili temperature do minus 10 stopinj Celzija, na Pesku in v Gročani je bilo se za spoznanje hujske. V mestu se je živorebrni stolpec sukal od -2 do -5 stopinj, nikjer pa se ni dvignil nad ničlo.

Burja je v nočnih urah pihala do 100 km na uro, dopoldne se je njena jakost nekako ustalila pri 40 km na uro, popoldne pa se je severozahodnik spet okreplil: zapihal je s posameznimi sunki, ki so na najbolj izpostavljenih mestih nekajkrat tudi presegle hitrost 100 km na uro.

Mraz in predvsem

Burja je prepihal maloštevilne ljudi, ki so si upali na nabrezje (foto Ferrari)

burja sta povzročila tudi včeraj kopico težav prebivalstvu in - seveda - gasilcem. Do 14. ure so opravili trzaski gasilci nad 70 posegov. Takrat so imeli na terenu vse razpoložljive ekipe iz vseh gasilskih kasarn (osrednje mestne, pristaniske, miljske in openške), narocenih pa so imeli se kakih 30 posegov.

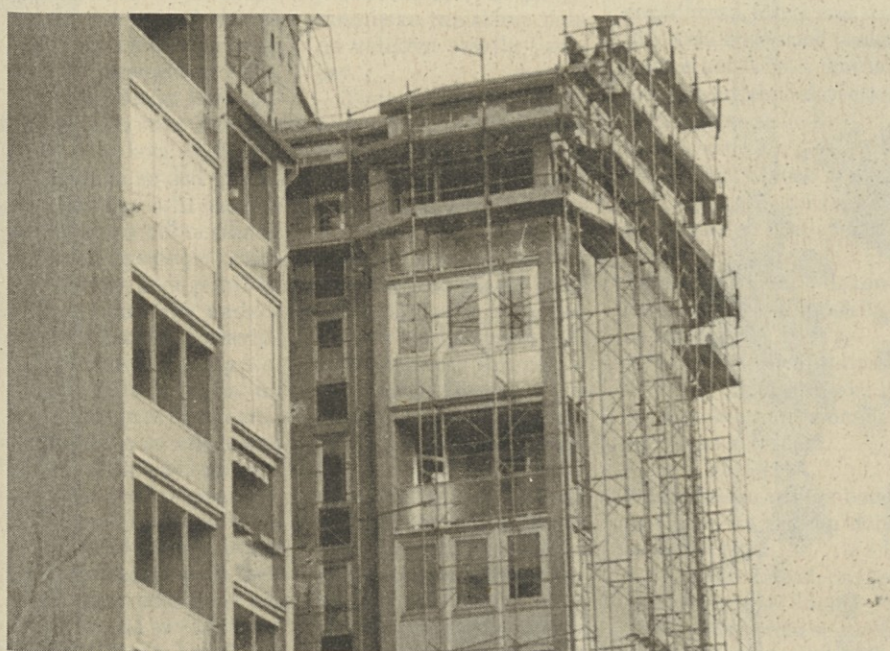
Popoldan je tako ostal v osrednji mestni kasarni le dežurni telefonist, kar najbolj jasno kaže, kako jim jo je burja zahuhala. Gasilci so morali odstraniti na desetine televizijskih anten, ki so klonile sili vetra, višice napuše, omet, ki

se je krusil s pročelij poslopij, nalomljene veje. Zahtevnejše delo so imeli na Alturi, kjer je petnadstropni zidarski oder grozil, da se bo pod silo močne burje sesul na Trbiško cesto. Mestni redarji so malo pred poldne odsek ceste zaprli za kaki dve uri, da bi omogočili cvrstejšo pritrditve zelezja na procelje visoke stavbe. Gasilski tovarnjaki so imeli po mestnih ulicah pristo pot, saj je bil promet ves dan zelo redek: Trzanci so se otepalih odhodov z doma, raje so se greli v toplih stanovanjih.

Povsod pa vendarle ni bilo toplo, kot bi narekovalo mrzlo vreme. Na sirokem kraskem območju na področju vzhodnega Krasa je v noči med soboto in nedeljo večkrat izpadel električni tok. Strokovnjaki podjetij ENEL in ACEGA so se v izjemno težkih pogojih trudili, da bi popravili okvare, kar pa jim je dokončno uspelo le v včerajšnjih dopoldanskih urah.

Na območju Opcin in v višjih mestnih predelih je prilo tudi do okvare na plinskem omrežju, zaradi česar je cakalo prebivalce s tega območja mrzlo in neprijetno presenečenje centralnega ogrevanja.

Na območju Opcin in v višjih mestnih predelih je prilo tudi do okvare na plinskem omrežju, zaradi česar je cakalo prebivalce s tega območja mrzlo in neprijetno presenečenje centralnega ogrevanja.

Redarji so zaprli Trbiško cesto pri Alturi zaradi grozečega zidarskega odra (spodaj)

GORICA / POŽARI NA DNEVNEM REDU

Rdeči petelin je v soboto ponoči pustošil na Krasu nad Zagrajem

Mesto je še zmeraj pod vtisom požara v Villi Frommer

Medtem ko je bila Gorica tudi včeraj pod vtisom obsežnega požara v Villi Frommer, na Svetogorski cesti, je rdeči petelin včeraj pustošil na Krasu in v Brdih. Nad Zagrajem je v soboto ponoči zgorelo okrog petdeset hektarov gmajne, grmicevja in tudi borovega gozda. Gasilci, pripadniki prostovoljne gasilske enote in pripadniki gozdnih straž so delali vso noč. Na pomoč so poklicali tudi helikopter.

Gasenje je močno ovirala burja. Včeraj popoldne je zagorelo tudi na Krminski gori. Zaradi suhega in vetrovnega vremena je nevarnost obširnejših požarov v teh dneh zelo velika. Zato ne bo odvec pripo-

ročilo za skrajno previdnost pri ravnanju z ognjem.

Včeraj smo se pozanimali za stanje na pogoriscu v Svetogorski ulici 61. Predvsem velja zapisati, da so osemnajst oseb namestili v dveh goriskih hotelih, na stroške občine. Sestnajst jih je pri Transalpini, dve pa v motelu Nanut. Drugi so poskrbeli sami, bodisi pri sorodnikih, bodisi pri znancih. Goriski gasilci so na pogoriscu delali do prvih jutranjih ur.

Včeraj zjutraj so stanovalci v spremstvu policije in mestnih redarjev obiskali uničena oziroma močno poskodovana stanovanja, opravljen pa je bil tudi prvi tehnični pregled na poskodovanim poslopju.

Dan po požaru v Villi Frommer (foto Studio Reportage)

PIREDTV / ZANIMIV NIZ

Trikratni nadvse uspešno od Gorice do Oslavja

V tednu pred božičem se je Pri Radikonu na Oslavju zaključil niz zabavnih in družabnih večerov 3x3 = 9, vsakdo mora svojo pet. Zaceo se je v Dijskem domu, v Gorici, nadaljevalo Pri Francetu v Sovodnjah, zaključilo pa na Oslavju, na domaciji, kjer se ukvarjajo s kmečkimi turizmom.

Tudi Pri Radikonu je bilo vzdušje sproščeno, s poudarkom na pevskih sposobnostih udeležencev. Za sproščeno sta poskrbeli Tonca in Vanca, "glasbeni mojster" Stefan iz Standreza in

zdrufeni (ter improvizirani) pevski zbori pod različnimi taktirkami. Imen ne navajamo, iz bojazni, da bi se komu zamerali, ce bi ga sključajno ali po pozabi ne omenili. Program večera so zaokrožili se z nagrajevanjem in izmenjavo vošcil.

Niz zabavnih večerov - prvič so jih pripravili poskusno - so si omislili v Kulturnem domu. Napovedujejo, da bo nova serija cisto zares.

In se ocena: priznati je treba, da je bila izbira posrečena in uspešna, kar je seveda najboljša spodbuda za naprej.

PRETEP / DVA V BOLNIŠNICO

Nov hud primer nasilja v novogoriški diskoteki

Pred nekaj dnevi smo poročali o pretepu, ki naj bi se primeril v Vrtojbi in katerega ozadje, vsaj do danes, se ni bilo pojasnjeno. Vse pa kaže, da se okrog diskotek dejansko zadržuje skupina pretepačev. V noči od sobote na nedeljo naj bi jo v diskoteki Rainbow skupila 20-letni C.C. iz Vileša in 20-letni M.A. iz Gorice. Na stranišču v omenjenem diskoteku naj bi jo obstopila skupina kakih desetih, dvanajstih mulcev ter ju, menda brez kakršnegakoli razloga, obdelala s pestmi.

Sredi pretepa naj bi posegli redarji in fante umirili, napadalce pa pospremlili iz lokala. Osebe diskoteki naj bi zrtvi pospremlilo do mejnega prehoda in tako prepričilo morebiten nov spopad. Napadena sta se zatem zglasila v ambulanti za hitro pomoč v splosni bolnišnici.

Do podobnega dogodka naj bi prilo pred kratkim tudi v neki drugi novogoriški diskoteki, kamor tudi množično zahajajo mladi iz italijanske strani meje.

Nasilnežem je treba stopiti na prste, preden zastropijo odnose.

OBVESTILA

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO - SMUCARSKI ODESEK obvešča, da se bo tečaj smučanja začel v nedeljo, 10. janua rja. Prvi avtoBUS ob 7.45 s Korna in ob 7. uri iz Standreza. Drugi avtoBUS ob 7. uri iz Sovodnj. Priporoča se točnost.

PRISPEVKI

Namesto cvetja na grob prijatelja Maria darujeta Vida in Ciril z družino 50 tisoč lir za Kulturno-sportni center Danica na Vrhu.

V spomin na dragega moza Jožeta Gorkica daruje žena Milica 50 tisoč lir za Dijski dom Simona Gregorčiča v Gorici.

V pocatitev spomina Maria Devetaka daruje družina Frandolič, Vrh, 2 50 tisoč lir za vzdrževanje partizanskega spomenika na Vrhu.

Družina Pelicon in Tomšič daruje, namesto cvetja na grob Kriste Kovic, 50 tisoč lir za KSD Vipava.

V pocatitev spomina notata Vittoria Sokola daruje Eva 50 tisoč lir za otroški pevski zbor Oton Zupancič.

V pocatitev spomina Maria Devetaka daruje David Cernic z družino 100 000 lir za kulturno sportni center Danica na Vrhu. V isti namen darujejo teta Jocefa, Oskar in Adele z družinami 150 000 lir.

V spomin na teto Tinco daruje necakinja Anica 50 000 lir za kulturno društvo Sovodnje.

LEKARNE

DEZURNA LEKARNA V GORICI
MARZINI - Korzo Italia, 89 - tel. 531443.

DEZURNA LEKARNA V TRZICU
AL REDENTORE - ul. Fratelli Roselli 23 - tel. 410340.

KINO

GORICA
VITTORIA 18.00-20.00-22.00 « Puerto Escondido », r. G. Salvatores, i. D. Abatantuono in V. Golino
CORSO 17.30-19.45-22.00 »Sognando la California». VERDI 15.30-22.00 »La bella e la bestia».

KINO

ARISTON - 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Puerto Escondido», r. G. Salvatores, i. Diego Abatantuono.

EXCELSIOR - 15.30, 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »La bella e la bestia», prod. Walt Disney.

EXCELSIOR AZZURRA - 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 »La morte ti fa bella», r. Robert Zemeckis, i. Meryl Streep.

NAZIONALE I - 15.30, 17.40, 19.50, 22.00 »Guardia del corpo», i. Kevin Costner, Whitney Houston.

NAZIONALE II - 15.45, 17.50, 20.00, 22.15 »L'ultimo dei Mohicani», i. Daniel Day Lewis.

NAZIONALE III - 15.30, 17.05, 18.50, 20.30, 22.15 »Ricky e Barabba», i. Renato Pozzetto, Christian De Sica.

NAZIONALE IV - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Al lupo, al lupo», r.-i. Calo Verdone, i. Francesca Neri.

GRATTACIELO - 17.20, 19.40, 22.00 »Codice d'onore», i. Tom Cruise, Jack Nicholson, Demi Moore.

MIGNON - 16.30, 18.25, 20.20, 22.15 »La storia di Qui Ju», r. Zhang Yimou, i. Gang Li.

EDEN - 15.30, 22.10 »Agenzia sadomaso offre pomodilletanti allo sbaraglio», porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 16.00, 18.00, 20.00, 22.10 »Mamma ho riperso l'aereo», i. Macaulay Culkin.

LUMIERE - 17.30, 19.45, 22.00 »Pomodori verdi fritti alla fermata del treno», i. Kathy Bates, Mary Stuart Masterson, Mary Louise Parker.

ALCIONE - 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 »Mariti e mogli», r.-i. Woody Allen, i. Mia Farrow.

RADIO - 15.30, 21.30 »Il buchetto e l'astasi», porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

LEKARNE

Od ponedeljka, 4., do nedelje, 10. januarja 1993
Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00
Ul. Ginnastica 44 (tel. 764943), Ul. Commerciale 21 (tel. 421121).
OPCINE - Trg Monte Re 3 (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.
Lekarne odprte od 19.30 do 20.30
Ul. Ginnastica 44, Ul. Commerciale 21, Trg Sv. Jakoba 1.
OPCINE - Trg Monte Re 3 (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Trg Sv. Jakoba 1 (tel. 727057).
Za dostavljanje zdravih na dom tel. 350505 - TELEVITA
Urad za informacije KZE
Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.
Zdravstvena dežurna služba
Nocna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

PIREDTV

ZDRUŽENJE LUPUSINFABULA vabi otroke in vse, ki radi igrajo na tombolo, v Ludoteko (Skledenska ulica 124) na veliko, zabavno LUPOTOMBOLO oz. »tombolo po nase«, jutri, 5. januarja 1993, ob 15. uri.

OBVESTILA

STRANKA KOMUNISTIČNE PRENOVE - KROZEK KRAS vabi vse člane in simpatizerje na PRAZNIKE VČLANJEVANJA: danes, 4. januarja, ob 20. uri v Ropnu v Bubicem domu; jutri, 5. januarja, ob 19.30 v gostilni v Salezu; v petek, 8. januarja, ob 19.30 v gostilni Klop v Nabrezini in v ponedeljek, 11. januarja, ob 19. uri v Društveni gostilni na Kontovaldu.

SEKCIJA VZPI - ANPI BORST - ZABREZEC priredi v soboto, 9. 1. 93, ob 20. uri SPOMSKO PROSLAVO ob 43. obletnici tragičnih vojnih dogodkov 10. januarja 1945. Sodelujeta OS iz Borsta in Zdrufeni mešani pevski zbor Slovenec - Slavce. Vljudno vabljeno.

SKLAD MITJA CUK obvešča, da se sivilska popravila spet pričnejo od 13. januarja dalje ob sredah od 8.30 do 12.30.

DR. ZERJAL obvešča, da bo od danes, 4. 1. m., sprejemal v ambulanti v Bazovici - Bazoviški dom - z istim urnikom kot do sedaj.

ČESTITKE

Nasa draga mama in nona MARIKA 65 let slavi. Iz srca ji voščimo se mnogo takih dni mi vsi.

MALI OGLASI

IGRACE ORVISI TRST - UL. PONCIELLI 3
super izbira kakovost - cene video igre

Joyplus
Quickjoy

OSMICO je odprl Radovan Semec iz Prečnica.

NA BRISCAH pri Krizu je odprta osmica. Cvetka in Mirko Brisček točita belo in crno vino z domačim prigrizkom.

OSMICO ima v Stivanu Livio Pernarčič.

OSMICO ima v Borstu Danilo Glavina.

DAJEM instrukcije iz matematike. Tel. na št. 944072 v dopoldanskih urah.

PRODAJAMO dovoljenje za prodajo cvetlic in lončnic s stojnicami na Rdecem mostu. Tel. na št. 225578 ali 225148.

Ob smrti Maria Coka izreka prizadeti družini iskreno sozaljje prijatelj David.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo trzaskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PR.A.E. d.d. - Družba za založniške pobude Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-779660 - fax 040-773715
Fotostavek: ZTT, Trst
Tisk: VITA, Vintoduro

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-779660, fax: 040-772418
Gorica, Drevored 24, maja 1, tel. 0481-533382, fax: 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax: 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-113121, fax: 061-322488
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax: 0463-318506

Prodajno naročniška služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-779660, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24, maja 1, tel. 0481-533382, fax: 0481-532958
Ekonomskaa propagandaa: Trst in Gorica: Publistel
tel. 040-7796611, fax: 040-768697
Italija: podružnice SPI

Cene oglasov
Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpce višina 42 mm) 80.000 LIT, finančni in legalni 120.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglas 850 LIT beseda; osmrtine, zahvale in sozolja po formatu, IVA 19%

Cena: 1.200 LIT - 40 SIT
Naročnina za Italijo: letna 300.000 LIT plačljiva do 31.1.93, za Slovenijo: mesecna 1.200 SIT
Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6-12-1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

(0 zvestobi)

Pred vašim pragom, navsezgodaj zjutraj, v dežju ali snegu, najdete lahko le najzvestejše prijatelje. Primorski dnevnik je prav gotovo eden od teh. Če se naročite, bo brez vsakega dodatnega stroška, skozi vse leto prihajal k vam domov, vsak dan v tednu. Še naprej bo zvesto beležil življenje naše zamejske stvarnosti, s sodobnim, kvalitetnim in popolnim informativnim pristopom.

Cena celoletne naročnine za 360 števil je 300.000 lir.

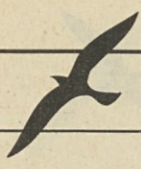
Se naprej vam bomo brezplačno nudili male oglase in čestitke. Naročnino lahko poravnate do 31. januarja 1993 na upravi Primorskega dnevnika v Trstu in Gorici, pri raznašalcih časopisa ter pri slovenskih denarnih zavodih na sledičih tekočih računih:

Kmečka Banka Gorica, t.r. 67696 • Kmečko-delavska hranilnica in posojilnica v Sovodnjah, t.r. 504/6 • Kmečko obrtna hranilnica Doberdob, t.r. 1910/2
Kmečka in obrtna hranilnica in posojilnica v Nabrezini, t.r. 800141/9 • Hranilnica in posojilnica Općine, t.t. 10730 • Tržaška kreditna banka, t.r. 6986/92

Poravnate jo lahko tudi v treh štirimesečnih obrokih po 105.000 lir.

Primorski
D N E V N I K

Naš veliki dnevnik.

SRBIJA / DRUGI KROG VOLITEV

So lokalne volitve razkrinkale volilne prevare srbskih oblasti?

ZARKO RAKOVIĆ

BEograd - V Srbiji so v nedeljo ponovno volili. Tudi brez novega kroga je izid, čeprav celo po trinajstih dneh se ni uradnih rezultatov, večinoma znan. Republiški in zvezni vrh sta zasedla Milošević in Sesić, opozicija pa je zato gladko zmagala na lokalnih volitvah. Na občinski in mestni ravni je tako prišla za krmilo, danes pa mora samo potrditi svojo zmago. To je samo se en paradoks v množici nesmislov, ki so se zgodili ob srbskih volitvah. Nikakršne logike ni v tem, da ljudje, ki dajejo svoj glas za opozicijo, na lokalni ravni sčasoma glasujejo za Miloševića ali Sesića. Prav takšna je videti stvar iz drugega zornega kota: ali bi kdo od tistih, ki so dali glas za Miloševića, volil mestne in občinske odbornike iz združenih opozicij? Lokalne volitve, kjer je bil se najbolj učinkovit nadzor volilnih lističev, postavljajo vprašanje o neoporečnosti volilnih izidov na republiški in zvezni ravni.

Opozicija se sele trezni in prihaja k sebi, saj so ti podatki zanjo šokantni. Nemogoče je namreč pojasniti, da Milošević lahko premaga Panica sredi Beograda, prav tako pa je neverjetno, da je izgubil v Subotici, kjer je kar 80 odstotkov prebivalstva ma-

dzarske narodnosti. Kaj sele potem reci za Valjevo, ki velja za oazo opozicije? Milošević v to mesto preprosto ne sme niti priti. Iz Kraljeva in Kragujevca so Miloševića, ko je bil tam med predvolilno kampanjo, napodili z zvizganjem in zmerjanjem, na njegovo spremembo pa so zmetali na stotine pokvarjenih jajc. Vendar je po volilnih rezultatih Milošević v teh mestih gladko zmagal.

Indikativni za srbske volitve so tudi izidi samostojne raziskovalne agencije Partner, ki svoje javnomnenjske raziskave dela na velikem številu vzorcev.

Tudi pri letosnjih volitvah je Partner popolnoma točno napovedal rezultate v Crni gori, medtem ko se je za Srbijo zmotil kar za 30 odstotkov. Opozicija meni, da je bilo prav toliko odstotkov glasov ukrađenih. Danasnji drugi krog volitev ne bo spremenil kaj bistvenega niti na lokalni ravni. Opozicija je v občinah in mestih že zasedla svoje položaje. Srbijo čaka dvovladje med lokalno opozicijo in državno opozicijo, ki bosta nedvomno zelo težko sodelovali. Kako se bosta ta dva nepomirljiva svetova usklajevala, kako bosta sploh skupaj delala, bomo vsekakor še videli.

ZEMLJA / V LETU 1993

Nostradamus je povedal svoje, svet pa takole...

Volitve, sestanki, razvojni dosežki, modrovanja - Mir?

PRIREDIL MIODRAG DJURĐEVIĆ

JANUAR

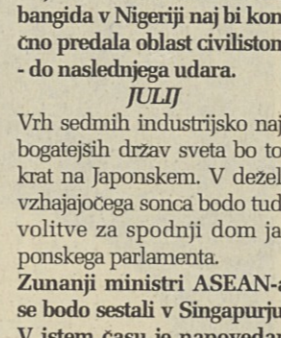
1.1. je začel veljati skupni evropski trg, svicarski »ne« pa je odlozil oblikovanje evropskega gospodarskega prostora. Indija in Kitajska bosta zacveteli nekoc pozneje. **Ceska in Slovaska sta se že drugi razli, tokrat brez nasilja. Cehi bodo imeli enako zastavo kot Poljaki, Slovaki pa na las podobno slovenski. Nic kaj dobro za imidz.** 20.1. bo ustoličen novi predsednik ZDA. Okrozi Kolumbija bo poleg Busha zastupil se marsikateri član administracije. **Američani se bodo dokončno umaknili iz vojskih baz na Filipinih.** V Parizu bodo 15.1. podpisali sporazum o prepovedi uporabe kemičnega orožja. Avtogrami, avtogrami... **FEBRUAR** Predsedniške volitve bodo na Cipru, na grškem delu otoka in v Livni. V švicarskem Davosu bo svetovni gospodarski forum. **V islamskem svetu se začne ramadan, enomesečni muslimanski post.**

MAREC Na parlamentarnih volitvah v Franciji bodo najbrž izgubili socialisti. Mitterranda pa bodo odstavljali leta 1995, če ne ze prej! **V Rusiji bo referendum o ustavi.** Kolumbijski in panamski predsednik naj bi blagoslovila panameriške avtoceste skozi pragozd med državama in omogočila voznjo od Aljaske do Ognjene zemlje.

APRIL Volitve bodo v Braziliji, Kamerunu, Jemu in menda tudi v Iraku (?). **Eriteja se bo odlocala o odcepitvi od Etiopije.** V Afriki nad tem niso ravno navdušeni, saj bi jih utegnili posnemati drugi afriški separatisti. **MAJ** V Kambodži naj bi po nacrtu ZN izvedli splosne volitve. Rdeci Kmeri, ki so v letih 1975-79 pomorili milijon lu-

di, pa se kujajo. **Dva festivala: Evrovizija in Cannes.** **JULIJ** V Köbenhavnu bo srečanje premierov ES, na Dunaju pa konferenca ZN o clovekovih pravicah. **V Iranu bodo 11.6. izvedli predsedniške volitve.** Arthur Dunkel bo zaputil mesto generalnega direktorja GATT. **Vojska vladarja Ibrahima Bangida v Nigeriji naj bi končno predala oblast civilistom - do naslednjega udara.** **JULIJ** Vrh sedmih industrijsko najbogatšjih držav sveta bo tokrat na Japonskem. V deželi vzhajajočega sonca bodo tudi volitve za spodnji dom japonskega parlamenta. **Zunanji ministri ASEAN-a se bodo sestali v Singapuru.** V istem času je napovedan vrhovni sestanek karibske gospodarske skupnosti in vrh gospodarske skupnosti zahodnoafriških držav. **AVGUST**

SEPTEMBER Papez Janez Pavel II. bo obiskal ZDA. **Napeti trenutki za makrovarovalce mark.** Največji evropski bankir Helmut Schlesinger odhaja. Na stolček sefa Bundesbanke bo prisel Hans Tietmeyer. **Spremembe? Pripravite se!** **NOVEMBER** Na volitvah na Nizozemskem sedajni vladni koalicioni ne kaže dobro. Splosne volitve bodo tudi na Norveškem. **DECEMBER** Drugo zasedanje Evropskega sveta je letu. V Rimu se bodo srečali tudi zunanji ministri KVSE. **Parlamentarne volitve v Cilu.** Če ne bo vmes se kaksnega puca, bodo volitve enake tudi v Venezueli. **Volitve bodo tudi v Burundiju, Etiopiji, Gani pa se kje...** Pod Rokavskim prelivom naj bi skozi evrotunnel odpeljala prva vozila. **31.12. začne veljati Severnoameriška svobodna trgovinska cona, močan konkurent ES.**

NOVICE

Butros Gali pripotoval v Somalijo

MOGADIS - Generalni sekretar OZN Butros Gali je pripotoval v Mogadishu, kjer ga je z vzkliki »dol z ZN!« in »Somalija Somalijcem!« pricalo približno tisoč pristavev enega od voditeljev vojskih frakcij. Demonstranti so Galiju preprečili vstop v stavbo OZN v Mogadishu. Sinoci je bil v pristanišču Kismayu ubit neki Britanec, pripadnik Unicefa. Podrobnosti niso znane. (Reuter, STA, Telefoto: FaH)

ZDA priznale novi državni Češko in Slovaska

WASHINGTON - Združene države so uradno priznale republiko Češko in Slovasko, ki sta nastali po razpadu Ceske in Slovaske federacije 1. januarja letos. Ameriški diplomati so v petek poslali v Prago in Bratislavo diplomatski note, s katerima uradno predlagajo navezavo diplomatskih stikov med državami. Dosedanji ameriški konzulat v Bratislavi bodo brez te zav preuredili v veleposlanstvo, trdijo ameriški viri. (STA)

Nemški vojaki že letos v mirovni silah OZN, doma pa z radarji nad priseljence

BONN - Nemški zvezni kancler Helmut Kohl je izjavil, da bodo se letos odpravili vse pravne ovire, ki pripadnikom nemških oboroženih sil preprečujejo, da bi sodelovali v mirovni silah ZN. Tako ZRN ne bo več potrebno poslušati očitkov, da samo finančno podpira mirovne operacije OZN, ne želi pa neposredno sodelovati. Nemški notranji minister Seiters pa je napovedal novo zaščito proti valu ilegalnih priseljencev. Na nemških vzhodnih mejah naj bi jih začeli loviti z radarji. (Reuter)

Ponovno nasilje na Bliznjem vzhodu

JERUZALEM - Položaj izgnanih Palestincev, ki životajelo na nikogarsnji zemlji med Izraelom in Libanonom, ostaja nespremenjen. Izraelski premier Rabin je danes v govoru pred tujimi zidovskimi študenti izjavil, da je bil izgon Palestincev upravičen, saj so tako zadali hud udarec islamskim terorističnim skupinam. Na območju Gaze so izraelski vojaki ustrelili 18-letnega Palestinca, ranili pa so jih 11. Nekateri opazovalci menijo, da gre za povračilo, ker so neznan napadalec predvčerajšnjim v mestu Holon blizu Tel Aviva zaklali 26-letno Zidinjko... V Jeruzalemu pa je policija streljala z gumijastimi naboji na ortodoksne Zide, ki so demonstrirali proti arheološkemu izkopavanju v Izraelu, ki po njihovem mnenju zali zidovska verska kultura. (Reuter, STA, Telefoto: FaH)

Britanski premier predlaga monetarno sodelovanje

LONDON - Britanski ministrski predsednik John Major predlaga tesnejše mednarodno sodelovanje na monetarnem področju. Po Majorjevemu mnenju bi se tako izognili monetarnim krizam, ki so bile pogoste v letu 1992. Major meni, da bi morala Evropska skupnost uravnovestiti menjalno in obrestna razmerja med evropskimi valutami in ameriškim dolarjem ter japonskim jenom. Izjavil je tudi, da se Velika Britanija letos se ne bo priključila evropskemu sistemu menjalnih razmerij. Priznava pa, da bo po dveletni recesiji britansko gospodarstvo ozdravelo. (Reuter)

Sto ljudi ubitih v spopadih v Angoli

LUBANGO - Vojna med vojskimi silami angolske vlade in uporniškega gibanja UNITA je v nedeljo na jugu Angole zahtevala več kot sto žvrljenj. Vlade sile naj bi zavzele območno prestolnico Lubango. Pred najnovejšimi spopadi so vojaki UNITA nadzorovali že več kot polovico ozemlja v Angoli. (Reuter)

Greenpeace neuspešen v svoji akciji

TOKIO - Aktivisti Greenpeacea so bili neuspešni pri iskanju ladje Akatsuki Maru, ki prevaža 1,7 tone plutonija. Omenjena ladja je izplula 7. novembra iz francoskega pristanišča Cherbourg, v japonsko pristanišče Tokai pa naj bi predvidoma prispela v torek zjutraj. Več protijedrskih organizacij napoveduje množicne demonstracije. (Reuter)

PISMO IZ BRUSLJA

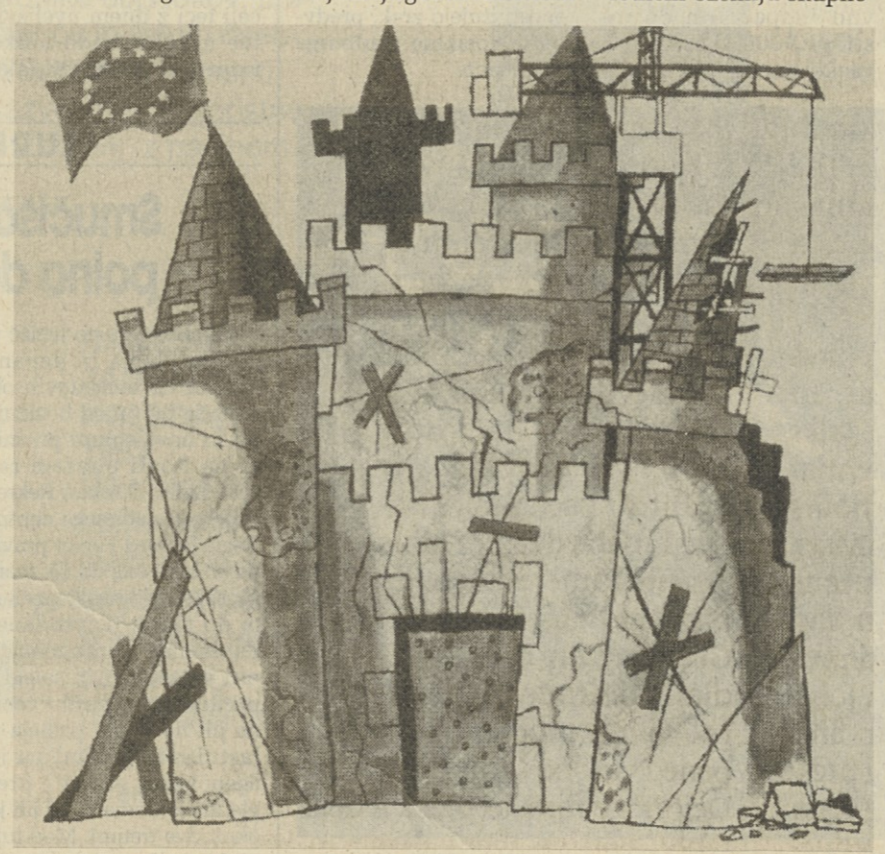
Vse, kar ste želeli vedeti o Evropi 93, pa si niste upali vprašati

DRAGO BUVAČ

svobodno. Schengenskem sporazumu o svobodnih notranjih mejah se je doslej pridružil se devet držav. Niso se mu še priključile Velika Britanija, Irsko in Danska, največ težav pa delajo v Londonu. Poudarjajo zapleteno kontrolo nad terorizmom, na trgovino z mamili in ilegalno imigracijo na tako velikem prostoru, zato bodo Britanci ohranili svojo carinsko službo. Na letalskih in sprejemnih pristaniščih na ozemlju ES pa bodo potnike seveda se naprej nadzorovali. Nov val emigrantov iz dežel srednje in vzhodne Evrope, posebno se zaradi vojne na nekdanjem jugoslovanskem prostoru, je dodatni razlog za močno mejno kontrolo in strogo politiko izdajanja viz in dajanja političnih azilov. Državljeni ES bodo uživali se druge prednosti enotnega tržišca, na primer medsebojno priznavanje diplom, neomejeno poslovanje in iskanje zaposlitve na celotnem ozemlju skupne-

ga tržišca. Državljeni bodo lahko na celotnem ozemlju skupnosti varovali svoj denar, odpirali bančne račune ali pa vlagali v obveznice in delnice katerega koli podjetja. Od enotnega tržišca bo imelo največjo korist gospodarstvo. Seveda se bo s tem močno povečala konkurenca, cesar se se posebno bojijo podjetniki v malih podjetjih in majhna gospodarstva nasplo, vendar pa ne bo več mucnega cakanja na carinarnicah, dolgih vrst tovornjakov in izpolnjevanj carinskih deklaracij. Doslej je bilo treba na leto izpolniti okoli 60 milijonov dokumentov, tako da bodo s skupnim tržiščem prihranili okoli 8 milijard eucjev na leto. Prav tako bo poenostavitev kontrole prispevala tudi k novemu načinu obracuna davka na dodatno vrednost (VAT). Ne bo več plačevanja in vračanja, ampak zgolj poročevanje v podjetju, ki je blago kupilo; to podjetje bo kasneje izpolnilo davčne obveznosti po davčni stopnji svoje državne blagajne. Vsako podjetje bo imelo svoj kod, nadzor plačevanja davkov pa bo potekal prek enotnega informacijskega sistema (VIES). Evropsko gospodarstvo pa se najbolj veseli odprave tako imenovanih fizičnih in tehničnih ovir. Pri tem so včasih celo pretiravali. Krozijo cinične anekdote, da so predpisi o standardih za sestavo neke marmelade debelejši od biblije. Na koncu so se odločili definirati samo najnujnejše skupne standarde. Za večino proizvodov naj bi veljalo drugo načelo: standard, ki je sprejet v neki državi, velja tudi v drugih državah. Potrosnik torej ostaja svobodna izbira o tem, ali bo kupoval francoski sir ali ne, ne glede na to, ce

ima ta po predpisih evroburokratov pretežak vonj. Se največji problem so skupni standardi na področju zascite okolja. Ob svobodnem pretoku kapitala je prevladalo načelo o nacionalnih pogojih za odprtje bank in zavarovalniških družb. Ko takšna bančna ustanova zadosti kriterij svoje države, lahko brez omejitev deluje na tržišču kapitala dvanajsterice. Zadnje omejitve v tem sektorju bodo odpravljali postopoma. Tudi za tuje bančne ustanove velja načelo »enakih pogojev«, karšna vladajo v evropski skupnosti, in ne zahtevanje recipročnosti, kar naj deloma blazi predvsem spor med Evropsko skupnostjo in ZDA. Ob svečanem odprtju tako ambicioznega projekta, kot je Evropa 92, ne bi bilo primerno, ce bi se se naprej ukvarjali z nadrobnostmi, ki omejujejo svobodno kroženje blaga ljudi in kapitala na enotnem tržišču. Ostaja pa dejstvo, da se izvedba tega velikega projekta ujema ravno s časom gospodarske recesije, velike nezaposlenosti in velikih valutnih nesporazmerij. Zato se zastavlja vprašanje, ce ne bodo te okoliščine oteževale prehoda od enotnega tržišca na novo evropsko unijo: enotna valuta, odpravljanje »demokracijskega deficita« v evropski skupnosti in skupno zunanjo in obrambno politiko. Ce k temu dodamo se mednarodne probleme prestrukturiranja »velikih sil« po koncu hladne vojne, naraščanje nacionalizma tudi znotraj dvanajsterice, potem se nad novim projektom sporazuma o uniji postavljajo številni vprašaji; pojavlja se celo negotovost, ce ne bodo odprte evropske meje zaprle meja pred drugimi.

Dejavnosti pri projektu, ki je že skoraj sedem let znan pod imenom Evropa 92, so večinoma že končane in 1. januarja so svečano napovedali največje enotno tržišče na svetu z okoli 340 milijoni bogatih potrosnikov. Čeprav so evroburokrati s svojimi centralističnimi manirami cedalje pogostejše tarca kritike, si vendar lahko manejo roke, saj so pravočasno zagotovili 95 odstotkov od 282 ukrepov za neomejen pretok blaga uslug kapitala in delovne sile na »trzišču brez meja« Evropske skupnosti. Nekaj teh ukrepov je že dolgo v veljavi, drugi sele bodo. Večji problem je, da je več kot 20 odstotkov ukrepov za enotno tržišče se neuskaljenih z nacionalnimi zakonodajami posameznih članic dvanajsterice. S tem se bo ukvarjal Evropsko sodišče v Luksemburgu. Kdo bo največ pridobil z ambicioznim projektom Evropa 92, ki je bil leta 1985 objavljen v beli knjigi, leto zatem pa so ga uzakonili z enotnim evropskim aktom? Italijanski pravnik Paolo Ceconi dokazuje, da bo skupno tržišče brez mejnih ovir in z izenačevanjem standarda in davkov prispevalo dvanajsterici kar 5 odstotkov bruto nacionalnega proizvoda ali več kot 200 milijard dolarjev. Čeprav takšne računice mnogi zavračajo, saj so le statistične in sele »na papirju«, pa vendar vsak od gospodarskih akterjev na velikem tržišču vidi svojo korist. Kot se spodobi za tržno gospodarstvo, arhitekti Evrope 92 najprej nastevajo, kaksne prednosti bo imel od skupnega tržišca novi potrosnik, državljani Evrope. Ta ne bo več prijavljal blaga na carinarnicah, ker carinarnice znotraj meja dvanajsterice

ne bo več. Carinske službe bodo ostale samo na mejah ES z zunanjim svetom. To pomeni, da bo evropski potrosnik lahko blago kupoval kjer koli, kolikor in kar bo hotel, seveda s pogojem, da bo vse to le zanj oziroma za njegovo gospodinjstvo. Doslej so bili takšni nakupi omejeni na vsoto 600 eucjev, in to zaradi različnega načina obračunavanja davka na dodatno vrednost v posameznih državah. Zdaj je stvar poenostavljena in davke plačujejo samo tam, kjer je bilo blago kupljeno. Zmanjšale so se tudi razlike v davčnih stopnjah. Z uveljavitvijo minimalne stopnje 15 odstotkov za vse so tudi največje zmanjšane za 25 odstotkov. Le v nekaterih deželah znasajo nizke davčne stopnje te vrste do 5 odstotkov (otroška oblačila, zdravila, knjige). Vendar se bodo tudi te razlike postopoma zmanjšale, ker bodo sicer potrosniki vedno več kupovali tam, kjer bodo davki najnižji. Seveda pa tudi najbolj domišljeno enotno tržišče na svetu ne more biti brez izjem. Ne gre samo za to, da bodo v Veliki Britaniji se naprej vozili po levi strani cest. Za nakup novega avtomobila se bo davek se naprej plačeval v deželi, kjer bo vozilo registrirano, ne pa tam, kjer bo kupljeno. Tako bi na primer peugeot 205 v Nemčiji stal 9.339, na Portugalskem pa 7.205 eucjev. Izjema bodo samo vozila z več kot 3.000 prevoznimi kilometri. Čeprav bi bila logično, da bi duty-free tržno gospodarstvo, arhitekti Evrope 92 najprej nastevajo, kaksne prednosti bo imel od skupnega tržišca novi potrosnik, državljani Evrope. Ta ne bo več prijavljal blaga na carinarnicah, ker carinarnice znotraj meja dvanajsterice

NOVICE

Letos že 4000 bivalnih enot iz Radgone

GORNJA RADGONA - V Arcontu, eni od treh družb nekdanje Avtoradgone, ki zaposluje 360 delavcev, so od začetka lanskega leta do 23. decembra izdelali štiri tisoč bivalnih enot. Rekordno proizvodnjo so dosegli predvsem zaradi pogodbenega sodelovanja z mirovnimi silami OZN na Hrvaškem.

Z Unproforjem sodelujejo od letosnjega poletja. Prvo pošiljko 500 (narocenih) pocinkanih bivalnih enot so Unproforju 1. oktobra posredno, preko avstrijskega kupca, predali na zagrebškem letališču Pleso. Največ 505 kontejnerskih bivalnih enot pa so izdelali v septembru. Povprečno jih mesečno naredijo 250. Po naročilu Unproforja so v juliju poleg 360 zaposlenih pogodbeno zaposlili več delavcev na cakanju iz različnih pomurskih podjetij (soboske Panonije, TPO Radenske, PGP Ljutomer, Elrada iz Radgone in drugih).

Letos so največ bivalnih enot poslali avstrijskemu partnerju in na nemško tržišče. Nekaj so jih prodali tudi v Svico in Italijo, na domačem tržišču pa točno 116.

O kakovosti bivalnih enot Arconta prica dejstvo, da je Unprofor tudi za drugi center v Splitu pri Radgončanem naročil večje število bivalnih enot. Doslej so jih v Split poslali že 80. V zadnjem času pa so v Arcontu iz starih, sestih in več bivalnih enot začeli sestavljati samostojne enote, kot so kuhinje, jedilnice, ambulante in drugo, ki jih mirovne sile za lastne potrebe postavljajo po hrvaških vaseh. Zaradi tega so v Arcontu dobili naročilo za izdelavo 250 namenskih bivalnih enot. Od tega so jih polovico že predali naročniku, drugo polovico pa bodo odposlali januarja. (B.S.)

Prva predstavitev Lechnerjeve skladbe

MARIBOR - Valentin Lechner sodi med skladatelje, ki so, ceprav tuji, med bivanjem pri nas prispevali k bogatitvi glasbenega življenja v preteklih stoletjih. Zal se danes s sistematičnim proučevanjem pozabljenega rokopišnega notnega gradiva, ki so ga našli v naših arhivih, odkrivajo njihovo veličino. Lechner (leti rojstva in smrti se nista znani) je od leta 1800 do 1805 kot poklicni glasbenik delal v Mariboru, kjer je bil najverjetneje organist v mariborski župnijski cerkvi. Letos je na tretji plošči CD iz serije Glasbena dediščina Slovenije izšel prvi posnetek njegove skladbe Offertorium pro Festo Resurrectio. Milko Bizjak je v predgovoru k notni izdaji te Lechnerjeve skladbe zapisal, da je prepis Offertoria v arhivu mariborske stolnice pred leti prva našla mariborska muzikologinja dr. Manica Spindal, sam pa je isto skladbo našel leta 1991 v povsem neznanem arhivu prostijske cerkve v Ptuj. Dr. Spindalova je poleg Lechnerjeve glasbene zapuščine predstavila tudi celoten arhiv mariborske stolnice in med drugim povedala, da do nedavnega zaradi neurejenosti raziskovalcem ni bil dostopen. Kakorkoli že, ena od Lechnerjevih skladb je po Bizjakovi zaslugi letos doživela svojo prvo notno izdajo, prvi zvočni posnetek, v juliju pa tudi koncertno izvedbo v okviru 40. Mednarodnega poletnega festivala v Ljubljani, ko je mesanemu pevskeemu zboru Te Deum in Komornemu ansamblu Slovenicum dirigiral Simon Robinson. Na takšno »obelodanitev« caka je druga, ne samo Lechnerjeva dela. (K.S.)

Zakaj je zeblo Velenjčane?

VELENJE - Pred dnevi so koncentracije zveplovega dioksida v Saleski dolini ponovno prekročile dovoljene meje, v sostanjskih termoelektromah pa so v skladu z velenjskim občinskimi odlokom zmanjšali proizvodnjo. Ker je večina velenjskih stanovanj in hiš, pa tudi vsa sanitarna voda, ogrevanih z vročo vodo iz Termoelektre Sostanj, so prebivalci doline dneva prebili ob mlačni vodi in mrzlih radiatorjih.

Velenjska vlada se je sicer takoj sestala in zapovedala občinskim komunalcem, da morajo na vsak način zagotoviti ogrevanje, vendar sedanji toplovod ni zasnovan tako, da bi bilo mogoče v kratkem učinkovito ogrevati sanitarno in ogrevalno vodo kako drugače. Vane Gosnik, predsednik Zelenih Velenja, ki je imel pred petimi leti tudi sam največ zaslug za sprejem omenjenega občinskega odloka, je na Radiu Velenje dejal, da se »če se je ogrevanje resnično zmanjšalo zaradi previsokih emisij, bi morali biti ljudje, ki so se zato pac malo manj greti, solidarni s tistimi, ki so se dušili v zveplovem dioksidu.« Gosnik pa se je obenem začudil, da je »do zmanjšanja ogrevanja prišlo prvič in prav sedaj, ceprav odlok, ki naj bi bil to povzročil, velja že kar nekaj časa.«

Gosnik je v radijski oddaji tudi to velenjsko težavo povezal s politiko. Menil je namreč, da »gre za očitno politično ozadje zadeve, za pritisk na javnost in deloma tudi za pritisk na Zeleno Velenja«. Cemu naj bi služil ta domnevni pritisk, ki je razbremenil pljuca in ohladil stanovanj Velenjčanov, Gosnik ni pojasnil. (B.P.)

Nove vrtime v Moravskih Toplicah

MORAVSKE TOPLICE - Kljub temu, da se lahko zdravilišče Moravske Toplice pohvali z eno najbolj zaokroženih zdraviliških turističnih ponudb v Sloveniji, razmišljajo o nekaterih novih investicijskih vlaganjih v letosnjem letu. Kot je povedal direktor Dusan Bencik, na prvem mestu nacrta izdelavo nove vrtime MT-7, ki bo dirigirana in reinjetirana. To bo prva tovornja vrtime v Sloveniji. Po predračunu znaša vrednost vrtime in nastavitve opreme več kot 80 milijonov tolarjev, z delom pa bodo pričeli zgodaj spomladi. V zdravilišču Moravske Toplice ne bodo pozabili tudi na razširitev avtokampa, izgradnjo novih sportskih objektov, dolgoročno pa razmišljajo tudi o igralnici. (G.G.)

ZDRAVSTVO / MLADI ZDRAVNIKI

Kaj pa je tebe treba bilo?

V Sloveniji je trenutno brez službe od 80 do 100 mladih zdravnikov

Dolga je pot do zdravniškega poklica in strasno dosti je ovir na tej poti. Najprej so tu tiste, ki jih morajo v današnjih časih premagati vsi maldi, ki bi radi v sole. Treba je biti dovolj priden že v osnovni soli in pozneje v gimnaziji. Potem je treba narediti sprejemni izpit, ki je tako selektiven, da je kasneje med študijskimi leti osip na medicinski fakulteti precej manjši kot na drugih fakultetah. Studij traja šest let, potem pride na vrsto pripravništvo in za večino sledi cakanje na delo. Tudi Zlatko Fras je zdravnik. Nekaj časa bo se imel delo kot raziskovalec v bolnišnici Trnovo, potem pa . . . Sicer je Zlatko Fras predsednik sekcije mladih zdravnikov, ki deluje pod okriljem Slovenskega zdravniškega društva.

-Koliko mladih zdravnikov je ta čas v Sloveniji brez službe?

Pri nas je brez službe od 80 do 100 mladih zdravnikov.

-Je res, da se vedno nocate na delo zunaj Ljubljane?

Na to vprašanje smo se odgovorjali, tudi raznim forumom smo morali to pojasnjevati. Rekel bi, da izraz nocoim ni prava beseda. Prej bo res, da ne moremo, saj nam tudi zunaj Ljubljane ne ponujajo pravih možnosti za življenje. Je pa seveda res, da se

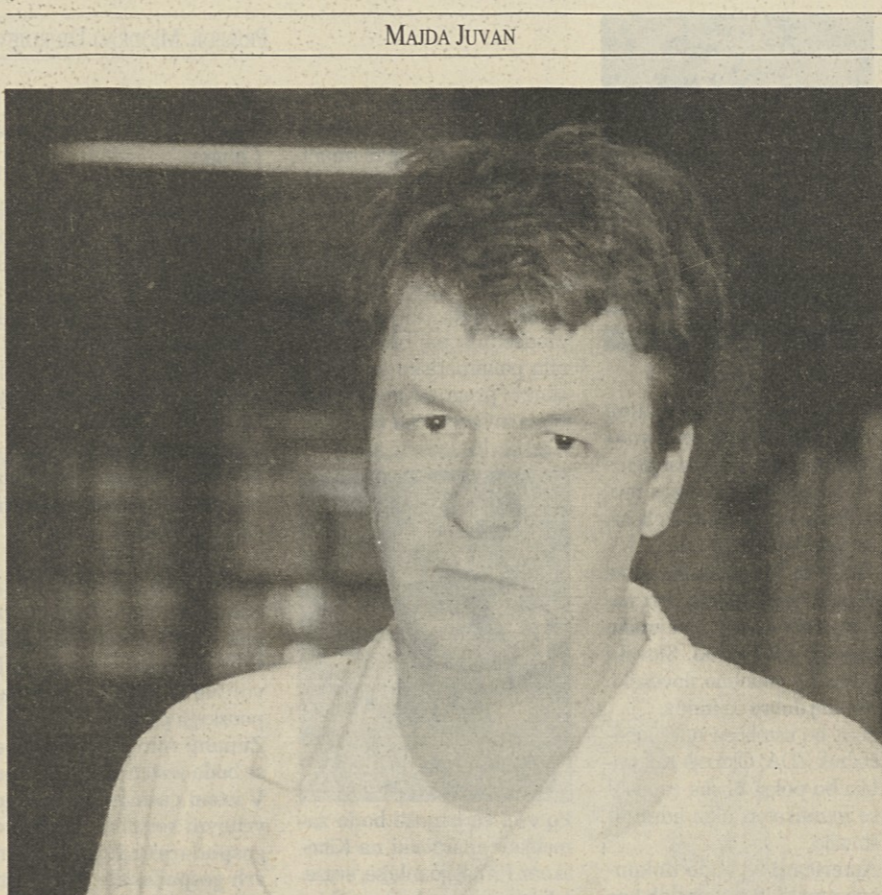
večina mladih zdravnikov zbira v Ljubljani, ker je tu pac največ možnosti vsaj za strokovno delo, ce jih ze ni za zaposlitev.

-Večina javnih zavodov se v tem času ubada predvsem z vprašanjem, kako zmanjšati zaposlenost in ne kako jo povecati. Cakajo na prihodnje leto, ko bodo z Zavodom za zdravstveno zavarovanje sklepali nove pogodbe o delu. Od njih bo vsaj posredno odvisno tudi število zdravnikov, ki bodo lahko delali v posamezni ustanovi.

Gre za velik problem v zvezi z izvajanjem normativov in standardov zdravstvenega varstva v Sloveniji. Dejstvo je, da bi bilo za normalno kadrovsko obnovo vseh zdravstvenih zavodov - ne le Kliničnega centra - potrebno zaposlovati tudi mlade zdravnike. Zdravstvena politika pa mora povedati, koliko zdravnikov potrebujemo v Sloveniji. To je pac povsem politično vprašanje.

-V nacelu je povsem neresen tudi problem pripravništva. Ceprav mladi zdravniki brez njega ne morejo opravljati strokovnega izpita, tudi pripravniškega mesta ni lahko dobiti?

Diplomanti morajo na pripravniško mesto čakati povcinini vsaj nekaj mesecev. Poleg tega večina za svoje delo, ki je pogosto

Dr. Zlatko Fras: kako rešiti težave mladih zdravnikov? (Foto: Aleš Pavletič/TRIO)

kar zelo odgovorno, dobi mizerno nadomestilo, ki ne dosega niti visine stipendije.

-Iz Zdravstvenega doma Ljubljana je slišati celo groznoje o nekaksem javnem revoltu, stavki mladih.

Dejstvo je, da večina mladih zdravnikov zeli opraviti pripravništvo v

Ljubljani, poleg tega pa je bil ravno Zdravstveni dom Ljubljana tisti, ki je do zadnje jeseni se zmozel vsaj z minimalnimi nadomestili plačevati pripravnike. Tezava torej ni v nerazumevanju Zdravstvenega doma, ampak v dejstvu, da tudi na tem področju politika ni dogovorjena. Sekcija mladih

la pripravništvo kar polovica mladih zdravnikov. Ker medicinska fakulteta da 120 diplomantov na leto, to pomeni letno približno 60 zdravnikov pripravnikov. Tezava torej ni v nerazumevanju Zdravstvenega doma, ampak v dejstvu, da tudi na tem področju politika ni dogovorjena. Sekcija mladih

zdravnikov se zavzema, da bi pripravništvo izvajale vse ustanove, tudi vrhunske. Konec koncev tudi one potrebujejo mlade ljudi. Tako bi stroške za pripravnike lažje refundirali pri Zavodu za zdravstveno zavarovanje. Torej problem financiranja pripravnikov načelno ni urejen.

-Pa tudi marsikaj drugega, kar ze ali pa se bo krojilo vaso usodo, ni niti dogovorjeno niti strokovno utemeljeno...

Gre za cakanje na uvedbo novega statusa tistih mladih zdravnikov, ki po šestih letih studija opravijo pripravništvo in naredijo strokovni izpit. Gre za uvedbo sekundarijev. Sekundariate je pred do brega pol leta predpisala nova zdravstvena zakonodaja. Potek in vsebino bi morala natančno opredeliti Zdravniška zbornica Slovenije, tega pa ta v kratkem času svojega obstoja na Slovenskem ni bila sposobna.

-Kaj pravzaprav je sekundariat?

To je strokovna oblika usposabljanja, ki bi dala mlademu zdravniku potrebno znanje in samozavest za samostojno delo. Svoje čas so morali pri nas zdravniki pred specializacijo dve leti delati v osnovni zdravstveni službi. To ni bilo modro, saj so bili brez nenehne nadzora in strokovne pomoči sta-

rejših kolegov. Sekundariat naj bi zato potekali v hospitalnih, kliničnih ustanovah. Tako obliko, morda z drugim imenom, poznajo povsod v razvitem svetu.

-Kljub temu da bi moral sekundariat v kratkem teči, pa ni ne normativov ne programa zanj?

Preveč natančen program tudi ni potreben. Nam, mladim zdravnikom, se zdi potrebno to, da postanemo mladi zdravniki nepogresljiv člen v zdravstveni verigi. Člen, brez katerega denimo bolnišnice ne bi mogle delovati. Samo s tako postavljenim sistemom si bomo izborili svoj prostor pod soncem.

-Cas res ni primeren za uvajanje novosti. Po bolnišnicah in zdravstvenih domovih se zaposleni bolj kot s čimerkoli drugim ubadajo s svojimi težavami, s svojimi placami, s svojimi placami in morda se s kolegi, ki v teh dneh odhajajo med zasebnike. Med mladimi zdravniki slednjih najverjetneje ni dosti?

Sploh jih ni. Za opravljanje zasebne prakse je potrebno imeti triletno izkušnje pri delu z bolniki. Do teh izkušenj pa večina ne more. Poleg tega je res, da bodo v zasebni praksi uspevali le tisti, ki so si že prej ustvarili ime in ugled. Tega pa mladi zdravniki spet nimamo dovolj.

AVSTRIJA / AVTOMOBILI

Žrtev zakona?

Na odpad milijon avtomobilov brez katalizatorja

BORIS HEGEDÜS

V primeru, da bo Avstrija sprejela zakone zoper izpuščanje avtomobilskih plinov v zrak, se bo v naslednjih letih moralo z njimi cest umakniti okoli milijon avtomobilov. Avstrijska ministrica za okolje Ruth Feldgrill-Zenkel, ki je pobudnica omenjenega nacrta, ocenjuje, da bi bil pristane na to, da vozilom brez katalizatorjev dovolijo voznjo do konca »ziviljenjske« dobe, nesprejemljivo. Po predlogu zakona vozila brez katalizatorja ne bo mogoče prodati, ko bo staro več kot 12 let.

Namen poostrenih ukrepov je, da postopoma omilijo nevarnost, ki ogroža ozonski plašč. Emisije, ki ogrozajo zascitno pred radioaktivnimi zarki, zelijo Avstriji zmanjšati za 70 odstotkov ze pred letom 2007. »Zrtev« takega zakona bo okoli milijon avtomobilov (v vrednosti okoli 20 milijard silingov) oziroma njihovih lastnikov. Slednje bo v korist trgovcev s starim železom, saj vsako leto pri sosedih na odpadnih konca povprečno 240 tisoč avtomobilov. V primeru, da bo novi zakon sprejet, se jim bo pridružio se najmanj 60.000 avtomobilov na leto.

Ze leta 1986 je avstrijska vlada sprejela predpis, da morajo vsi novi avtomobili imeti katalizator. Tako stroge predpise je v Evropi sprejela le še Svica. V predlaganem zakonu so zapisali, da od leta 1995 ne bo možno ponovno registrirati avtomobilov brez katalizatorja, ki bodo stari vec kot 12 let. Tako lastnikom se

bo preostalo nič drugega, kot da jih odpeljejo na odpad ali pa jih prodajo na tržišču ekološko manj osveščenih držav. Pri slednjem imajo v mislih države, kot so Madžarska, Ceska, Slovaška in najbrz tudi Slovenija.

S predlaganim zakonom se ne strinja predsednik avstrijskih prodajalcev avtomobilov Josef Schirak. Po njegovi oceni je predlagana novost slaba za lastnike avtomobilov, ker bo takoj po uveljavitvi vsaj za 20 odstotkov zmanjšala vrednost rabljenih avtomobilov.

Seveda bo eventualno sprejeti zakon povečal prodajo novih vozil, saj si jih bodo poskusali kupiti

tudi tisti s plitvejšimi zepi, ki si jih sicer ne bi. Kritiki zakona napovedujejo, da bo povzročil, da se bodo številni vozniki poskusali znebiti starih vozil, ceprav bodo ta s tehnično-mehanskega vidika dobra. Zamenjali jih bodo z dražjimi uvoženimi vozili, s čimer bodo porusili avstrijsko trgovinsko bilanco.

Nekateri lastniki avtomobilov napovedujejo se hujše posledice. Prav zato je avstrijska avtomobilska zveza predlagala ublaziitev udarca, tako da bi lastnikom »nezazelenih« avtomobilov ponudili državno »odpadno nadomestilo« 5000 silingov za vsako vozilo. Vendar je

ministrstvo za okolje to zamisel iz »strokovnih« razlogov zavrnilo.

Namesto upokojitve starih in smrad povzročajočih avtomobilov avstrijski tisk priporoča, da bi te avtomobile izvozili v sosednje vzhodnoevropske države, kajti tamkajšnji trg je »lačen« ceninih avtomobilov. Ministrica Ruth Feldgrill-Zenkel je zavrnila trditve, da bi s takšno prodajo v sosednje države problem onesnaževanja zraka preselili le za nekaj kilometrov iznad Avstrije, kar problemov vsekakor ne bi rešilo. Njena teza je, da bi avtomobili iz Avstrije zamenjali vzhodnoevropske avtomobile, ki se bolj onesnažujejo zrak, predvsem dvotaktne wartburge in trabante.

Avti brez katalizatorjev na odpad, prizanešeno le odličmerjem (Foto: TRIO)

LASTNINJENJE / VOJAŠKA STANOVANJA

V odkup končno tudi »zvezna« stanovanja

Vlada vendarle sprejela odlok o odkupu nekdanjih zveznih stanovanj. Enaki pogoji kot za družbena

Dolgotrajna ugibanja, obljube in celo politične polemike o tem, ali, kdaj in kako lastniniti nekdanja zvezna stanovanja so se po več kot enem letu le končale.

Slovenska vlada je pred iztekom minulega leta, sprejela uredbo o privatizaciji stanovanj in stanovanjskih hiš zveznih organov in JLA. Uredba bo začela veljati 8. januarja letos, doloca pa, da bo privatizacija potekala v skladu z veljavnim stanovanjskim zakonom, torej tako, kot so odkupovali družbena stanovanja vsi drugi državljani Slovenije. Ker bodo vsi roki iz stanovanjskega zakona v zvezi s privatizacijo začeli teči z dnem uveljavitve uredbe, bodo lahko imetniki stanovanjske

MILE ČUK

pravice in njihovi ožji družinski člani stanovanja s predvidenimi popusti odkupili v dveh letih oziroma do 8. januarja 1995.

Vojskarih in carinskih stanovanj je v Sloveniji skoraj 9 tisoč, po oceni obrambnega ministrstva, ki jo je naredilo že spomladi, pa naj bi privatizacija zajela okrog 5500 vojskarih stanovanj. Omenjena uredba doloca, da bodo stanovanja lahko odkupili tisti, ki so jim bila dodeljena do 6. januarja 1991. Po tem datumu pridejo v poštev za odkup samo stanovanja, dodeljena skladno s slovenskimi predpisi.

Kupnine bodo priho-

dek republiškega proračuna, v katerem bodo pocakale na delitveno bilanco. Očitno je prevladalo stališče, da morajo biti na podlagi enakopravnosti državljanov stanovalci v vojskarih stanovanjih z legalno stanovanjsko pravico izenačeni z imetniki te pravice v drugih družbenih stanovanjih.

Precej močna so bila tudi prizadevanja, da naj bi ta stanovanja prodajali po drugaciji ceni in drugaciji merilih kot družbena stanovanja. Temeljila so na oceni, da vojskarih in carinskih stanovanj ne smemo avtomatsko prodajati po bistveno nižnji ceni brez socialnih meril, saj naj bi s tem ponovili napako Jazbinskega stanovanjskega zakona.

TURIZEM / ZREŠKO POHORJE

Smučišča na Rogli bodo tudi letos polna domačih in tujih smučarjev

Okoli sedemsto lezic v hotelu Planja in depandansah ter bungalovih ob njem je bilo med božičnimi in novoletnimi prazniki na Rogli povsem razprodanih. Direktor Rekreativno-turističnega centra Rogla Edvard Fenko pravi, da bo tako vsaj do 15. marca, saj so njihove kapacitete do takrat razprodane. Zanimanje ni nič manjše niti v času, ko ni solskih pocitnic. Med gosti - večina jih na Roglo prihaja v lastni režiji, manj pa je agencijskih gostov - prevladujejo domači, saj jih je okoli dve tretjini. Med tujci je največ Angležev,

BRANE PIANO

Nemcev, Avstrijcev, Italijanov, Hrvatov in Madžarov. Večina se jih doloca za polpenzijske usluge ali za polne penzije, manjši del pa za bivanje v bungalovih, kjer lahko kuhajo sami.

Zaradi ugodnih sneznih razmer so letošnje zimsko sezono na Rogli pričeli razmeroma zgodaj, že 4. decembra, ceprav večino smučisc se dodatno zasnezujejo s sneznimi topovi. Pred sezono so dokončali vodovodno omrežje, ki jim omogoča zasneževanje

vseh kritičnih smučisc. Po Fenkovem mnenju se gostje za Roglo dolocaajo zaradi dobrih izkušenj iz prejšnjih zim, pa tudi zaradi različnih možnosti rekreacije. Poleg mnogih urejenih smučisc in tekalskih prog imajo na Rogli namreč tudi zimski bazen, dvorano za tenis in squash ter savno. Gostje lahko zjdijo konje na bližnjem Pesku, se vozijo s sanmi ali hodijo na izlete v nižje lezeče Terme Zrece. Poleg 700 postelj v hotelu Planja in okolici je na Rogli prostora še za okoli 750 smučarjev v vikendih, ki so last slovenskih podjetij.

ANTARKTIKA / RAZISKOVALNI PROJEKT NASA

Robot "dante" kmalu obtičal

Gre za priprave na raziskovanje Marsa

GREENBELT (MARYLAND, ZDA) - Po šestih metrih in pol prehojene poti se je ustavil, kaže zaradi okvare na veznem kablju: taksna je zaenkrat usoda robota "dante", ki bi po programu ustanove NASA moral najprej raziskati globino vulkana na Antarktiki, nato pa površino Marsa. "Dante" je namreč prototip robota, ki ga namerava ameriška ustanova za raziskavo vesolja poslati na Mars. V soboto so poltonski robot, začeli spuščati v

vulkan na Antarktiki, ki naj bi bil glede sestave in specifičnosti terena zelo blizu "rdečemu planetu". Po dveh urah in pol spuščanja v krater je "dante" prišel v globino šestih metrov in pol, kjer pa je obtičal. Znanstveniki centra Goddard Space Flight Center iz kraja Greenbelt v Marylandu so sporočili, da je prišlo do okvare optičnih vlaken, ki tvorijo kabl, ki povezuje robot z njegovim nadzornim centrom, ta je približno 1.600 me-

trov stran od zrela. Najprej so celo mislili, da se je pokvaril nadzorni center, vendar so kmalu ugotovili, da ne deluje prav vezni kabl. Sicer pa že od vsega začetka ni potekalo vse tako, kot bi moralo: pajkasti "dante" se je namreč premikal veliko počasneje kot je bilo predvideno. Da bi lahko opravil svojo nalogo, bi morali "danteja" spustiti v globino 200 metrov. Na sliki (telefoto AP): "danteja" spuščajo v vulkan.

NEMČIJA

Odslej na meji radarji in žarki

BERLIN - Ksenofobija in množično prihajanje tujcev: to sta trenutno osrednji vprašanji, s katerima se mora soočiti nemška vlada in po njeni oceni sta vprašanji tesno povezani. Tako tesno, da namerava Nemčija v prihodnje veliko strožje nadzorovati svoje vzhodne meje: manj tujcev, manj napadov nanje - tako so baje menili v vladi. Glede na dejstvo, da je v obmejni policiji premalo uslužbencev glede na potrebe (kar 5.000 delovnih mest je nezasedenih), se bodo začeli posluževati tehnično izredno prefinjenih in zato natančnih naprav. Tako poroča dnevnik "Bild", ki v teh dneh razkriva marsikatero težavo sedanje nemške vlade. Po pisanju omenjenega časnika naj bi začeli nadzirati nemško-poljsko in nemško-češko mejo s pomočjo radarjev in infrardečih žarkov: te informacije - tako sam zagotavlja - je časopis črpal iz zapisa podtajnika za notranje zadeve Johannes Voeckinga. S temi posegi nameravajo vsaj omejiti, če ne prav zatreti ilegalnega prehajanja meje, saj je samo v prvih 11 mesecih komaj minulega leta na tak način prislo v Nemčijo 53.732 oseb, ki so bile večinoma iz Poljske in bivše čehoslovaške federacije.

Poledica v ZDA: veržno trčenje

Zaradi slabega vremena je prišlo na hitri cesti, ki povezuje Chicago z letališčem O'Hare do veržnega trčenja, 21 oseb je bilo ranjenih, 40 avtomobilov pa razbitih (AP)

NOVICE

The People: katoliška Cerkev bi blagoslovila drugo poroko lady D

LONDON - Ne gre za dejstva (zaenkrat), temveč za hipoteze: ko bi lady D res postala katolicanka in bi katoliško Cerkev zaprosila za ločitev od princa Charlesa, bi ji ta ugotovila (navesti bi seveda morala tehtne razloge), nakar bi verjetno biva žena britanskega prestolonaslednika tudi prejela blagoslov za svojo morebitno drugo zakonsko zvezo. Tako piše v svoji zadnji številki tednik "The People", ki je za namigoval, da se lady Diana nagiba h katoliški veri in se seveda odvrca od anglikanske Cerkve. Trenutno je Diana s svojima otrokoma na počitnicah na malem karibskem otoku, daleč stran od hladnega Charlesa in mrzle nagleske zime.

Nikjer niso tako željno pričakali leta '93 kot v Parkfieldu ...

NEW YORK - Parkfield, kalifornijska vasica nekje med Los Angelesom in San Franciscom, bi morala se pred koncem leta 1992 kratkoma izginiti, ker bi jo popolnoma unčil strahovit potres. Tako so napovedovali strokovnjaki geološke službe ZDA, z njimi pa je soglasal tudi vsedravninski svet za predvidevanja in oceno potresov. Sicer napovedi strokovnjakov niso bile povedane tja v en dan, saj so za preučevanje in monitoražo področja okoli vasi Parkfield porabili približno 19 milijonov dolarjev, na osnovnih analizah pa napovedali, da bo celotno področje pretresel potres 6. stopnje lestvice Richtera. Do zadnjega dne v letu se ni nič zgodilo, na silvestrovo pa se je v kavarni na vaskem trgu zbrala množica domačinov, novinarjev in drugih radovednežev, ki so nestrpno pričakovali, da bodo urini kazalci označili začetek leta 1993 in torej konec veljavnosti preokbe. Ob prihodu novega leta je bilo veselje v Parkfieldu nepopisno, vendar pa strokovnjaki pripominjajo, da bo potres prej ali slej le prišel.

V Peruju odslovili diplomate zaradi homoseksualnosti

LIMA - Po izjavah perujskega predsednika Alberta Fujimorija naj bi bili nekateri od 117 odslovljenih diplomatov ob službo, ker so "na neprimeren način razkazovali svojo homoseksualnost". V radijskem intervjuju je predsednik navedel tri glavne razloge za tako množično čistko visokih funkcionarjev: nesprejemljivo obnašanje, visoka starost in skromni delovni rezultati.

JADRANSKI KOLEDAR 1993 s knjižno zbirko

Veliko več kot lep božični dar

130.000 LIR

CENA ZBIRKE SAMO 55.000 LIR

JADRANSKI KOLEDAR ZBORNIK 1993

Zivljenje na Primorskem in dogajanje v svetu nekdanj in danes: problemi in ustvarjalnost, kronika dogodkov, portreti ustanov in vidnih osebnosti. Stališča, dokumenti, slike, razvedrilno in koristno branje. Zbornik z nadihom morja. Str. 208.

Pavel Medvešček SKRIVNOST IN SVETOST KAMNA

Zgodbe o čarnih predmetih in svetih znamenjih na Primorskem so bogato ilustrirane z barvnimi posnetki kapelic, predmetov in krajev, ki se jih še drži stara vera prednikov. Kulturna dediščina in nadvse zanimivo odkrivanje skrivnih moči v našem okolju. 106 fotografij Rafaela Podobnika, str. 198.

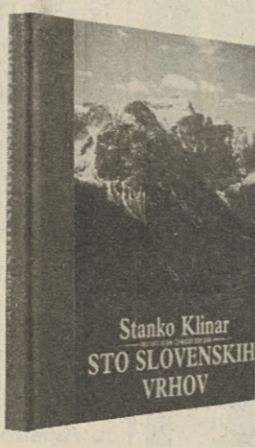
Igor Skamperle SNEG NA ZLATI VEJI

Roman o mladostniškem dozorevanju v tržaškem predmestju Sv. Ivan, v Postojni in Ljubljani. Brstenje ljubezni, predvsem pa dramatičen dialog z gorami, s kamnitimi stenami, zaradi česar je to obnem tudi roman o alpinizmu. Str. 224

NAMIZNI JADRANSKI KOLEDAR 1993

Da vsega ne boste nosili v glavi ali na begotnih lističih: praktičen, lepo oblikovan, naš v najširšem pomenu besede.

Stanko Klinar STO SLOVENSkih VRHOV

Avtor je v besedi in sliki označil tako gore v Sloveniji, kot tudi vrhove na Koroškem in Primorskem in Italiji, pa tudi daljna gorstva, ki jih je slovenski človek "obiskal" in osvojil, npr. Himalajo, Ande. Bogat vodnik z dragocenimi popotniki, kulturnozgodovinskimi in naravoslovnimi podatki. Okr. 140 barvnih slik, 272 str.

Naročila sprejemamo:

- v TRSTU — na sedežu ZTT, Ul. Montecchi 6
- v Tržaški knjigarni, Ul. sv. Frančiška 20, tel. 635969
- v GORICI — na uredništvu Primorskega dnevnika, Ul. 24. maja 1, tel. 53382
- v Katoliški knjigarni, Trg Vittoria 25, tel. 531407
- v CEDADU — na uredništvu Novega Matajurja, Ul. Ristori 28, tel. 731190
- v SPETRU — v knjigarni Cernetig Francesca, Condominio al Centro ali po telefonu na št. 727536

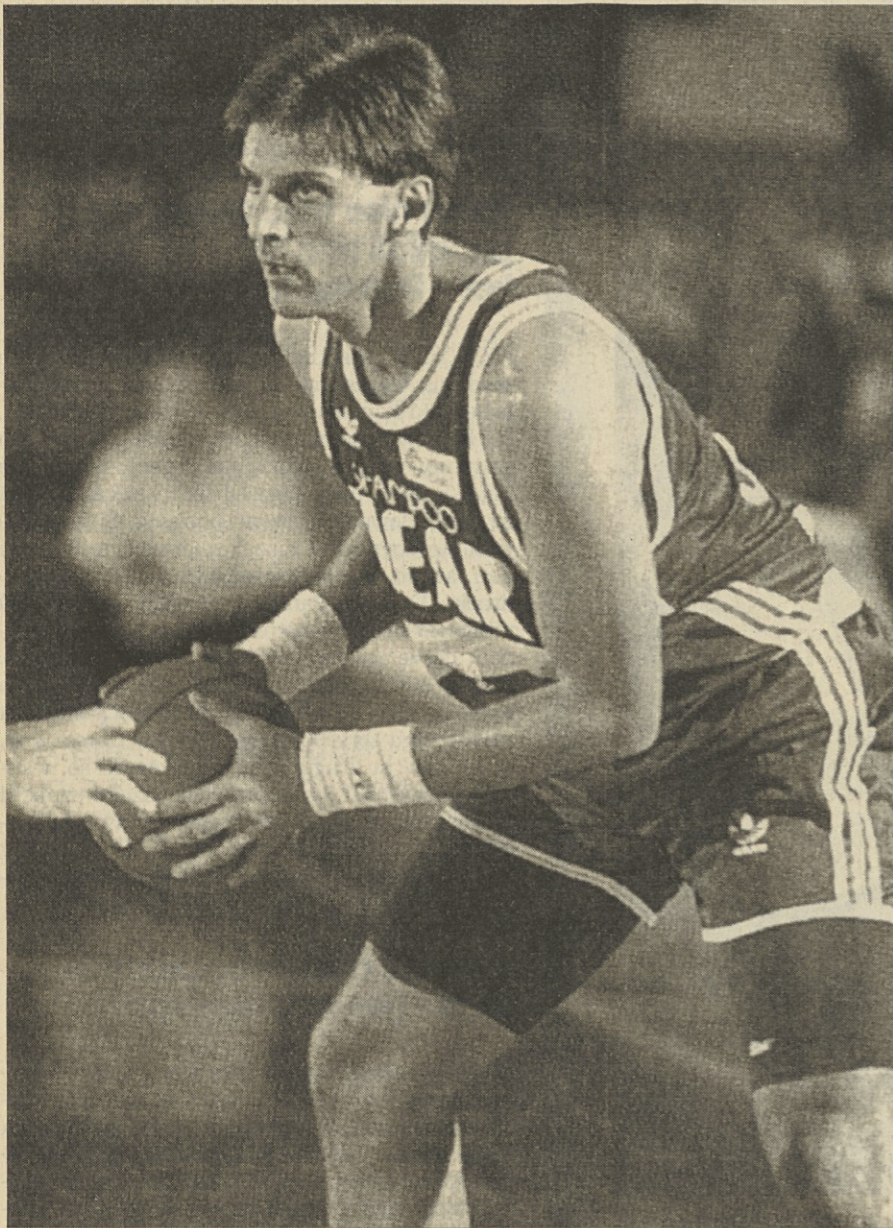
- po telefonu od 8.30 do 13. ure, tel. 040/7796420
- preko raznašalcev Primorskega dnevnika

ZALOŽNIŠTVO TRZASKEGA TISKA

KOŠARKA / VČERAJ V A-1 LIGI

Bleda igra in poraz tržaškega Stefanela

Kljub gripi je Alberto Tonut (Clear) proti Stefanelu zaigral v prvi peterki

Clear - Stefanel 75:63 (37:23)

CLEAR CANTU'. Corino, Milesi, Tonut 7 (1:2), Bosa 4 (2:5), Rossini 14 (5:6), Gianolla 11 (5:5), Caldwell 10 (2:4), Bianchi, Mannion 29 (4:4), Gilardi, trener Frates.

STEFANEL TRST: Bodiroga 16 (6:6), Pilutti 9, Fucca 15 (4:6), De Pol (0:3), Bianchi, Alberti 4 (2:2), Meneghin 1 (1:2), Pol Bodetto, English 18, Cantarello, trener Tanjevic.

SODNIKA: Duranti (Piza) in Taurino (Vignola). PON: Mannion (38). TRI TOCKE: Mannion 3; Pilutti 3, Fucca 1, English 1.

CANTU' - Na eni od svojih slabših dosedanjih tekem je tržaški Stefanel v 3. povratnem kolu italijanske A-1 lige povsem zaslužno izgubil v Cantuju proti Clearu, ki je bil v vseh igralnih elementih boljši od Trzacanov.

Predvsem preseneča odnos od tega srečanja vsega Tanjevičevega mostva. Stefanelovi igralci so namreč stopili na igrišče nezbrani, skoraj podcenjevalno do nasprotnikove ekipe, ki je vendarle na drugem mestu lestvice. Verjetno je tržaške kosarkarje »uspavalo« dejstvo, da so ves teden napovedovali, da je za kar nekaj Clearjevih igralcev

vpraskljivo, ce bodo sploh nastopili na tej tekmi. American Caldwell naj bi imel poskodovano koleno, Tonut in Gilardi naj bi lezala zaradi gripe itd.

Na igrišču pa vse drugačna slika: gostitelji so nastopili z najboljšo postavo in tudi postregli zbeganim Tanjevičevim varovancem s pravo kosarkarsko lekcijo. Ze po 5. min. so vodili z 10 točkami razlike (14:4), prednost pa se je bliskovito večala in v 14. min. je Clear ze vodil z 19 točkami razlike (30:11).

V tem delu je Stefanel igral skoraj katastrofalno predvsem v napadu, saj je v 15 minutah igre dal le 11 točk. Slab je bil tudi v obrambi.

V drugem polcasu so se gostje le zdramili, tudi zato ker je Clear vidno popustil. S kosi Fucce, Englisha in Bodiroge je Stefanel na sredini polcasa zmanjšal zaostanek celo na 8, nato pa na same 3 točke (37:40). Ko pa so gostitelji spet ujeli pravi ritim in je American Pace Mannion nadaljeval s polnjenjem tržaškega kosa (dal je skupno kar 29 točk, s tremi »bombami«), je bilo jasno, da za goste ni več pomoči. Domačini so si kaj kmalu spet pripragali zanesljivo prednost (v 33. min. 60:49) in zmagali brez težav.

ODBOJKA / OBRAČUN V MOŠKIH DEŽELNIH LIGAH

Slovenske šesterke doslej po napovedih

Brez točk le Bor, Olympia CDR tik pod vrhom

ANDREJ MAVER

Stirje predstavniki v moški C-2 in D ligi so bili v prvih osmih kolih se kar solidni oziroma so dosegli rezultate, ki so jih napovedovali pred začetkom prvenstva. Olympia CDR je potrdila, da spada med boljše ekipe v prvenstvu in ima tako vlogo outsiderja v prvenstvu. Sloga in Bor se po napovedih borita za obstanek v ligi. Do sedaj je bila uspešnejša Sloga, medtem ko je Bor ze v skoraj brezupni situaciji. V D ligi pa se Soca Sobema ze drugo leto zapored poteguje za mesta na vrhu lestvice.

Najboljša slovenska ekipa v C-2 ligi je goriska Olympia CDR, ki je trenutno na četrtem mestu z desetimi točkami. Trener ekipe Rajko Petejan meni, da prikazuje lestvica realno razmerje moči v ligi. Zato je z dosedanjimi rezultati se kar zadovoljen. »Zal mi je samo za poraz proti Mosi, saj smo tisto tekmo dobesedno podarili nasprotniku in sploh nismo igrali. Toda tudi ta tekma bo dobra sula za nadaljevanje prvenstva, saj mislim, da take predstave ne bomo več ponovili. Pozitivno je, da sestavljajo ogrodje ekipe mlajši igralci, kar je bilo letos v naših nacrth.

Prepričan pa sem, da se v tem prvenstvu lahko enakovredno kosamo z vsako ekipo.« To so Goricani tudi ze dokazali, saj so v Sacileju proti drugouvrščeni ekipi nerodno izgubili, potem ko so ze vodili z 2:0. Zato je jasno, da razen tržaškega Cremcaffaja, ki v letošnjem prvenstvu predstavlja razred zase, spada Olympia med najmočnejše ekipe prvenstva. To bodo igralci skušali potrditi v naslednjih nastopih. Ze v prihodnjem kolu pa so zmorni pripraviti presenečenje prav v Trzicu.

Sloga ima po osmih kolih šest točk in se nahaja tako na osmem mestu na lestvici. Edini cilj te ekipe je obstanek v ligi, kar pa ni tako lahko doseči. Trener Drasic ocenjuje, da sta dve ekipi praktično ze obojeni na izpad (Bor in Tolmec). Potem pa je vsaj pet ekip, ki tvega, da jih doleti ista usoda. Za Slogo je pozitivno, da je do sedaj premagala vse šesterke, ki naj bi bile vsaj na papirju slabše od Sloge. Do konca prvega dela pa mora nujno osvojiti vsaj štiri točke proti Boru in San Vitu. Vsaka druga zmagaba bi predstavljala prijetno presenečenje. Zal pa ekipo z novim le-

Rajko Petejan - trener Olympie CDR (Foto Ferrari)

tom zapusca David Kralj, ki se odpravlja na sluzenje vojskega roka. To je vsekakor huda odsotnost, tudi ce upostevamo, da ima Sloga malo rezervnih igralcev. Prostor v standardni postavi bo tako po sili razmer verjetno dobil Aljosa Kralj, večjo vlogo pa bo dobil tudi Janko Jablancsek. Pozitivna novost za Slogo pa je povratek Marka Kerpana, ki do sedaj ni mogel trenirati zaradi sluzbenih obveznosti.

Od vseh slovenskih ekip je doslej se brez točke le Bor. Na lestvici je torej zadnji in je ze po osmih kolih v precej kritičnem položaju. Trenutno stanje sicer ne preseneča niti trenerja Bora Luciana Seppija. Ze pred prvenstvom je namreč vedel, da ekipa ob začetku prvenstva ne bo kompetitivna, čeprav je na tiho le upal, da bi osvojili vsaj par točk. Poudariti pa je treba, da ekipa stalno napreduje in čeprav ni se dosegla dobrih rezultatov vsaj po igri skoraj enakovredno upira nasprotnikom. Bor bo zelo težko dosegel obstanek v ligi. Za to pa bodo po Seppijevem mnenju odločilne tekme med koncem prvega in začetkom drugega dela prvenstva. Kljub dolgi seriji porazov pa je zanimivo, da je vzdušje v ekipi izredno dobro in da vsi igralci redno trenirajo. Zgovoren je podatek, da je bilo na zadnjem treningu pred počitnicami prisotnih 14 igralcev. Novost po novem letu je prav gotovo odhod trenerja Seppija, ki bo v začetku februarja zapustil ekipo zaradi sluzbenih obveznosti. Njegov mesto pa bo prevzel drugi trener Lugli.

V D ligi se Soca Sobema na lestvici nahaja tik pod vrhom. Z dvajsetimi točkami zaseda namreč peto mesto. Lani se je tej ekipi za las izmuznilo napredovanje v visjo ligo, tudi letos pa cilja na uvrstitev čim bližje vrhu lestvice. Trener Stefan Cotič je po prvih kolih zadovoljen. Nekoliko obzaluje le poraz iz drugega kola v Fojudi, ko so si zapravlili vodstvo 9:1 v četrtem setu in nato izgubili po tie-breaku. Soca je bila se porazena v Vidmu, a ta poraz je sprejemljiv, saj bo tam imela tekoletno vsaka ekipa.

V tem začetku prvenstva pa so imeli se to »srečo«, da so kar dvakrat zmagali brez boja, ker se nasprotnik ni pojavil na igrišču. Po novem letu jih čaka se ena važna tekma proti vodilnemu Rojaleseju. Seveda pa bi vsako podcenjevanje drugih nasprotnikov lahko bilo usodno. »Letos sta se nam pridružila dva nova igralca, zato smo potrebovali nekaj casa, da smo se uigrali. Vzdušje v ekipi pa je res dobro, fantje redno hodijo na treninge in dobro delajo. Zato se naprej pričakujem dobre rezultate.«

PO OSMIH KOLIH / V ŽENSKIH DEŽELNIH ODBOJKARSKIH LIGAH

Z dosedanjimi rezultati v glavnem zadovoljni Najbolj prijetno presenetil Koimpex v D ligi

V C-2 ligi polovičen uspeh sokolovk, Kmačka banka slabša - Bor Friulexport za obstanek

Zenski predstavniki v C-2 in D ligi so se do sedaj tudi dobro odrezali. Najbolj je do sedaj presenetil Koimpex, ki se nahaja tik pod vrhom. V isti ligi ima nekaj več tečaj Bor Friulexport, ki pa je v zadnjih nastopih vedno bolj uspešen. Sokol Indules in Kmečka banka pa v tem tacetku prvenstva nista imela sreče, saj zaradi raznih poškodb se niso mogli pokazati svoje realne moči.

Sokol Indules ima v teh prvih osmih kolih 50-odstotno uspešnost: štiri zmage in štiri poraze in se tako nahaja na osmem mestu. Takoj je treba povedati, da Nabrezinke v tem delu prvenstva niso imele sreče, saj je na raznih tekmah

bilo odsotnih veliko stevalo igralcev zaradi poškodb, boleznih ali sluzbenih obveznosti. Trener Zoran Jeroncic pa obzaluje predvsem domači poraz s Sangiorgino in nesrečen poraz v Fiume Venetu. Ob upostevanju vseh objektivnih okoliscin je z rezultati zadovoljen, ne pa z igro, saj meni da imajo igralke se precej rezerve. Predvsem je potreben cas, da se igralke se uigrajo in asimilirajo način igranja, ki ga zahteva trener. Izboljšati pa morajo tudi blok. »Pred prvenstvom je bil nas cilj sedmo mesto na lestvici, sedaj pa mislim, da se lahko povzpneemo tudi dve mesti više. Do konca prvega dela imamo namreč lažji razpored tekem.« Do

konca januarja bo vsekakor odsotna Saska Pertot zaradi poškodbe gleznja. Njeno mesto v postavi bo zato prevzela Tanja Masten, slednjo pa bo na centru nadomestila Monika Kosuta.

Slabo je začela letošnje prvenstvo tudi goriska Kmečka banka. Po osmih kolih ima na lestvici namreč šest točk in zaseda tako enajsto mesto na lestvici. Prav gotovo ni imela sreče, saj se prvenstvo začela brez mnogih igralcev zaradi raznih poškodb. Tako so se igralke znašle na treningu v majhnem stevilu, tako da je bilo praktično nemogoče trenirati. Poca-si pa se stanje urejuje, jasno pa je, da se ekipa mora se uigrati, saj se mnoge igralke vračajo na

Doslje Sokol Indules uspešnejši od Kmečke banke (Fot Sergio Ferrari)

igrišče komaj v teh tednih.

Se najbolj pomemben je bil povratek Raffaele Zavaldar, ki je ekipo okrepila predvsem v napadu. Se druge igralke pa se bodo vrnilo po novem letu, zato moramo pravi obrazec te ekipe sele spoznati. Po sestem kolu je med drugim ekipo zapustil tudi trener Joze Cej. Njegov odstop je bil nepričakovan in je zato verjetno tudi zbegal igralke. Trener je tako postal Marjan Tomsic, ki je v osmem kolu ze slavil prvo zmago v Trzicu. Iz vsega tega sledi, da lahko Kmečka banka svoje rezultate v nadaljevanju le izboljša.

V D ligi igra novinec Koimpex nad pricakovani, saj je z dvanajstimi točkami na solidnem četrtem mestu. Se najbolj pa je presenetil v zadnjem kolu, ko je na Opcinah premagal vodilni Albatros. Trener Peter De Walderstein meni, da bodo težko igrali naprej na tako visokem nivoju,

kot v zadnjem kolu. Zato sploh ne razmišlja o morebitnem napredovanju v visjo ligo.

Ekipa je namreč mlada in zato je glavni cilj nabiranje izkušenj in izboljšanje tehničnega nivoja igralcev. Poleg tega so v ligi druge ekipe (Cordroip, Rivignano, sam Albatros), ki so verjetno boljše in predvsem bolj izkušene od slogasice. Ogrodje ekipe sestavljajo igralke, ki so si lani priborile nastop v tej ligi. Pozna pa se, da so ekipo ojačile Suzana Gicchi in Erika Skerk, ki sta ze nastopili v visjih ligah. Važna pridobitev pa je tudi Daniela Gicchi, ki je tudi ze nastopila v Slogini prvi ekipi. V zadnjih kolih skrbi trenerja edino poškodba Michele Fonda, ki ni se popolnoma okrevala.

Tezje prvenstvo čaka Bor Friulexport, ki je do sedaj dvakrat zmagala in zaseda tako enajsto mesto na lestvici.

Trener Igor Gombac ocenjuje letošnje prven-

Obvestila

ZSSDI

obvesca, da bo od 4. do 9. januarja urad v Trstu odprt od 9. do 13. ure.

SD POLET

obvesca, da bo 25. redni letni občni zbor v četrtek, 14. januarja 1993, v dvorani Prosvetnega doma na Opcinah ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju. Devni red: 1. poročila, 2. razprava, 3. razno. Vabljeni!

SMUCARSKI ODSEK

SPDT

sporoča, da se nadaljuje vpisovanje za smucarski tečaj, ki se bo začel 10. januarja. Prijave sprejema načelnica smucarskega odseka Valentina Fachin na tel. št. 634648 ob urah obedov. Na razpolago je se nekaj prostih mest.

SD BREG

SMUCARSKA SEKCIJA

organizira 10., 17., 24., in 31. januarja 1993 smucarske izlete z možnostjo tečajev, katere bodo vodili društveni kvalificirani vaditelji. Prvi izlet bo v avstrijski Gerlitz (Kanzel) blizu Beljaka. Vpisovanje za prvi izlet bo 4. in 5. januarja v prostorih dolinske občinske telovadnice od 20.30 do 22.00. Potreben je veljaven dokument za tujino.

SMUCARSKI KLUB

BRDINA

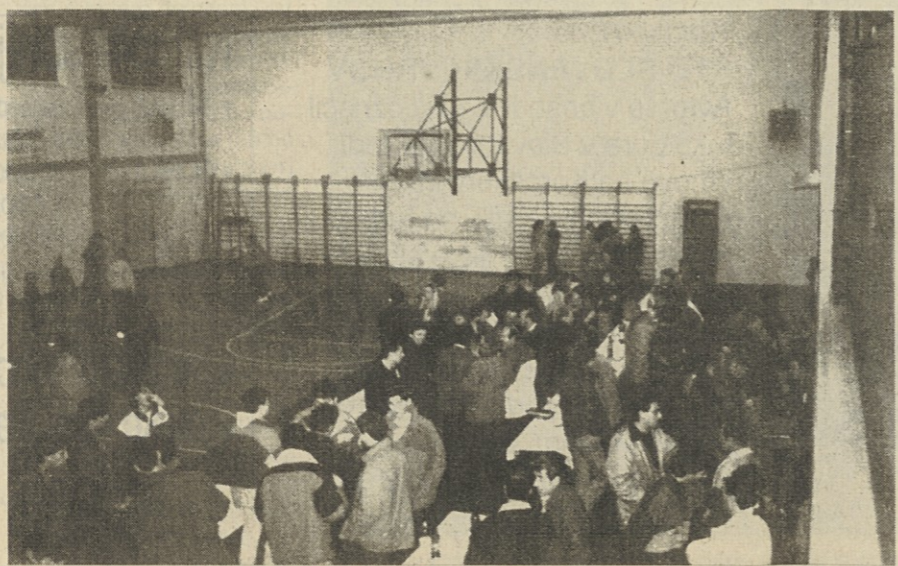
organizira v nedeljo, 10. januarja 93, avtobusni izlet v Forni di Sopra. Vpisovanje na sedežu kluba, Proseka ulica 131 na Opcinah, samo 4. in 5. januarja od 19.30 do 20.30.

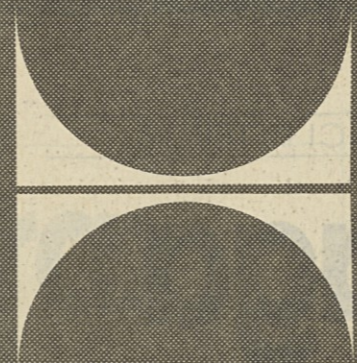
DRUŽABNOST / V DOLINSKI OBČINSKI TELOVADNICI

Prijetno slovo športnikov ŠD Breg od pravkar končanega leta 1992 Prijateljsko srečanje tudi priložnost za obračun opravljenega dela

V dneh pred zaključkom straega leta je bilo v prostorih dolinske občinske telovadnice tradicionalno družabno srečanje ob koncu leta, ki ga je priredilo Sportno društvo Breg. Družabnost je potekala v prijetnem vzdušju in tudi udeležba športnikov dolinskega društva je bila tokrat se kar številna. Prisotne je pozdravil predsednik društva Corrado Svab, ki je v kratkem nagovoru podal obračun leta. Svab je podčrtal razveselivo dejstvo, da se je letos

stevilo najmlajših športnikov povečalo, kar daje društvu nove moči. Nato je poudaril pomen telesne kulture in kolegialnosti v društvu. Predsednik se je zahvalil vsem športnikom, tehničnemu kadru, odbornikom in staršem ter vsem skupaj voščil vse lepe praznike. Omenil je tudi, da bo društvo v mesecu januarju priredilo smucarske izlete ter posvet o sportu v domači občini. Ob koncu pa je predsednik Brega podaril priznanje zaslužnemu članu, prijatelju, odborniku in soustvarjalcu Dragu Oti. (E.B.)

ZALOŽNIŠTVO TRŽAŠKEGA TISKA

***45 let v svetu tiska
nas ni utrudilo.***

distribucija mednarodnega
tiska po Evropi

knjižne izdaje
tržaška knjigarna
TK Galerija
fotostavnica

Ulica Montecchi 6, Trst - Tel. 040/7796699

Gledališča

Slovenija

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

JUTRI: ob 21. uri (Ovalna dvorana) prva premiera Gregor Strniša: Zabe, v produkciji Koreodrame Ljubljana in CD. Cena vstopnice 1000 SIT.

V PRIHODNIH DNEH: 6. januarja ob 21. uri (Ovalna dvorana) druga premiera Gregor Strniša: Zabe. Vstopnice 1000 SIT.

7., 8. in 9. januarja ob 21. uri Gregor Strniša: Zabe.

10. januarja ob 18. uri W. Shakespeare: Kralj Lear. Za abonente MGL.

17., 18., 19., 20. in 21. januarja ob 19.00 in 21.30 uri Molitveni stroj Noordung. Balet Opere in baleta SNG Ljubljana.

Informacije na tel. 061/222-815.

DRAMA SNG LJUBLJANA

DANES: ob 19.30 uri Molière: Svatba po sili (Dijaski 7. Vечerni in izven).

JUTRI: ob 19.30 uri Strniša: Samorog (za Gimnazijo Poljane, Sr. elektrotehniško solo in izven).

V PRIHODNIH DNEH: 6. januarja ob 18. uri Gregor Strniša: Samorog (abonma Dijaski 2. popoldanski).

7. januarja ob 20. uri (Mala drama) Woody Allen: Zaigraj se enkrat Sam (izven in konto).

8. januarja ob 19.30 uri J. B. P. Molière: Svatba po sili (abonma Petek in izven). Informacije in rezervacije vsak delavnik od 11. do 12. ure ter od 18. ure do začeta predstave na tel. 061/221-511.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO

DANES: ob 18. uri Petan: Don Juan in Leporella. Zaključena za solo.

NAPOVEDUJEMO: 8. januarja ob 19.30 uri premiera drame A.P. Cehova in T. Brascha: Platonov v režiji Janeza Pipana. Informacije in rezervacije vsak dan od 10. do 12. ure in od 18.30 do 19.30 ure na tel. 061/210-852.

MARIBOR

SNG OPERA

JUTRI: ob 19.30 G. Puccini: La Bohème (red Zeleni).

V PRIHODNIH DNEH: 6., 7., in 8. januarja ob 19.30 balet Luna nad Mississippijem, po moti- vni baleta Sedem smrtnih grehov B. Brechta. Informacije in rezervacije vsak dan, razen nedelje, od 11. do 16. ure, ob sobotah do 13. ure, ter uro pred predstavo na tel. 062/211-461.

CELJE

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE

JUTRI: ob 17.00 uri Roger Vitrac: Victor ali otroci na oblasti, režija Franci Kriza (abonma 3. solski in izven).

V PRIHODNIH DNEH: 6. januarja ob 10. uri R. Vitrac: Viktor ali otroci na oblasti (abonma 2. solski in izven).

8. januarja ob 10.45 Molière: Namisljeni bolnik (Gimnazija Center Celje).

SLG Celje razpisuje abonma za Dneve komedije, ki bodo potekali vsak petek in soboto od 12. do 6. 3. 1993, redni abonenti SLG Celje imajo 10 odstotkov popusta. Informacije in rezervacije vsak dan med 9. in 11. uro ter uro pred predstavo na tel. 063/25-332.

ROGAŠKA SLATINA

KRISTALNA DVORANA

V PRIHODNIH DNEH: 7. januarja ob 20. uri Kabaret 20. stoletja - As Time Goes By. Darja Svaiger, vokal in Peter Wegele, klavir, gostovanje SNG Maribor.

SOLKAN

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE

V PRIHODNIH DNEH: 6. januarja ob 20. uri predpremiere (za red Sreda in izven) Roger Vitrac: Volkodlak - Don Juan v norišnici. 7. januarja ob 20. uri premiera. Režija: Dušan Jovanović. Nastopa ansambel PDG z gostoma Radetom Serbedžijo in Veroniko Droč. Informacije in rezervacije vsak dan od 10. do 16. ure na tel. 065/25-326.

Furlanija-Juljska krajina

TRST

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

KULTURNI DOM

NAPOVEDUJEMO: v petek, 7., v ponedeljek, 11. in v torek, 12. januarja 1993 ob 16.00 ter v torek, 10. januarja 1993 ob 20.00: Čosnjev vrt A.P. Cehova v režiji B. Kobala.

V soboto, 9. januarja 1993, in v nedeljo, 10. januarja ob 16.00 gostuje SLG iz Celja s predstavo F. Schillerja »Razbojniki«.

Od 13. do 19. januarja 1993 ob 10.00 bo SSG

uprizoril Andersenovo pravljico »Cesarjeva nova oblacila« v režiji V. Jurca.

GLEDALIŠČE ROSSETTI

NAPOVEDUJEMO: od 5. do 10. januarja 1993 gostovanje gledališke skupine Teatro di Sardegna z delom A. Brofferia Il Vampiro. Režija Beppe Navello. V glavni vlogi Giustino Durano. Predstava v abonmaju: odrezek 2B (alternativno). Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti (tel. 630063, od 9.00-12.30 in od 15.30-19.00) in v gledališču Rossetti (tel. 54331 od 14.00-19.15).

DVORANA TRIPCOVICH

NAPOVEDUJEMO: od 12. do 24. januarja 1993 Cakovski - balet Hrestac (Lo schiacciano). Balet in orkester gledališča Verdi, dirigent Guernino Gruber. Koreografija Giuliana Barabasi.

GLEDALIŠČE CRISTALLO

DANES: ob 16.30 gostovanje gledališke skupine Teatro d'arte iz Rima z delom Augusta Strindberga Danza di morte. Režija Antonio Galenda. V glavnih vlogah Anna Proclemer in Gabriele Ferzetti. Ponovitev v torek, 5. t.m., ob 16.30.

TRZIC

OBCINSKO GLEDALIŠČE

NAPOVEDUJEMO: v petek, 7. in v petek, 8. januarja 1993 gostovanje gledališke skupine Teatrithalia Elfo Portaromana Associati Compagnia Teatro dell'Elfo z delom R. W. Fassbinderja po Goldoniju La bottega del caffè. Režija Ferdinando Bruni in Elio De Capitani.

CEDAD

GLEDALIŠČE RISTORI

NAPOVEDUJEMO: v ponedeljek, 18. januarja 1993 balet Zadruga Gruppo Giteiese predstavlja J. Keseringovo delo »Arsenik in stare cipke« z G. Giejšenom, Iso Barzizzo, Marino Suma in Regi- no Bianchi. Režija Mario Monicelli.

VIDEM

GLEDALIŠČE LUIGI BON

NAPOVEDUJEMO: 15. in 16. januarja 1993 gostovanje gledališča Teatro delle Briciole z delom Il grande racconto.

Koroška

CELOVEC

MESTNO GLEDALIŠČE

JUTRI: ob 19.30 - Orfej v podzemlju (Jacques Offenbach), ponovitev.

Glasba

Slovenija

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

V PRIHODNIH DNEH: 6. januarja ob 19.30 (Gallusova dvorana) gostovanje mladinskega pevskega zbora in pesne skupine Nas dom - San Justo, Argentina (slovenske in argentinske pesmi in ples). Vstopnina je 500 SIT.

7. in 8. januar koncert orkestra Slovenske filharmonije (modri abonma). Dirigent: Tadeusc Wojciechowski. Solistka: Elizabeth Leonskaja, klavir. Program: Lipovsek, Schumann, Brahms. Informacije na tel. 061/222-815.

TIVOLSKI GRAD

V PRIHODNIH DNEH: 6. januarja ob 18. uri Muza pri muzi - Koncert duo violoncel: Eva Julija Rečnik in Igor Mitrović. V organizaciji Glasbene mladine ljubljanske. Tel. 061/322-367.

BILJANA V GORISKAH BRDIH

ZUPNIŠKA CERKEV

JUTRI: ob 19. uri božični koncert moskega pevskega zbora Provox iz Nove Gorice, pod vodstvom Tanje Kustrin.

Furlanija-Juljska krajina

TRST

GLEDALIŠČE ROSSETTI

NAPOVEDUJEMO: v ponedeljek, 11. januarja 1993 ob 20.30 koncert Trzaskega koncertnega društva. Nastopil bo Michele Campanella.

25. januarja 1993 koncert Francesca De Gregorija;

26. in 28. marca musical My fair lady s Sandrom Massiminijem;

29. in 30. aprila koncert Georgia Gaberija.

STIVAN

STIVANSKA CERKEV

V PRIHODNIH DNEH: v nedeljo, 10. januarja 1993, ob 20.30 bo v stivanski cerkvi nastopil

orkester Opera giocosa pod vodstvom Severina Zannerinija in zbor Città di Trieste pod vodstvom prof. Marije Susovski-Semerar. Na programu Haendel in C. Saint-Saens. Koncert organizira Glasbena sola Punto musicale iz Sesslana s podporo Dezele FJK, izkupiček večera pa je namenjen Združenju AGMEN. Vstop prost.

TRZIC

OBCINSKO GLEDALIŠČE

NAPOVEDUJEMO: v sredo, 13. januarja 1993, ob 20.30 koncert orkestra Radiotelevizije Slovenije pod vodstvom Antona Nanuta, pianist Francois Joël Thiollier. Na programu Rimskij-Korsakov, Prokofiev, Smitke, Skrjabin.

KOROŠKA

CELOVEC

DOM GLASBE (Velika dvorana)

V PRIHODNIH DNEH: v petek, 7. t.m., ob 19.30 - Koncertni večer Elene Denisove (violina) in Alekseja Kornienka (klavir). Na sporedu F. Schubert, S. Prokofjev, I. Strawinsky, J. Brahms.

Razne prireditve

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

V PRIHODNIH DNEH: od 6. do 13. januarja ob 20. uri (Kosovelova dvorana) Boemska življenja, film režiserja Akija Kaurismakija. Vstopnina je 300 SIT.

Od 7. do 11. januarja Dnevi plesa '93 v organizaciji Zveze kulturnih organizacij Slovenije in CD.

Informacije vsak delovnik od 13. do 20. ure, ob sobotah od 9. do 14. ure na tel. 061/222-815.

KLUB K 4

DANES: ob 21. uri Pogovor o Krishnamurtiju, ki ga bo vodil Zivan Kremelj s prijatelji.

V PRIHODNIH DNEH: 7. januarja ob 20. uri Srečanje prostovoljcev iz begunskih centrov. Vroci telefon Kluba K 061/113-282.

FILOZOFSKA FAKULTETA

Obveščamo vas, da napovedano predavanje, v okviru Humanističnega simpozija 5. januarja, prof. Gellnerja, odpade.

POSTOJNA

POSTONJSKA JAMA

JUTRI IN V PRIHODNIH DNEH: Zive jaslice 5. januarja ob 16., 17. in 18. uri. 6. januarja ob 16. in 17. uri. Cena vstopnice za otroke 250 SIT oz. 11 DM, za odrasle 500 SIT oz. 22 DM. Informacije na tel. 067/23-041.

Za najmlajše

LJUBLJANA

LUTKOVNO GLEDALIŠČE

V PRIHODNIH DNEH: 6. in 7. januarja ob 16.30 in 18.00 uri Jan Malik: Zogica Marogica (izven).

8. januarja ob 17. uri Jan Malik: Zogica Marogica (izven).

Informacije in rezervacije v sredo, petek, petek in soboto od 11. do 12. ure in uro pred predstavo na tel. 061/314-789, 314-962.

STORE

OSNOVNA SOLA STORE

V PRIHODNIH DNEH: 7. januarja ob 10. uri gostovanje SLG Celje s predstavo G. A. Burger: Lazniki Kljukec, režija Eka Vogelnik.

MARIBOR

LUTKOVNO GLEDALIŠČE

V PRIHODNIH DNEH: 10. januarja ob 11. uri Jana Kolaric: Medved, zajček in pišček Spickek, režija Bojan Cebulj. Cena vstopnice je 100 SIT. Rezervacije in informacije ob delavnikih od 10. do 12. ure, ob nedeljah od 10. do 11. ure na tel. 062/26-748.

SEMPAS

VRTEC

JUTRI: ob 10. uri gostovanje Primorskega dramskega gledališča iz Nove Gorice s predstavo H. C. Andersena: Slavček.

CRNICE

OSNOVNA SOLA

V PRIHODNIH DNEH: 6. januarja ob 9.30 in 11. uri gostovanje Primorskega dramskega gledališča iz Nove Gorice s predstavo H. C. Andersena: Slavček.

Razstave

Slovenija

LJUBLJANA

MESTNA GALERIJA

Do 9. januarja je na ogled pregledna studijska razstava slusatelj ljubljanske Akademije za Likovno umetnost v stud. letu 1991/92. Galerija je odprta vsak dan, razen ponedeljka, od 10. do 18. ure, v nedeljo od 10. do 13. ure. Tel. 061/212-896.

MEDNARODNI GRAFIČNI LIKOVNI CENTER

Do 17. januarja je na ogled pregledne razstave grafik Andreja Jemca (vec kot 100 grafik, ki jih je umetnik ustvaril v letih 1961-1992). Tel. 061/319-752.

GALERIJA EQURNA

Na ogled je razstava članov ob 10. obletnici. Galerija je odprta med 10. in 13.00 ter med 17. in 19. uro, ob sobotah med 10. in 13. uro, ob nedeljah in praznikih zaprt.

MODERNA GALERIJA

Do 31. januarja razstavlja Gojmir Anton Kos. Galerija je odprta vsak dan, razen v ponedeljek, od 10. do 18. ure, ob nedeljah od 10. do 13. ure. Cena vstopnice za odrasle 100, za študente 50 SIT.

KULTURNI DOM SPANSKI BORCI

Do 6. januarja je na ogled razstava slik Stefana Horvata. Informacije na tel. 061/448-920.

GALERIJA STONISICE

Do 13. januarja je na ogled razstava fotografij Nade Zgank »Katar o Rom«, in večer ciganske glasbe. Galerija je odprta vsak delovnik od 8. do 4. zjutraj. Informacije na tel. 061/313-926.

JAKOPICEVA GALERIJA

Se danes in jutri je na ogled razstava Mesto v topografskem kontekstu. Galerija je odprta od 10. do 18. ure, v ponedeljkih in praznikih zaprt. Informacije na tel. 061/223-340.

GALERIJA KRKA

Se danes in jutri je na ogled razstava slik akademskega slikarja Mireta Cetina. Galerija je odprta vsak dan, razen sobote in nedelje, od 8. do 18. ure. Vstopnine ni. Tel.: 061/114-333.

ARHITEKTURNA GALERIJA DESSA

Do 13. januarja je na ogled razstava Ingrid in Yorga Mayrja (poslovilna dvorana na židovskem pokopališču v Gradcu).

Galerija je odprta med 10. in 15. uro, ob sobotah in nedeljah je zaprta. Tel.: 061/216-010.

GALERIJA KAPELICA

Na ogled je razstava skupine 63/70 - risbe: Andrej Brumen-Cop, Milan Golob, Maja Licul, Robert Lozar, Katarina Toman, Mojca Zakolar. Tel. 061/113-282.

SKUC

Do 8. januarja je na ogled razstava slik Zmaga Lenardica. Galerija je odprta od 12. do 20.00 ure.

KULTURNO INFORMACIJSKI CENTER KRIZANKE

Odprta je razstava Tam v Ljubljani'ci so pa take, ki imajo rinčke zlate... - 6000 let nakita v arheoloških obdobjih Ljubljane. Razstavo je pripravil Mestni muzej Ljubljana.

SLOVENSKI ETNOGRAFSKI MUZEJ

Do 20. februarja 1993 je na ogled razstava »Ta trava je sacana...«, ki sta jo za odsek za zgodovino pri NSK v Trstu pripravili Kristina Kovacic in Martina Repnic.

MARIBOR

UNIVERZITETNA KNJIZNICA

Na ogled je razstava z naslovom 500 let kasneje, ki jo je ob Svetovnem dnevu clovekovi pravici pripravila mariborska skupina Amnesty International.

RAZSTAVNI SALON ROTOVZ (Trg Borisa Kraigherja)

Na ogled je razstava del mariborskega grafika Simona Grafjoneja, nagrajenca raznih razstav, med drugim tudi letošnjega graficnega bienala na Otočcu.

GALERIJA ROTOVZ (Rotovski trg)

Na ogled je razstava mariborske slikarske vedute Ota Rimeleja: Slike - instalacije.

PROSTORI KREDITNE BANKE MARIBOR

Na ogled je razstava grafik akademskega slikarja Janeza Boljke.

GALERIJA MAK

Na ogled je razstava olj in grafik akademskega slikarja Jozeta Denka.

FOTOSALON (Trg Borisa Kraigherja)

Na ogled je razstava fotografij jasmine Vidmar.

NOVINARSKI KLUB

Na ogled je razstava skulptur Gorana Jorkovica, edinega sprejetega slovenskega predstavnika na kiperskem bienalu v Osaki na Japonskem in po potrebi člana mariborske likovne skupine MI.

GALERIJA MEDIA NOX

Svoje izdelke razstavlja gojenci in gojenke zavoda v Dornavi in ucenci oddelka OKMO v Mariboru.

CELJE

STARA GROFIJA

Do 30. januarja je na ogled je razstava Staro steklo in keramika s celjskega področja, ki sta jo pripravila Stajerski center za umetniško steklo in Muzej stekla Barnbach.

LIKOVNI SALON CELJE

Do 10. januarja bo na ogled razstava Sledi narave in izročila v sodobnem oblikovanju. Prispevek oblikovalca Oskarja Kogojca. Razstava je bila slovenski prispevek na XVIII. milanskiem triennialu, spomladi 1992.

PTUJ

GRAD

Na ogled je razstava z naslovom Nakit - magična moc oblike, ki jo prirejata Pokrajinski muzej Ptuj in Arheološki muzej iz Zadra.

RAZTAVISCE MESTNE HISE

Na ogled je razstava likovnih del ptujkega likovnika Maksa Menonija.

KOPER

GALERIJA LOZA

Do 10. januarja bo na ogled razstava grafičnih del Alberta Burrija z naslovom Dvojni trompel'oeil. Galerija je odprta od torke do sobote med 10. in 12. ter med 17. in 19. uro, v nedeljo od 10. do 12. ure, v ponedeljek zaprta. Tel. 066/73-573.

MEDUZA II

Na ogled je prodajna razstava slik, grafik in male plastike priznanih slovenskih umetnikov: F. Mihele, V. Makuca, R. Debenjaka, H. Pecarica, Z. Apollonia, J. Spacala, K. Meska, J. Ciuha, R. Spenzla, K. Tutte, B. Zaplatila, A. Karima, L. Logarja, D. Birse, E. Lovka, M. Smerdu in Z. Posega. Odprta je od torke do petka med 10. in 14. uro in v soboto med 10. in 12. uro. Tel.: 066/74-035.

IZOLA

GALERIJA ALGA

Na ogled je prodajna razstava drobnih okrasnih predmetov skupine umetnikov iz Grozjanja.

POSTOJNA

GALERIJA POD KLANCEM

V naročju vetra (9)

Dober dan, Atlantik — »Neodvisna Slovenija« kar naprej pušča — Zaradi packe na zemljevidu sem skoraj nasedel

Gibraltar, 8. 11.

Ponoči je veter »nazigal« kot sam vrag, meni pa ne gre iz glave moja kobilica. Prekrito, ce bo se puščalo pri vijakih, bo treba mogoče celo narediti novo. To mi vso noč ne da miru. Premetavam se po postelji in tehtam razne kombinacije. Kdo bi si mislil, da bom imel ze na zacetku take tezave. S popolnoma enako kobilico, mogoče celo slabšo, sva s Francijem Stresom preplula Mediteran (iz Pulja v Tunis nazaj), vendar ni bilo pod dnom niti kaplje.

Sicer pa so se pri popravilu tukaj res potrudili. Delavci in jaz sam. Ni vrag, da ne bo držalo. Kljub temu bo v meni vrtalo, dokler ne pridem najmanj na Kanarske otoke.

»Hej, Jure!«
To je Mitja. Mimo pluje s svojim gliserjem, na svojo ladjo vozi varilca. Povem mu, da se Hrvti v Vukovarju se drzijo. To sem zjutraj slišal po radiu. Drugace pa moram pockati, da se veter izpiha. Kobilico je treba namrec obrniti postopoma in sproti zategovati vijake. Trenutno imam novo družbo. Tu sta Argentina Roberto in Fabian, na barci Azopardo. Nameravata pluti v Brazilijo in potem domov v

počastitev petdesetletnice Kolumbovega odkritja Amerike. Čas mi krajsajo tudi Mitja in njegova ekipa. Vse bi bilo v redu in prav, ce me ne bi sicer simpatična deklica iz recepcije vsak dan obrala za ses funtov. Prekrito, ce bom se dolgo visel v tej marini, bom od živčnosti dobil rano na zelodcu.

9. 11. Ze na morju

Hvala bogu. Ponoči je moč vetra upadla, zato sem takoj odplul. Ustavil sem se pri Mitji na jadrnici Independencia, kjer so mi njegove zenske pripravile kraljevski zajtrk, potem pa sem dokončno odinil. Medtem, ko zapuscam Gibraltarski zaliv, ima FAR, britansko kraljevsko letalstvo, budnico. Nad zalivom rohnijo reaktivci.

Opoldan je Tarifa, najbolj kritično mesto v vsej ozini, ze za menoj, ob pol petih popoldan pa sem mimo rta Spartelet. Dober dan Atlantik, ponovno te vidim. Kmalu dvignem podnice. V prvem prekatu je nekaj vode. Je to spet »tisto«? Cez cetrt ure spet pogledam. Tokrat je v »kleti« suho.

Barka spet pušča

Ob 22.30 je vse jasno. Barka pri kobilici spet pušča. Na Kanarskih

otokih bo potrebno se eno popravilo. Danasnja noc je kot zakleta. Po barki nekaj močno tolče. In to od zunaj. Je kaj »prijelo« za kobilico? Vse kaže, da bom moral zjutraj v mrzlo morje in zadevo raziskati.

Ni mi bilo treba v morje. Zvil sem jadra in gledal ob boku, ce bo ob nagibanju jadrnice kaj pogledalo iz morja. Pa je spet zaropotalo. Tokrat iz jaska za motor. Prekrito, pokrov ni dobro pritrjen. Ko zadevo spravim v red, opazim trikotno plavut, ki krozi okoli barke. Kaže, da ni veliko manjkalo, da bi morskemu psu skočil naravnost v gobec.

Zvečer nalijem petrolej v starinsko lanterno, ki sem jo kupil v Gibraltaru, in jo pritrdim na palubi. Kmalu prihaja ogromna ladja. Naravnost name gre. Prekrito, kako je ocean lahko majhen. Skočim k radiu:

»Hej, veliki brat, ne povezi majhne barke pred seboj!«

Zacuda takoj obrnejo. Seveda sem uspel, med plezanjem proti radiu, prevrtni steklenico s petrolejem. Sedaj brisem smrdenco tekočino in preklinjam v brado. Ponoči spim kar sest ur skupaj. Glede na to, da me ni zbudil kak »potres«, se me velike

ladje očitno izogibajo. Zjutraj v barko nekaj močno udari. V brazdi se prikaze velika klada. Se sreca, da sem plul počasni.

Opoldan ugotavljam, da sem od včeraj preplul 85 milj. Malo.

Kaj pa sem danes jedel? Za zajtrk alpsko mleko, kruh, margarinno in marmelado; za kosilo tri cvrta jajca, solato; za večerjo pa ribjo konzervo z zelenjavo, ribjo konzervo brez zelenjave, solato, kruh.

13. 11. Sreda

Ponoči prihajajo ladje v serijah. Po dve ali tri skupaj. Med spanjem zaslišim bobnenje strojev, pogledam ven in ce je treba, obrnem. Ko se zbudim drugič, je ladja ze mimo, le kakih 100 metrov daleč je plula. Moja luč pa ne gori. Malo je manjkalo... Ze prihaja druga. Po večminutnem opazovanju ugotovim, da plujem naravnost v trčenje, obrnem za deset stopinj in se k sreči le izognem.

Lotevata se me dvom in slaba volja. Rado Butja je imel močno jekleno jadrnico, Mušic pa je imel odlično barko, dolgo skoraj enajst metrov. Pa jaz? Moja je »ranjena« na najbolj občutljivem mestu. Pri kobilici. Ce pade jambor? Pa kaj! Naredim zasilnega in pridem do luke. Ce odpade krmilo? To je za tezej, toda to sem doživel ze petkrat in se vedno pretolkel na varno. In ce odpade kobilica? Barka se pre-

15. 11. Petek

Ponoči sem imel mir. Le ena ladja me je prehitela po levi. Sem in tja so prehajale nevihte z dežjem in močnim vetrom. Nakajkrat sem vstajal in krajsal jadra, tako da je bilo malo pravega počitka. Opoldan

Marina v Las Palmasu

Fotografija: Jure Sterk

sem od cilja oddaljen le se sto dvajset milj. Na UKV ze poslušam radio Volcan z otoka Lanzarote. Razpoloženje je božično. Za tukajšnje razmere seveda. Temperatura je namrec 22 stopinj Celzija.

Take se krepi, valovi posteno zrastejo. Za ta veter so prav velikanski, kot da bi pihal dober vihar. Take sem videl le enkrat ali dvakrat. Valovi mecejo mojo Neodvisno Slovenijo iz smeri, zato spustim z jadrnice v morje kakih sedemdeset metrov vrvi in jo vlečem za seboj. Tako barka bolj »drži« smer, obe krmili in kobilica pa so manj obremenjeni.

Valijo se ogromni valovi. Ce bodo se pred luko Las Palmas taki, bo težko priti vanjo.

16. 11. Sobota

Ob 12.54 zagledam skozi daljnogled otok Gran Canaria, moj cilj. Jo, kako je majhen s te razdalje.

Priden pridem do otoka, sonce zaide in znoči se. Ko plujem mimo severovzhodnega rta, la islete, opazim, da se pred menoj na desni nekaj peni. Obrnem za dve stopinji v levo in se razgledujem. Toda, o groza... Ko plujem mimo necesa belega, opazim, da je to otoček.

Valovi se ob njem divje razbijajo. Od »valomet« plujem le petdeset metrov daleč. Je v mojo smer potegnen kak greben? Bom nasedel? To bi bil konec! Sem ze mimo! Prekrito. Na moji karti je ravno na tistem mestu majhna packa.

V luko plujem s samimi jadri v pravi nevihti in nalivu. Ne vidim skoraj nič. K sreči sem na tem terenu ze domač in brez težav najdem pot do Jexacovega pomola. Privezem se ob bok neki barki, ki je ze tu. S pomola pride klic:

»Ombre, tu ste lahko le do jutri zjutraj ob osmih!«

Zacnem se pogajati. Odgovor je kratek:

»Cabalero, tu je crpal-ka, delamo!«

Kljub temu se mi zdi, da se velika ladja ne umika. »Cabalero« nato sliši, da se mora nekdo drug umakniti sele ob devetih. Isti »calalero« nato sefa na bregu spet napade. Rezultat:

»Cabalero« bo jutri spal eno uro več!

Ah, kako se prileže mirna luka in mehka postelja...

(Nadaljevanje jutri)

JUTRI

5. januarja

Mirovna prizadevanja ter gibanja za razorožitev utonejo v morju tragedij, ki jih povzročajo vojni spopadi. Vojna zarišca neusmiljeno vznikajo po svetu v posmeh zdravemu razumu. Tragedija Muslimanov v Bosni vpije do neba in dokazuje, da se je za obstoj in osnovne človekove pravice treba v nekem trenutku bojevati tudi z orožjem.

Kratka, a nič kaj nedolžna vojna za osamosvojitve slovenske države je po mnenju nekaterih razblinila mit o vojaški inferiornosti Slovencev.

Seveda je bil to v resnici le mit. Ljudje iz naših krajev so bili vedno iskani in dobri vojaki, morda prav zato, ker jim vojna nikoli ni bila v veselje, ampak so se zaradi svojih bridkih izkušenj dobro zavedali, da je za golo preživetje kdaj pa kdaj treba prijeti tudi za orožje.

Kranjci so bili dolgo časa iskani rekruti za špansko kraljevsko gardo, tako kot so se danes Svicarji za vatikansko. Odlikovali so se v mnogih vojnah, ki jih je vodila Avstrija. Se posebej v Italiji, ce pustimo ob strani strahote med prvo vojno na soki fronti.

Znan in priljubljen vojskovodja slovenskih vojakov je bil avstrijski maršal Joseph Radetzky, rojen na Češkem, sicer pa madžarskega porekla. Umrl je na jutrišnji dan, leta 1858.

RECEPT

Krompirjeva ponev s sirom

SESTAVINE:

600 g krompirja, sol, 300 g jajčevcev, 150 g čebule, 250 g šunke, 80 g olja, poper, majaron, belo vino, rezine sira, peteršilj, mleta paprika
CAS PRIPRAVE: približno pol ure

Krompir operemo, skuhamo v slani vodi, odcedimo in olupimo. Jajčevce narežemo na kolesca, oljupljeno čebulo nasekljamo. Sunko zrežemo na kocke, krompir na rezine. V ponvi segrejemo olje in na njem popečemo krompirjeve rezine, nato jih pobereemo iz ponve, solimo in popravimo. Na masčobi v ponvi prepražimo čebulo in dodamo jajčevce, nazadnje pa se sunko in se malo popečemo. Primesamo krompirjeve rezine, potresemo z majaronom, zalijemo z belim vinom in pokrijemo z rezinami sira. Ponev pustimo na štedilniku ali v pečici toliko časa, da se sir razleže. Preden ponudimo, potresemo z mletno papriko in seseklanim peteršiljem.

Ponudimo z radicem v solati.

(Slavko Adamlje)

ZELENI RECEPT

Pšenična dieta

SESTAVINE:

1 kg pšenice v zrnju, voda, 500 g kuhanega sadja

Prebrano in oprano pšenico namakamo najmanj dvanajst ur, nato pa jo kuhamo do tri ure, da se skoraj popolnoma razkuha. Vmes moramo dolivati mlačno vodo. Ko je pšenica kuhana, jo zmeljemo v mlinčku za meso ali v električnem mesalniku. Pšenično sluz precedimo in zmesamo s kuhanim sadjem brez kakršne koli tekočine.

To mesanico uživamo pet- do šestkrat na dan, v času diete ne pijemo. Pšenica, ki jo kuhamo tako dolgo, se napije pravej vode, tako da niti ne občutimo pretirane žeje. Ta dieta razbremeni prebavila, ledvice in prebavni trakt pa očisti strupov. Ker pšenica vsebuje vse, kar organizem potrebuje, dieta ni tvegana kot nekatere monodiete. Trajala naj bi 5 do 20 dni, oziroma po navodilih zdravnika.

(Neva Miklavc Predan)

NAŠE RIBE

Soška postrv (Salmo marmoratus)

DUSAN BRAVNICAR

Sinonima zanjo sta glavatica in marmonata postrv. Zivi izključno v nekaterih rekah, ki se izlivajo v Jadransko morje. Danes je močno ogrožena od sorodne potocne postrvi, s katero se križa. Je nasa največja postrv in tehta celo nad 20 kg.

Glavne značilnosti

Tako kot druge postrvi ima tudi soška postrv valjasto telo z značilno veliko glavo in gobcem, zaradi cesar jo nekateri imenujejo glavatica. Osnovna barva je olivnozelena, po vrhu telesa in glave pa ima sivkaste, večje ali manjše pege, ki navzdol prehajajo v vijugaste pege. Zaradi te značilne obarvanosti je dobila latinsko ime marmoratus, pa tudi pri nas jo nekateri ribiči imenujejo marmornata postrv.

Zanimivo je, da imajo mladice do velikosti 15 cm tudi rdeče pike, ki pa pri čisti soski postrvi brez izjeme izginejo. Zaradi te značilnosti jo do te velikosti tudi strokovnjaki težko ločijo od potocne postrvi oziroma krizancev. Mlade ribice se hranijo s talno hrano, na primer z različnimi rakci (vodni osliček, postranica) in ličinkami zuzelk. Odrasle ribe so v glavnem ribojede. Soška postrv spolno dozori 1 leto kasneje kot potocnica, to je v 4. letu starosti. Drsti se običajno v decembru, sam način pa je podoben kot pri večini

postrvi, ko samica ikre z repom zakoplje v pesek. Soška postrv doseže tudi tezo nad 20 kg. Največjo sosko postrv so našli poginjevo v Soci pri Solkanu, težko 22,4 kg.

Razširjenost

Soska postrv naseljuje izključno nekatere reke, ki se izlivajo v Jadransko morje. Posebej pogosta je v italijanski Adizi in bosansko-hercegovski Neretvi. Pri nas jo je največ v Soci in njenih pritokih (Idriji, Vipavi). Pogosta je bila tudi v reki Reki, ki teče skozi Ilirsko Bistrico, vendar je tam zaradi onesnaženosti vode skoraj ni več. V zacetku tega stoletja so v njen življenjski prostor začeli vlagati sorodno potocno postrv, ki je tu našla ugodne življenjske pogoje in, kar je se usodnejše, se s sosko postrvjo uspešno

križa. Po zadnjih podatkih je soskih postrvi največ v srednjem delu reke Soce.

Glede na zelo majhen areal je soska postrv v svetovnem merilu med najbolj ogroženimi vrstami rib. V zadnjih letih daje nekaj upanja dolgoročni program ohranitve marmornate postrvi, ki sta ga izdelala Zavod za ribstvo v Ljubljani in Zveza ribiških družin Primorske. Vsebuje niz ukrepov za njeno zaščito pa tudi umetno vzrejo in poribljavanje s čistimi glavaticami. Umetno se ze vzrejuje soske postrvi v ribogojnicah v Kobaridu, Tolminu in Solkanu. Predvidena je se vzreja v Ajdovscini in Idriji. Zanimivo je tudi to, da so glavatico po II. svetovni vojni vlagali v reko Crnomorskega poredca (Selska Sora, Ljubljana, Unec).

Ceprav so nekaj primerkov ujeli, pa je danes v teh rekah ni več.

Ribolov

Za ribice je soska postrv izredno zanimiva in priljubljena riba. Prav zaradi nje pridejo na Soco ribarji ribiči z vseh kontinentov, saj imajo tu največ možnosti, da jo ujamejo. Njena povprečna velikost je med 50-60 cm. Je zelo previdna in plasnava. Večji primerki so bili večinoma ujeti se v jutranjem mraku ali tik pred nevihto. V zgornjem delu Soce in Idrije ce ter pritokih je dovoljen način ribolova muharjenje. V ostalih delih se lahko lovi tudi z vijacenjem z blestivko. Lovimo jo lahko od aprila do oktobra. Ribe, ki so manjše od 40 cm, pa je treba, ce se slučajno ujamejo, neposkodovane vrniti nazaj v vodo.

Soška postrv

Fotografija: Roman Vertačnik

ANTIČVAR

Čipka - živa starina

BOJA Z. JESIŠ

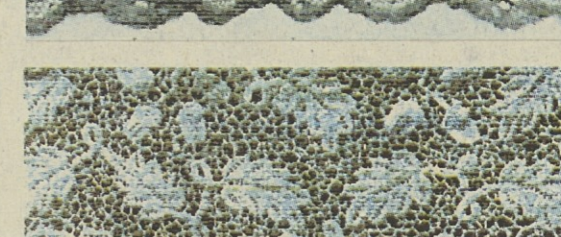
Nekatere starine so pac taksne, da si jih ni mogoče ogledati drugje kot v vitrinah ali posebnih razstavnih prostorih. So pa tudi taksne, ki jih lahko občudujemo kot zbirke pod steklom, pa tudi kot dodatke sodobnim oblačilom. Starinske čipke, dela spretnih zensk rok iz raznih koncev sveta, različnih vzorcev in tehnik izdelave, so lahko imenitni predmeti zbirateljstva, hkrati pa ta čas se posebno zazeleni modni dodatki k najrazličnejšim zamisljim znanim in slavnim evropskim modnim hiš.

Poznamo klekljane, vezene, pletene, voljane, aplicirane in druge čipke. Menda njihova proizvodna (in trzna) zgodovina sega v 16. stoletje, ceprav so jih izdelovali ze prej. Materiali, ki jih za njihovo izdelavo uporabljajo ze od davnih časov, so prav tako različni kot vzorci in tehnike izdelave: najpogostejše so vendarle čipke iz bombaznih sukancev, ne manjka pa se niti svilnenih, volnenih in lanenih.

Po starih skrinjah sem ter tja se najdemo oblačila svojih prednikov, ki ze močno razpadajo, zato pa se nekako po čudežu včasih ohrani kaksen prelep detajl čipke. Kaj nam je storiti? Najprej preizkusimo trdnost materiala. Ce je ze precej posušen in preperel, ga prav narahlo z lepi-

ti kosčke se neposkodovanih čipk, jih lahko oprane, poskrobljene in primerno izrezane uporabimo kot zelo učinkovite prisite okraske na svečanih oblekah. Dandanes srečujemo celo vse več modnih sivilj in kreatorov, ki za taksne potrebe isčejo in zbirajo starinske čipke.

Kar koli bi vam se hoteli razlagati o tehnikah in videzu starih čipk, ne bo tako učinkovito kot pogled nanje. Zato si lahko ogledate nekaj svetovno znanih čipk.

Od zgoraj navzdol: Sivna čipka, Italija, 17. st.; klekljana čipka, Chantilly, 19. st.; kvakčana čipka, Irska, 19. st.

ODDAJE V SLOVENŠČINI

SLOVENIJA 1

10.20	Video strani
10.30	V učilnici zgodovine, dokumentarna oddaja
11.05	Podkovski kovač, za srečo v Novem letu
11.20	Svetovni dan boja proti AIDS: večer s C. Porterjem, ponovitev
12.30	Domaci ansambli: Ansambel Krt, ponovitev
13.00	Poročila
13.50	Slovenija v letu 1992, ponovitev
14.00	SOVA, ponovitev
14.50	Družina Addams, 7/16 del ameriške nanizanke, (CB), VPS 1450
15.20	Groza izpod neba, ameriški film, VPS 1520
15.20	TV dnevnik 1
15.20	Otroski program
17.15	Radovedni taček: Sonce
17.30	Denver-poslednji dinosaver, 15/20 del am. nanizanke
17.55	Risanka
18.00	Regionalni program - Maribor
18.50	Pari, TV igrice
19.15	Risanka
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.05	Sedma steza
20.25	Svetovni festival Rock'n'Rolla, posnetek iz Hernea
21.25	Svet v letu 1992
22.15	TV dnevnik 3, vreme, VPS 2215
22.45	Gospodarska oddaja: Made in Slovenia
23.10	Novoletni Ex libris, ponovitev

SLOVENIJA 2

10.15	Kuharski nasveti Paula Bocuseja, 17/22, ponovitev
10.40	25 let folklorne skupine Emona, 2. oddaja, ponovitev
11.40	Novoletni koncert iz Portoroza, 2. del
12.30	M. Ravel: La valse, balet
13.00	Poročila
16.35	Cirkuski festival v Rimu, 2. del
17.05	Dober dan, Koroska
17.35	Obzorja duha
18.05	V službi Rock'n'Rolla
18.50	Univerzitetni razgledi, svetovalno namenski program
19.30	TV dnevnik 2, vreme
20.00	Znanost: Rak, 5. del izobraževalne oddaje
20.25	Avtizem - svet zase, 1. del izobraževalne oddaje
20.50	M. Stoniš: Dojenček, ceska drama
21.55	SOVA:
	Korak za korakom, 5/13 del ameriške nanizanke
	Bill, ameriški film
	Julio Iglesias, 1. epizoda ameriške nanizanke

KANAL A

10.25	Astrološka napoved
10.30	RIS, risanke in spoti
11.00	Drugacen svet, 65. del ameriške nadaljevanke, ponovitev
18.00	Finale turnirja v malem nogometu, prenos
18.30	Poslovni dosje, ponovitev 14. dela
19.00	Ninja zelve, 21. del risanke
20.00	Risanka
20.15	Dnevnoinformativni program
20.30	Teden na borzi
20.40	Poslovni dosje, 15. del dokumentarne serije
21.10	Groza, ameriški film
22.40	Drugacen svet, 66. del ameriške nadaljevanke
23.27	Dnevnoinformativni program
23.45	Poročila v angleščini: Deutsche Welle
00.05	Compact: Tedenski pregled dogodkov
00.20	Astrološka napoved

KOPER

18.00	Primorska kronika
	Primorski forum

RAI 1

6.50	Aktualno: Unomattina, vmes dnevnik
10.05	Film: Il gatto venuto dallo spazio (kom.), vmes (11.00) vesti
11.55	Vremenska napoved
12.00	Variete: Servizio a domicilio, vmes vesti
13.30	Dnevnik in Tri minute
14.00	Dok.: Zevs
14.35	Kulturne aktualnosti
14.50	Otroski variete
15.20	Namizanki
16.15	Mladinski variete: Big!
17.30	Epizode iz Biblije
17.55	Izzebanje lota
18.00	Dnevnik 1
18.10	Aktualno: Italija, navodila za uporabo
18.45	Variete: Ci siamo?
19.50	Vreme in dnevnik
20.40	Film: Tutto quella notte (kom., ZDA '87, i. E. Shue, K. Coogan)
22.25	Aktualno: Caffè italiano, vmes (23.00) dnevnik in Emporion
24.00	Dnevnik in vreme
0.30	Rubrika opolnoci

RAI 2

7.00	Risanka in nanizanke
9.10	Protestantizem
9.40	Rubrika o vrtnarstvu
10.05	Film: La fortuna viene dala cielo
11.25	Nan.: Lassie
11.50	Kratke vesti
11.55	Variete: fatti vostri
13.00	Dnevnik, Gospodarstvo in Diogenes
14.10	Nad.: Quando si ama, 14.40 Santa Barbara
15.25	Kronika in živo
17.15	Dnevnik
17.20	TG2 Zenska stran
17.30	Il coraggio di vivere
18.10	Sportne vesti
18.20	Nan.: Hunter, vreme
19.15	Nad.: Beautiful
19.45	Dnevnik in sport
20.30	Glasba: Il canzoniere delle feste
23.15	TG 2 Pegaz
23.55	Nočni dnevnik
0.10	Glasba: Le quattro stagioni (A. Vivaldi)

RAI 3

6.45	Dok.: L'altrarete, vmes (6.50, 11.30) vesti
12.00	Dnevnik 3 iz Milana
12.15	Proza: Caffè Feydeau
14.00	Dezelne vesti
14.20	Popoldanski dnevnik
14.50	Bellitalia
15.15	Dok.: Oblika zemlje
15.50	Sport: nogomet C in B lige, deželni nogomet
17.20	Sportna rubrika Derby
18.00	Dok. oddaja: Geo
18.30	Nan.: Lassie
18.50	Vreme in dnevnik
19.30	Dezelne vesti in sport
20.00	Variete: Blob
20.25	Una cartolina
20.30	Ponedeljkov proces
22.30	Dnevnik ob 22.30
22.45	Film: A letto con Madonna (glas., '80)

RETE 4

6.00	Aktualno: Telesveglia, vmes od 7.00 dalje vsakih 30 min. vesti
10.15	Nan.: Amore in soffitta, vmes (10.25) vesti
10.55	Nad.: Anche i ricchi piangono, Celeste
12.45	Variete: A casa nostra
13.30	TG 4vesti
14.00	Variete: Buon pomeriggio
14.05	Nad.: Sentieri, 15.00 Maria, 16.00 La storia di Amanda, 16.50 Febbre d'amore
17.25	Rubrika o lepoti
17.30	TG 4vesti
17.40	Aktualno: C' eravamo tanto amati
18.00	La signora in rosa
18.55	TG 4 vesti
19.35	Kviz: La cena è servita
20.30	Film: Appuntamento sotto il letto (kom., ZDA '68, i. Henry Fonda, Lucille Ball)
22.30	Variete, Variete, vmes (23.15) nočne vesti

CANAL 5

6.30	Na prvi strani
8.35	Nan.:Družina Addams
9.00	Film: I figli del deserto (kom., '34)
10.30	Nan.: La casa nella prateria
11.30	Variete: ore 12
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.35	Variete: Non è la RAI
14.45	Aktualno: Forum, 15.15 Agenzia matrimoniale, 15.45 Ti amo parliamone
16.00	Otroski variete
18.00	Kviz: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5
20.25	Striscia la notizia
20.40	Film: E' arrivato mio fratello (kom., It. '85)
22.40	Nan.: Nonno Felice
23.00	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) TG 5 vesti

ITALIA 1

6.20	Pregled tiska
6.30	Otroski variete
9.15	Namizanke
12.45	Odprti studio
13.00	Nan.: Lepotica in zver
14.00	Otroski variete
16.00	Variete: Unomania
16.05	Nan.: Ultraman
16.35	Variete: Twin Clips
17.00	Nan.: Gli acchiappamostri
17.30	Variete: Mitico Natale
17.55	Film: Lucas (dram., ZDA '86), vmes Studio sport
20.00	Variete: Karaoke
20.30	Film: Predator (fant., ZDA '87, i. Arnold Schwarzenegger)
22.40	Variete: Mai dire gol, Kronika in tutto volume
0.10	Nan.: Teddy Z

TMC

7.00	Euronews
9.00	Nad.: Doppio imbroglio, 9.30 Potere
10.15	Film: I cercatori d'oro (kom., ZDA '45)
12.00	Nan.: Autostop per il cielo
13.00	TMC News - Sport
14.00	Film: La città dei ragazzi (dram., ZDA '38)
15.45	Risante: Snack
16.15	Variete: Amici mostri
17.30	Prijateljska narava
18.00	Sale, pepe e fantasia
18.15	Variete: T'amo TV
19.30	Vesti: TMC News
19.55	Pravljica
20.00	Nan.: Maguy
20.40	Film: Notte italiana (dram., It. 1987, r. Carlo Mazzacurati, i. Marco Messeri)
22.15	Rubrika o motorjih Crono
23.15	Nočne vesti in vreme
23.35	Film: In cerca della nuova America (dram.)
1.00	Variete: T'amo TV (vodi Fabio Fazio)
2.10	Aktualno: CNN News

ITALIA 7

7.30	Risanka
12.00	Nad.: Cara cara
13.55	News Line - Vesti
14.00	Nad.: Aspettando il domani, 14.30 Il tempo della nostra vita
15.45	Dezelni programi
17.15	Pojdimo v kino
17.30	Sette in allegria
19.15	News Line - Vesti
19.30	Nan.: L'uomo di Atlantide
20.25	Il sasso nella scarpa
20.30	Film: Salvo D'Acquisto (dram., It. '75, r. R. Guerrieri, i. Massimo Ranieri, Lina Polito)
22.30	News Line - Vesti
22.45	Film: Quando le leggende muoiono (dram., ZDA '72)
0.45	News Line - Vesti

TELEFRIULI

16.30	Ena rastlina na dan
16.55	Kratke vesti
17.00	Starlandia
18.00	Nan.: Riuscirà la nostra carovana di eroi
19.00	Vecerne vesti
19.30	Quale futuro per le Casse di Risparmio?
20.00	Nan.: Anna e il suo re
20.30	Variete:Anime furlane
22.00	Nočne vesti

TELE 4

(Se povezuje s sporedi Italia 1)	
14.00	Lastne oddaje:
19.30	Kronika in komentar
	Dogodki in odmevi

Koper

13.00	Harry O., ameriška nanizanka
13.50	Faith, ponovitev ameriško/italijanskega filma
15.30	N.Y.P.D., serijski film
16.05	Carobna svetilka: Robin Hood iz vesolja, ameriška risana serija
17.00	Rhythm and News
18.00	Studio 2 sport
19.00	TV dnevnik
19.25	Harry O., ameriška tv nanizanka
20.15	Dragnet, ameriška tv nanizanka
20.40	Evropa in drugo jabolko, nemški film, 1988; igrajo: Hans Michael Rehberg, Ingo Hülsmann, režija: Hans Neuenfels
21.00	Vmes TV dnevnik
22.40	Glasbeni vrtljak
23.10	N.Y.P.D., serijski film
23.30	Mali koncert: Jurka Zoroja, flavta, ponovitev

ORF Avstrija 1

9.00	Ponovitve oddaj
13.10	Potovanje na dno morja, ameriški film
14.50	Risanka
15.00	Peter Pan in garusji
15.25	Najboljše zgodbe Jima Hensona
15.50	Nils Holgersson
16.15	Daktari
17.00	Mini cas v sliki
17.10	Tri dni s sodnikom, 1. del italijan. nadalj.
18.00	Evropska dvanajstevica: Španija, 4. odd. Strup ali zdravilo, 3.del nadalj.
19.30	Cas v sliki, vreme
20.15	Sport v letu 1992
21.10	Kuharski mojstri
21.15	Pogledi od strani
21.25	Blue Steel, amer. film
23.05	Preplah na letaliscu San Francisco, ameriški TV film
00.40	Jason king
01.30	Poročila

ORF Avstrija 2

13.55	Mojstrovine
14.05	Avstralska divjina, 2. del
16.15	Mesta in ljudje: Pariz
17.00	Lipova ulica
17.30	Družina Leitner, serija
18.05	Skrivnost amfore, 2. del
18.30	Srček, oddaja z Rudijem Carrelom
19.00	Zvezna dežela danes
19.30	Cas v sliki
20.00	Kultura
20.15	Gozdarska hisa Falke- nau, 8/13 del nemske nadaljevanke
21.15	Habsburžani, 4/6 del
22.10	Cas v sliki
22.30	Monty Python's flying Circus, humor, serija

Hrvaška 1

07.00	Dobro jutro, Hrvaška
	Poročila, TV koledar
	Zgodbe iz Monticella, 34. del amer. nadalj.
10.00	Poročila
10.05	Zimski solski program
11.30	Domace zivali
12.00	Poročila
	Svet se vrti naprej, 33. del nanizanke
13.30	Monofon
14.00	Poročila
14.05	Slika na sliko
14.50	Zlata leta, 4/8 del
15.40	The Big Blue
16.00	Poročila
16.05	Spoznajavmo Hrvaško
16.35	Malavizija
	Hucklebery Finn in prijatelji, 14/26 del
17.30	Hrvaška in ljudje
18.00	Poročila
18.05	Besede, besede, besede
18.35	Santa Barbara, 291. del amer. naniz.
19.20	Risanka
19.30	Dnevnik 1
20.05	Hrvaška in svet
20.55	Cikel filmov M. Dietrich: Hudič je zenska, ameriški film
22.35	Dnevnik 2
23.00	Slika na sliko
23.45	Poročila v nemščini
23.50	Poročila
00.00	Sen brez meja

Hrvaška 2

19.15	Meteorjeva izložba
19.30	Dnevnik 1
20.05	Murphy Brown, 27/29 del amer. naniz.
20.35	Sport v letu 1992
22.10	"Lonsome Dove", 1/8 del nanizanke
23.00	Vox
23.35	Nenavadne zgodbe, 11/12 del nanizanke
00.30	Horoskop

MTV Madžarska

05.40	Dobro jutro, Madžarska
08.35	Cez dan
09.00	Disney
10.45	Igra
12.00	Poročila
16.00	Popoldanski saldo
16.10	Traffic jam, zabavno glasbena oddaja
16.45	Igra
17.00	Kupil bom to zensko
17.30	Cez dan
17.50	Svet denarja
18.00	Vnuki ne bodo videli
18.40	Večerna pravljica
19.00	Angleška lepota, francoska serija
20.00	Dnevnik
20.30	Aktualno
21.00	Družabna igra
22.20	Kronika
23.20	Svet videa
00.00	Dnevnik BBC

SATELIT

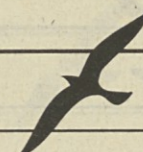
SUPER	
5.30	Victory; 6.00 Super Shop; 6.30 Poslovni tednik; 7.00 Financial; 8.00 Novice; 9.00 Channel E; 9.30 Super Shop; 11.00 Focus; 11.30 Poslovne novice; 13.00 Poslovne novice z Japonske; 13.30 News Watch; 14.00 Inside Edition; 14.30 Serie Noire; 15.00 The Mix; 16.00 All Mixed Up; 17.00 On the Air; 18.30 Bonanza; 19.30 Serie Noire; 20.00 The Rogues; 21.00 Inside Edition; 21.30 Eco Record; 22.00 Novice; reportaž; 22.30 Financial; 22.45 US Market WRAP; 23.00 The Amazing Mr. X (ZDA 1948); 0.30 Eco Record; 1.00 The Mix; 2.00 China News Europe.

SKY ONE	
7.00	DJ Kat show; 9.40 Lamb Chop's play-along; 10.10 Risanke pred solo; 10.30 The pyramid game; 11.00 Strike it Rich; 11.30 Drzni in lepi; 12.00 Mladi in namirni; 13.00 Sokolov; greben; 14.00 E Street; 14.30 Gerald; 15.30 Drugi svet; 15.20 Santa Barbara; 15.45 Maude; 16.15 The New Leave It To The Beaver; 16.45 DJ Kat show; 18.00 Star Trek; the next generation; 19.00 Rescue; 19.30 E Street; 20.00 Alf; 20.30 Družinske vezi; 21.00 Parker Lewis Can't Loose; 21.30 Pesem plic tmovk.

EUROSPORT	
9.00	Aerobika; 9.30 SP v smučarskih skokih; 10.00 Sinhrono plavanje; 11.30 Aerobika; 12.00 Mednarodni Motorsport; 13.00 Euroscore; 14.00 Hokej na ledu; 16.00 Motorsport: turna vozila; 17.00 SP v smučarskih skokih; 23.00 Biljard; 19.00 Odbojka; 21.00 Eurofun; 21.30 Sportne novice; 22.00 Evrogoli; 23.00 Boks; 0.30 Sportne novice.

SCREENSPORT	
8.00	Odbojka na plaži; 9.00 Ritmična gimnastika; 10.00 Golf; 12.00 Motorsport: Rally Pariz-Dakar; 12.30 Košarka; 14.30 Go; 15.30 SP 1992 v rallyju; 16.30 Rally Pariz-Dakar; 17.00 Surfing; 17.30 Odbojka na plaži; 18.30 Nogomet; 19.30 Hokej na ledu; 21.30 Rally Pariz-Dakar; 22.00 Nogomet; 22.30 Mednarodni sport; 23.00 Kegljanje; 24.00 Motorsport; 0.30 Košarka; 1.30 Nogomet.

MTV	
7.00	Awake On The Wild Side; 10.00 Video; 13.00 Video; 14.30 MTV Sports; 15.00 The Soul of MTV; 16.00 Greatest Hits; 17.00 Coca Cola report; 17.15 MTV v kinu; 17.30 Poročila; 17.45 Trije od enega; 18.00 Hit List UK; 20.00 Erasure: The Hits; 21.00 MTV Prime; 22.00 Greatest Hits; 23.00 Coca Cola report; 23.15 MTV v kinu; 23.30 Poročila; 23.45 Trije od enega; 24.00 Rock Block Special; 2.00 Video; 3.00 Vol; 3.30 Nočni video.

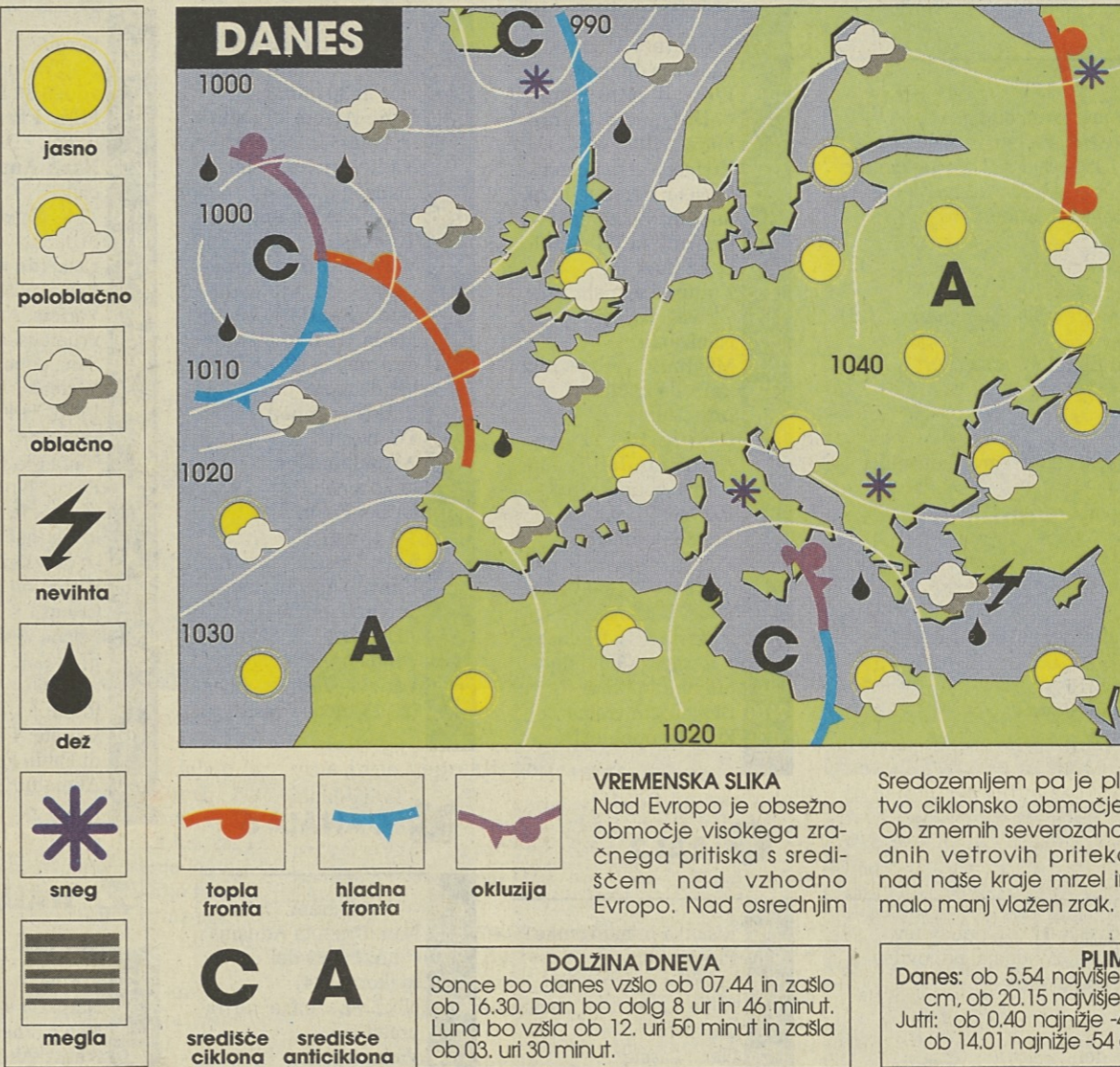
VREMENSKE NAPOVEDI
HIDROMETEOROLOŠKEGA
ZAVODA SLOVENIJE

TEMPERATURE

PO SVETU

HELSINKI	0/1
OSLO	1/1
STOCKHOLM	-5/-2
KØBENHAVN	-4/-2
MOSKVA	-18/-11
BERLIN	-14/-7
VARSAVA	-17/-11
LONDON	-5/1
AMSTERDAM	-8/-1
BRUSELJ	-10/-3
BONIN	-11/0
FRANKFURT	-13/-4
PARIZ	-8/0
DUNAJ	-14/-8
MÜNCHEN	-13/7
ZÜRICH	-10/-3
ZENEVA	-7/0
RIM	-4/2
MILAN	-8/-1
BEOGRAD	-8/-6
NICA	-1/8
BARCELONA	0/10
BUKAREŠTA	-11/-6
CARIGRAD	4/4
MADRID	-6/8
LIZBONA	4/11
ATENE	6/10
LARNAKA	11/14
TUNIS	5/10
ALZIR	5/14
MALTA	6/12
JERUZALEM	4/12
KAIRO	9/18

EVROPA / NA VZHODU IN V SREDOZEMLJU VETER, MRAZ IN SNEG, DRUGOD VEČ SONCA IN TOPELJE

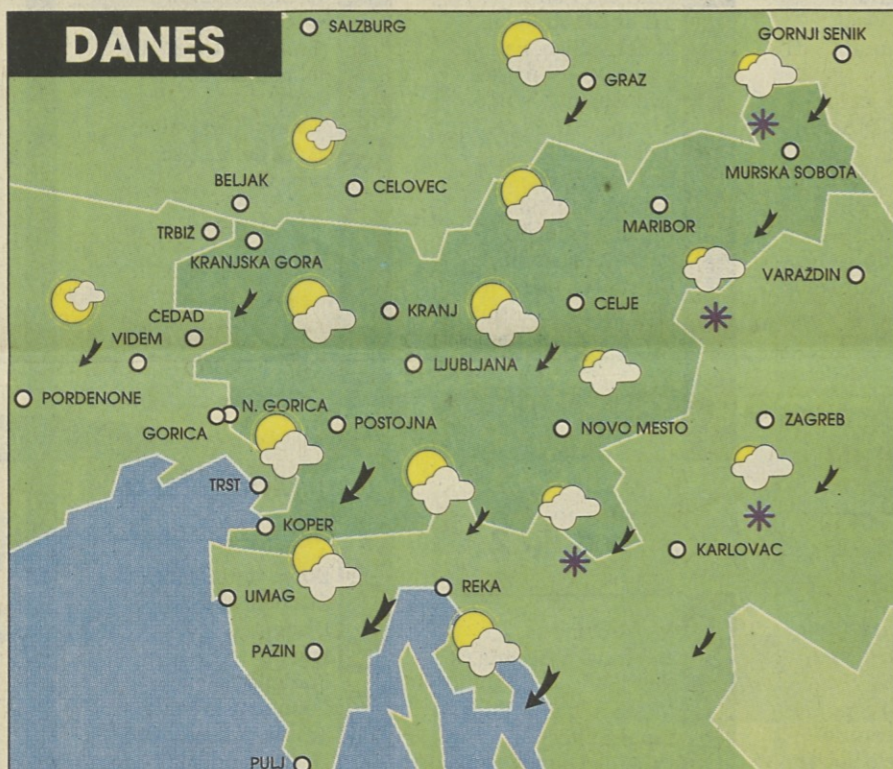

ALPE-JADRAN / ZMERNO DO PRETEŽNO OBLAČNO, JUŽNO OD NAS PADAVINE

TEMPERATURE

VČERAJ
OB 7. IN OB 13. URI

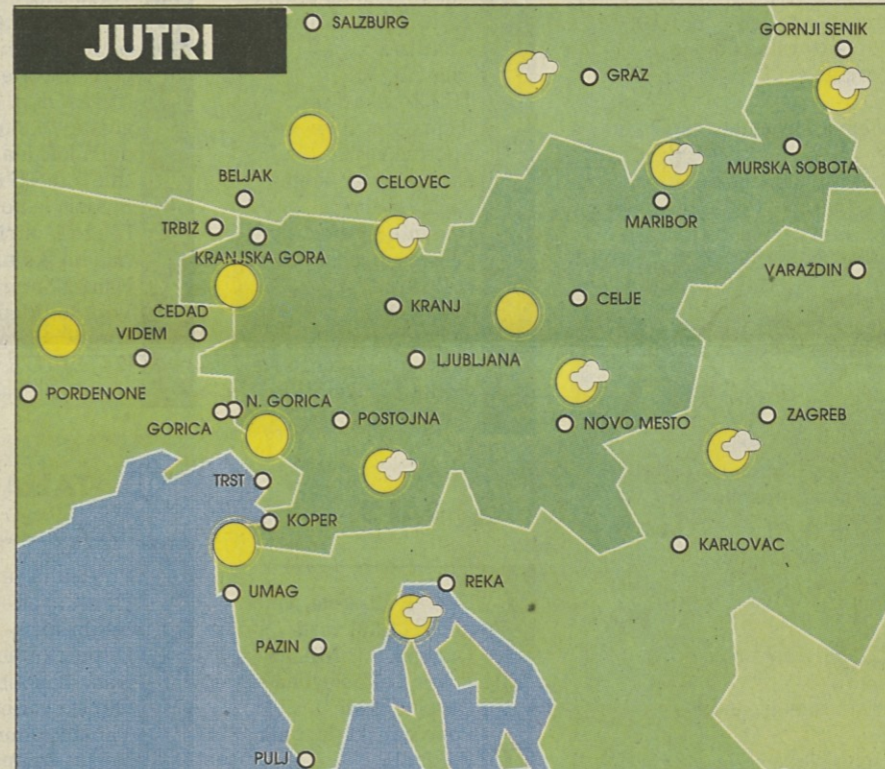
LJUBLJANA	-7/-5
TRST	-3/-2
CELOVEC	-9/-8
BRNIK	-7/-4
MARIBOR	-8/-7
CELJE	-7/-5
NOVO MESTO	-9/-8
NOVA GORICA	-1/-8
MUR. SOBOTA	-9/-6
PORTOROŽ	-2/0
POSTOJNA	-10/-8
IL. BISTRICA	-6/-
KOČEVJE	-10/-10
ČRNOVELJ	-7/-6
SL. GRADEC	-9/-8
BOVEC	-5/-3
RATEČE	-10/-
VOGEL	-15/-14
KREDARICA	-19/-19
VIDEM	0/2
GRADCE	-8/-5
MONOSTER	-10/-6
ZAGREB	-7/-6
REKA	-4/-2

V SLOVENIJI: Zmerno do pretežno oblačno bo, dopoldne bo v vzhodnih krajih še rahlo snežilo. Na Primorskem bo pihala burja, v notranjosti pa severovzhodni veter. Popoldne bo veter oslabil. Najvišje dnevne temperature bodo od -8 do -3 °C, na Primorskem okoli -1 °C.

SOSEDNJE POKRAJINE: V krajih vzhodno od nas bo pretežno oblačno, dopoldne bo še rahlo snežilo. Drugod bo precej jasno. Burja ob Jadranu bo čez dan oslabela.

OBLACNOST	DEZ/SNEG mm na dan
pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60
VEŠER	NEVIHTE
5-10 m/s	
nad 10 m/s	

V SLOVENIJI: Precej jasno bo in nekoliko topleje, burja na Primorskem bo ponehala.

OBETI: V sredo bo še naprej jasno in nekoliko topleje.

ONESNAŽENOST ZRAKA

Povprečne 24-urne koncentracije SO₂ v mikrogramih na m³ zraka:

Ljubljana	-
Maribor	-
Celje	-
Trbovlje	-
Hrastnik	-
Zagorje	-
Šoštanj	-

Kritična 24 ura koncentracija SO₂ je 375 mikrogramov na m³ zraka.

STANJE VODA

Višina vode v cm ob 7. uri:

Mura, G. Radgona:	114
Drava HE Dravograd:	-
Sava Radovljica:	47
Sava Šentjakob:	-
Sava Radeče:	122
Sora Suha:	104
Ljubljana-Moste:	83
Savinjska Laška:	101
Kolpa Podbočje:	87
Kolpa Radenci:	86
Soča Solkan:	195

HOROSKOP

OVEN 21-3/20-4: Dan se bo lepo začel, toda že pred poldnevom bo slo nekaj narobe in ne boste si na jasnem zakaj. Z oblubo v zvezi s finančno zadevo ne bo nič.

BIK 21-4/20-5: Zjutraj bo precej živahno, pravo nadaljevanje včerajšnjih zanimivih dogodkov. Proti koncu dneva bo »čarovniša« popustila. Zvečer razočaranje.

DVOJČKA 21-5/21-6: Zjutraj bo precej živahno, pravo nadaljevanje včerajšnjih zanimivih dogodkov. Proti koncu dneva bo »čarovniša« popustila. Zvečer razočaranje.

RAK 22-6/22-7: Zjutraj bo precej živahno, pravo nadaljevanje včerajšnjih zanimivih dogodkov. Proti koncu dneva bo »čarovniša« popustila. Zvečer razočaranje.

LEV 23-7/23-8: Poslovni in zaposleni boste kot že dolgo ne, zal pa ne boste naleteli na ugoden odziv pri sodelavcih, zato lahko pričakujete manjše napetosti.

DEVICA 24-8/22-9: Sredi vseh razočaranj in negotovosti glede prihodnosti se vam bo zazdelo, da bi se v določeni fazi vendarle lahko dogovorili. Izkoristite primeren trenutek.

TEHTNICA 23-9/22-10: Nazaj v resničnost, pa čeprav ne boste razpoloženi za realna dejstva in ostale drobnarije zaposlenega in delovnega sveta. Zvečer se vam obetajo prijetni trenutki.

SKORPIJON 23-10/22-11: Vracate se med delovne vnetze, toda tokrat to ne bo izvalilo prijetnega nasmeha na vaš obraz. Danes ne boste pretirano dejavni.

STRELEC 23-11/21-12: Vaš povratek na poslovno sceno bo po obetavnem začetku precej dolgotrajen in nerazgiban. Razzalostil vas bo tudi partnerjev propadli nacrt za zvečer.

KOZOROG 22-12/20-1: Dan se začne zelo razgibano in živahno, kmalu pa vas bo v slabo voljo spravil nesporazum z ljubljeno osebo ali s prijateljem. Tudi zvečer ne bo nič boljše.

VODNAR 21-1/19-2: Prvi delovni dan po praznikih ne bo na stečaj odprl vrati veselju. Čeprav zjutraj ne bo večjih težav, se bodo nepomembne nadloge hitro pojavile.

RIBI 20-2/20-3: Ko se boste danes »srečali« z delovnimi obveznostmi, si ob tem prav gotovo ne boste prepevali. S težavo se boste otesli prazničnega razpoloženja.

CESTE / PONEKOD ZASNEŽENE IN POLEDENELE

SNEŽNE RAZMERE (v cm)

SLOVENIJA	FURLANIJA-JK	KOROŠKA
Kope	Cimolais	Podklošter
Vrhe	Claut	Bad Kleinkirchheim
Lontovz	Piancavallo	Pilberk/Pecca
Stari vrh	Zabnice/Ovčja vas	Slovenij Plajberk
Rogla	Raibl	Dobrač
Kanin	Forni Avoltri	Nassfeld/Mokrine
Cerkno	Forni di Sopra	Spittal/Goldeck
Soriška planina	Paluzza-Timai	Hellgenblut
Vogel	Paularo	Katschberg
Kobla	Pontebba	Koralpe/Golica
Mariborsko Pohorje	Pradibosco	Kötschach/Mauthen
Kranjska gora	Prato Carnico	Mollnitz
Kandriše	Zoncolan	AVSTRIJA
Rog - Črmošnjice	Sauris	Arberg
Marela	Sella Chianzutan	Seefeld
Jezerško	Nevejsko sedlo	Kitzbühel
Ulovka	Višarje	Obertauern
Golte	VENETO	Zell am See
Cmli vrh	Sappada	Schladming/Planal

- ZASTOJI
- ZAPRTA CESTA
- POPRAVILA NA CESTISČU
- POLEDICA
- SAMO Z ZIMSKO OPREMO
- ŠPORTNA PRIREDITEV
- GOSTA MEGLA
- BENCINSKE ČRPALKE 24 UR

V VEDNOST

Lepotec zimskega neba

Zvečer pogledite na južno stran neba. Tam brez težav izsledite najlepše in najmogočnejše zimsko zvezdje - Orion. Sestavlja ga sedem svetlejših zvezd in upodablja slavnega antičnega lovca (slika). V ozvezdju levo zgoraj leži zvezda Betelgeza (alfa). To je nadorjaska zvezda, skoraj tisočkrat večja od Sonca. Ker pa je od nas oddaljena kar 650 svetlobnih let, jo vidimo le kot točko. Spodaj desno je zvezda Rigel (beta), ki je oddaljena okoli 1000 svetlobnih let in oddaja v prostor energijo 50000 Sonc.

Trem zaporednim zvezdam v sredini ozvezdja (Orionov pas) recemo Kosci ali Rimsčice. Pod njimi leži 1500 svetlobnih let od nas oddaljena znamenita Orionova meglica M 42, obsirno območje plina, iz katerega nastajajo zvezde. Meglico vidimo v jasnih nočeh brez Lune ze s prostim ocesom, lepo pa jo lahko opazujemo z lovskim daljnogledom.

Po ozvezdju Orion se je mogoče tudi orientirati. Ko gledamo proti njemu, imamo pred seboj južno stran neba, za seboj severno, na levi vzhodno, na desni zahodno.

VIDELI SMO ...: **SVETOVNO PR-
VENSTVO** / GOVORI SE ...: **TELE-
VIZIJA NA PREPIHU, ZAPRITE
VRATA!** / SPOZNAJMO SE ...:
VLADIMIR FRANTAR / DOGAJA
SE ...: **LA FEMME FATALE, MILENA**

Monitor

NAŠA GOSTA ...: **MAMET IN MAN-
TEGNA** / KANAL A : **DAN PO JU-
TRIŠNJEM** / KINO DOMA : **VIDEO-
KASETE ZA VAŠO ZBIRKO** /
PREDSTAVLJAMO : **ŠOLA RAČU-
NALNIŠTVA** / NOVE NADALJEVANKE

SPORED I IN ZANIMIVOSTI TELEVIZIJSKEGA TEDNA OD NEDELJE, 3. 1., DO SOBOTE, 9. 1. 1993

Mamljive slike drugačnosti

Tako, pa so za nami vsi napori ob intenzivnem poslavljanju: kdo ve, od česa smo se poslavljali in zakaj. Zdaj, ko smo popravili vso staro kramo, začnemo na novo.

Naj bo novo leto uspešno tudi za vse tiste, ki hočejo imeti svojo televizijo. Da zmorejo vsaj toliko kot njihovi že večkrat preizkušeni »nacionalni« kolegi, so že zdavnaj pokazali. Kljub temu pa se dostikrat kaže, da se umetnik pač rodi kot umetnik in da vsakomur le ne gre dajati v roke dleta, čopiča pisala ali kamere. Vsak uspešen medijski poskus pa je dobrodošel predvsem zaradi drugačnosti in spremembe, ki, verjmite, nam vsem kar dobro dene. Sicer pa dajmo času čas in ustvarjalcem možnost, da nas prese-
netijo. V novem letu si med drugim pač želimo tudi kaj zabave. In medtem ko bodo alternativne televizije zbirale in ureničevale zamisli mnogih domiselnih ljudi, za katere pač nekje drugje resnično ni prostora(!), nas bodo drugi osrečevali s prenovljenimi oddajami iz zakladnice preverjenih televizijskih idej, ki pa se žal ponavadi vse prehitro izrodijo v dolgočasna druženja z vse manj gledalci.

Zato pa je resitev čisto enostavna. Na srečo vseh ljubiteljev filmskih programov se v svetu se kaj dogaja in tisto dobro pride tudi do nas. Resda so ti filmi in nadaljevanke drage, vendar se je prav pred kratkim, v najdaljši noči, pokazalo, da denar resnično ni vse. Se strinjate?

NATAŠA NARDIN

Monitor

FILMI

PRINC IN IGRALKA,
TVS1, nedelja - 13.20

DENAR,
TVS2, nedelja - 17.10

GROZA IZPOD NEBA,
TVS1, nedelja - 00.10

BILL, TVS2,
ponedeljek - 22.25

ZDAJ SI SAM, BILL,
TVS2, torek - 23.00

VELIKI SEN, TVS2,
četrtek - 23.45

MIKROKOZMOS,
TVS1, petek - 20.30

ANNIE HALL,
TVS2, petek - 22.30

MAČEK,
TVS2, sobota - 00.20

Monitor

ŠPORT

**SMUČARSKI SKOKI:
INNSBRUCK -**
Svetovni pokal, TVS2,
nedelja - 13.30

**SMUČANJE:
MARIBOR -**
Svetovni pokal,
veleslalom (Ž)
- prenos 1. vožnje:
TVS2, torek - 9.50
- prenos 2. vožnje:
TVS2, torek - 12.55

slalom (Ž)
- prenos 1. vožnje:
TVS2, sredo - 9.20
- prenos 2. vožnje:
TVS2, torek - 12.25

RAI 1

6.00 Variete: Dadaumpa
7.45 Dok.: Kvarov svet
8.30 Otroški variete: La Banda dello Zecchino
10.00 Zelena linija magazine
10.55 Masa
11.55 Parola e vita
12.15 Zelena linija
13.00 TG l'una in dnevnik
14.15 Sport: Palla al centro
14.25 Variete: Domenica in, (vodita T. Cotugno, A. Parietti), vmes sportni oddaji (15.20, 16.20)
18.00 Dnevnik in 90. minuta
19.50 Vreme in dnevnik
20.25 Sportne vesti
20.40 Film: Banana Joe (pust., It.-Nem. '82, i. Bud Spencer, G. Barra)
22.25 Sportna nedelja
23.15 Dnevnik 1
23.20 Sportna oddaja
24.00 Dnevnik in vreme
0.30 Nocni rock
1.15 Film: La guerra privata del maggiore Benson (kom., ZDA '55, i. C. Heston, J. Adams)

RAI 2

7.00 Aktualno: Mattina 2, vmes (8.00, 9.00, 10.00) kratke vesti
10.05 Aktualno: Tvoj bližnji
11.00 Aktualno: Giorno di festa (vodi S. Milo)
12.00 Variete: E se fosse
13.00 Dnevnik 2
13.30 TG2 Gulliver in vreme
14.00 Variete: Acqua calda (vodita G. Faletti, Nino Frassica)
16.55 Film: Totò e Marcellino (kom., It. '58, i. Totò, Pablito Calvo)
18.40 Sport: Nogomet A lige
19.45 Vreme in dnevnik
20.00 Sport
21.00 Nad.: Beautiful
22.30 Variete: Solodidomenica?
23.15 Dnevnik in vreme
23.35 Sorgente di vita
0.05 Dok.: Lizbona
1.05 Film: Permette signora che ami vostra figlia?)

RAI 3

6.45 Variete: Fuori orario
9.00 Film: Il giustiziere dei mari
10.30 Glasbena oddaja
12.10 Film: La mia amica Irma (kom., ZDA '49)
14.00 Popoldanski dnevnik
14.25 Aktualno: Italijani (vodi Andrea Barbato)
16.10 Sportna oddaja
16.40 Film: Colpo vincente
18.40 Domenica gol, vreme
19.00 Dnevnik
19.30 Dezelne vesti, sport
20.00 Risanke: BlobCartoon
20.30 Film: I due carabinieri (kom., It. '84, r.-i- Carlo Verdone)
22.30 Dnevnik ob 22.30
22.50 Nonsolofilm, vmes film Looker (krim. '81)

RETE 4

7.40 Nan.: Strega per amore, 8.00 Hotel, 9.00 La famiglia Bradford
10.00 Nedeljski koncert
10.50 Aktualno: 4 x 7
11.10 Variete: A casa nostra
13.30 TG 4vesti
14.05 Film: Bugs Bunny Show (ris., ZDA '75, r. Fritz Freleng)
16.20 Nan.: Kojak
17.30 TG 4 vesti
17.40 Aktualno: 4 x 7
18.00 Nan.: Strega per amore, 18.30 Colombo, vmes (18.55) vesti
20.30 Glas. kom.: La vera storia della Donna del mistero (i. Sandra Milo, Angelo Sotgiu, Angela Brambati)
22.30 TV film: Dynasty-Ultimo atto (dram., ZDA 1991, r. Irving Moore, i. Joan Collins, John Forsythe, 3. del)
23.30 Nedeljski koncert
0.30 TG 4 nočne vesti

CANALE 5

6.30 Na prvi strani
8.30 Nabozna oddaja
9.15 Nan.: Druzina Addams
9.45 Film: I diavoli volanti (kom., ZDA '39)
11.30 Nan.: I Robinson
12.00 Risanke: I Simpson
12.30 Glasbena oddaja: Superclassifica Show, vmes (13.00) dnevnik
13.45 Variete: Buona domenica (vodita Lorella Cuccarini, Marco Columbro, vmes (18.10) nan. Nonno Felice)
20.00 Dnevnik TG 5
20.30 Film: Fantasma da legare (fant., ZDA '88, i. D. Hannah)
22.30 Aktualno: Ciak
23.00 Film: Vacanze romane (kom., ZDA '53, i. Gregory Peck, Audrey Hepburn)
24.00 TG 5 dnevnik

ITALIA 1

6.30 Otroški variete
10.15 A tutto volume
10.45 Nan.: Chips
11.45 Sport: Grand Prix
12.45 Odprti studio
13.00 Sport: Vodič nogometnega prvenstva
14.30 Odbojka A lige
16.00 Sport: Domenica stadio (vodi M. De Luca)
18.05 Film: L'Esorciccio (kom., It. 1971, i. Franchi-Ingrassia)
20.00 Varieteja: Cantiamo von Cristina, 20.30 Dido menica (vodita Gaspere in Zuzzurro)
22.25 Sportni oddaji: Pressing, 23.45 Mai dire gol
24.00 Studio sport, odprti studio, pregled tiska

TMC

7.00 Euronews
9.00 Risanke: Bun Bun
9.30 Gamesmaster
10.00 Nanizanke in risanke
12.00 Papežev blagoslov
12.15 Film: Controspionaggio (dram., ZDA 54, i. Clark Gable, Lana Turner)
14.15 Sport: NBA Action
14.45 Kosarka: Clear Cantù-Stefanel (IP)
16.40 Glasba: Ma che bella città! (E. Bennato)
17.05 Film: David Copperfieldn (dram., ZDA '35, i. Freddie Bartholomew)
19.25 Vremenska napoved
19.30 Vesti: TMC News
19.45 Sportne vesti
20.30 Sportna oddaja: Gola-gol (vodita Massimo Caputi, Carolina Morace)
22.30 Ladies and Gentlemen
23.20 Film: Gli altri giorni del Condor (krim., ZDA 1982, i. Lee Majors)
1.05 Aktualno: CNN News

ITALIA 7

7.30 Nan.: Mike Hammer
8.30 Inverno insieme
13.00 Film: I vestiti invisibili dell'imperatore (fant., ZDA '87, i. Sid Ceasar)
14.30 Nan.: Jenny e Chachi, 16.30 Diamonds
17.30 Filmske novosti
17.45 Film: Come far carriera senza lavorare (kom., ZDA '67, i. Robert Morse)
19.30 Nan.: L'uomo di Atlantide
20.30 Film: Commando Leopard (pust., It. '86, i. Klaus Kinski, Lewis Collin, C. Donadio)
22.30 Sport: Fuorigioco
24.00 Hokej na ledu
1.00 Nan.: Paradise club

TELEFRIULI

14.00 Anime furlane
15.30 Rubrike: Obcina, 16.30 Superpass,
17.00 Nan.: I giorni di Brian
18.00 Nad.: Le avventure di Pinocchio
19.00 Sportne vesti
20.30 Nan.: Strike Force
21.30 Dok.: Explorer
22.00 Rubr.: Crno na belem
22.30 Sportne vesti

TELE 4

(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
14.00 Kronika in komentar
19.30 Dogodki in odmevi

Koper

13.00 Horoskop
13.10 Harry O., ameriska tv nanizanka
14.00 Tolpa črnega peresa, českoslovaški mladinski film
15.15 Carobna svetilka
Horacij, nevidni zajec, angleški mladinski film
Superman, risanke
16.45 Sok moderne umetnosti, am. dok. serija
17.25 Vohuna, ameriska barvna nanizanka
19.00 TV dnevnik
19.25 Harry O, ameriska nanizanka
20.15 Dragnet, ameriska tv nanizanka
20.40 Faith, amerisko italijanski film - igrajo Silvia Seidel, Richard Maldone; režija: Ted Mather
22.20 Zrebanje lota
22.25 TV dnevnik
22.35 Rhythm and News, vodi: Andrea F.
23.35 Vohuna, ponovitev ameriske nanizanke

ORF Avstrija 1

09.00 Ponovitve oddaj
13.10 Ujeta srca ameriska melodrama
14.50 Cirque de soleil,
14.55 Ce ti pravis, ljubi bog
15.00 Peter Pan in gusarji
15.25 Ptica Gabo, risanka
15.30 Poni s prvega nadstropja, sved. otroški film
17.00 Mini čas v sliki
17.10 Beverly Hills, hrepenenje za krinkami
18.00 Cas v sliki
18.05 X-Large, best of x-large
19.30 Cas v sliki
20.15 Prigode mladega Indiana Jones
21.05 Dezelna dolin
21.55 Vizije
22.00 Henrik V.
00.10 Cas v sliki
00.15 Neverjetne zgodbe, Smola
00.40 Porocila

ORF Avstrija 2

08.00 Dopoldanski program:
10.15 Drzni fantje v letelih skatlah
12.10 Nebotičniki, kratki film
12.30 Dober dan, Koroska
13.00 Sportno popoldne
16.45 Druzina Leitner, serija
17.15 Klub za seniorje
18.00 Skrivnost amfore
18.30 Slika Avstrije
18.55 Kristjan v času
19.00 Avstrija danes
19.30 Cas v sliki
19.50 Zakladnica Avstrija
20.15 Kraj dejanja, amok
21.50 Cas v sliki, sport
22.00 Calafati Joe, zadnji del
22.50 Veliki car denarja, francoska komedija
00.30 Peklenska spletko...

Hrvaška 1

08.25 Horoskop
08.30 Porocila
08.35 TV koledar
08.45 Slika na sliko, ponovitev
09.30 Huckleberry Finn in prijatelji, 13/26 del
09.55 Risanke
10.00 Porocila
10.05 Hisni ljubimci
10.30 Sezamova ulica, 2. del
11.30 Oddo tamburice, oddaja narodne glasbe
12.00 Porocila
12.05 Plodovi zemlje
13.00 Mir in dobro
13.30 Mali David, 1. del
13.55 Skrivno zivljenje T.K. Dearinga, amer. film
14.45 Risanke
15.00 Opera Box
15.30 Porocila
15.35 Zabavni program
17.10 "King Kong Lives", ameriski film
18.50 "Bubimir"
19.15 TV-fortuna
19.30 Dnevnik 1
20.05 Objem, 1. del dramske serije
21.10 Sedma noc
22.45 Dnevnik 2
23.10 Slika na sliko
23.55 Porocila v angleščini
00.00 Porocila
00.10 Sen brez meja

Hrvaška 2

19.30 Dnevnik 1
20.05 Svet odkritij, 2/11 del dokumentarne serije
21.00 Zlata leta, 4/8 ameriske nadaljevanke
21.55 "Prince", britanski film
23.35 Sport
23.50 Jazz
00.20 Horoskop

MTV Madžarska

08.30 Nedeljski magazin
11.00 Sport 92, 4. del
12.00 Plesalec in ples, angl. film
13.30 Glasbeni kino, 1. del
14.05 Lovejoy, kriminalka
15.00 Festival za otroke
15.40 Carovnije Davida Copperfielda, am. film
16.35 Knjižni klub priporoca
16.40 Dversoni program
17.05 Disney
18.50 Bankir in mesto, film
19.15 Tele sport
19.20 Kolo sreče, kviz
20.00 Dnevnik
20.20 Teden
21.05 Intervju: Steven Spielberg
21.20 Kralj Patagonje, 2. del
23.15 Portreti iz 20. stoletja

ODDAJE V SLOVENŠČINI

SLOVENIJA 1

- 09.20 Radovedni Tacek: Sonce
- 09.35 Povodnjak in makov skrat, 1/3 del lutkovne igrice
- 09.50 Zlata ribica: Gregor, 3/7 del nadaljevanke
- 10.00 Porocila
- 10.20 Tok, tok, ponovitev
- 11.05 Mikrokozmos, ponovitev ameriskega filma
- 13.05 Tednik, ponovitev
- Sova, ponovitev
- 14.00 Popolna tujca, 12/28 del ameriske naniz., VPS 1400
- 14.30 Woody Allen: Annie Hall, ameriski film, VPS 1430
- 16.00 Zelite milord?, 9/13 del angleske nanizanke, VPS 1600
- 17.00 TV dnevnik 1
- 17.15 Življenjske preizkusnje, 11/13 del angleske poljudno-znanstvene serije, VPS 1715
- 18.05 Regionalni program - Ljubljana
- 18.50 TV mernik
- 19.05 Zrebanje 3 x 3
- 19.15 Risanka
- 19.30 TV dnevnik 2, vreme, šport,
- 20.05 Utrip
- 20.30 Ona + on
- 21.35 Bagdad Café, 13/15 del ameriske nanizanke VPS 2135
- 22.15 TV dnevnik 3, vreme, šport, VPS 2205
- Sobotna noc:
- 22.45 Videonoc
- 23.55 Svetovne glasbene nagrade, 1. del

SLOVENIJA 2

- 07.50 Video strani
- 08.00 Otroški program
- 10.55 Cortina: SP v alpskem smucanju, smuk (Z), prenos
- 11.50 Garmisch-Partenkirchen: SP v alpskem smucanju, smuk (M), prenos
- 13.00 Porocila
- 13.05 Operne zgodbe, 1. oddaja: La boheme
- 14.50 Sportna sobota
- 18.55 Dober tek!, Kuharski nasveti Paula Bocuseja, 18/22 del
- 19.30 TV dnevnik 2, vreme, šport
- 20.05 Churchill, 1/4 del angleske dokumentarne serije
- 20.55 Slovenski magazin
- 21.25 Poglej in zadeni
- 22.35 Sova
- Znaki zodiaka: Lev, 5/12 del nemske nanizanke
- Maček, francoski film
- Zelite milord?, 10/13 del angleske nanizanke

KANAL A

- 07.30 Sobotni dopoldanski program
- 12.00 Letalonosilka, ameriski film
- 13.30 Srečni Luka, 1. del ameriske risanke
- 14.00 Zdravnik po sili, igra
- 15.10 Kanaliziranje, dokumentarni film
- 16.00 Dogodek v Podsredi, kratki film
- 16.25 Carovniki pod košem, ameriski film
- 17.25 Vesoljčevo oko, ponov. znanstveno-fantastičnega filma
- 19.00 Srečni Luka, 2. del risanke
- 19.30 MCM
- 20.00 Guliver, ameriski risani film
- 21.20 Carolina Skeletons, ameriski film
- 23.00 Nevarnost v ZDA, ameriski film
- 00.30 MCM
- 02.00 Zgodovina porno filma, 5. del
- 02.30 Erotični film
- 04.00 Erotična uspavanka
- 04.20 Astrološka napoved

KOPER

- 18.00 Globus

Monitor

SOBOTA, 9. JANUARJA 1993

FILM

DOKUMENTARNA
ODDAJA

GLASBENA
ODDAJA

NADALJEVANKA

OTROŠKA
ODDAJA

RAZVEDRILNA
ODDAJA

INFORMATIVNA
ODDAJA

SPORT

TV SLOVENIJA 1 22.45

SOBOTNA NOČ

Sobotni nočni program bodo po novem letu zapolnile različne zabavnoglasbene oddaje, v katerih pa bodo govorili tudi o športu, modi in podobnih zanimivih temah. Nocoj bo na sporedu kontaktna oddaja **Videonoc**, ki jo bo vodila Saša Gerdej. V studio bo povabila zagrebško skupino **Ritmo Loco**, k sodelovanju pa vabi tudi vas. Po telefonu boste lahko izbrali tuje in domače videospote. Po oddaji vas vabimo k ogledu posnetka mednarodne prireditve z naslovom **Svetovne glasbene nagrade**, ki so jo za leto 1992 pripravili v Monte Carlu. Oddajo povezujeta Olivia Newton-John in Cliff Richard, nastopili pa bodo številni svetovno znani pevci.

TV SLOVENIJA 2 13.05

OPERNE ZGODBE: LA BOHEME

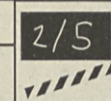
Vabimo vas, da si v prvi oddaji Operne zgodbe ogledate mojstrovino Giacomo Puccinija **La Boheme** (1896). Libreto zanjo sta, po znanem romanu *Scenes de la Vie de Boheme* francoskega romantika H. Murgera, napisala G. Giacosa in L. Illica. V zgodbi o bohemih in ljubezni pesnika in preproste šivilje je Puccini našel idealno snov in ustvaril opero, ki je nedvomno njegova najbolj plemenita in čista umetnina.

TV SLOVENIJA 2 20.05

CHURCHILL, Odpadnik in prebežnik

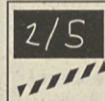
Nadaljevanka v štirih delih je doslej najobsežnejša študija o značaju tega človeka, ki se skriva za legendo. Zajema celotno življenje **Winstona Churchilla**, kot ga predstavlja njegov uradni življenjepisec **Martin Gilbert**. Prva oddaja sledi njegovemu življenju do leta 1940, ko je postal predsednik vlade, in skuša pojasniti njegovo nenehno potrebo po uveljavljanju, ki izvira iz nesrečnega otroštva.

TV SLOVENIJA 2

MAČEK, francoski film

Pierre Granier-Deferre je za film **Maček** priredil literarno delo **Georges Simenona**, glavne vloge pa je zaupal neponovljivi **Simone Signoret** in **Jeanu Gabinu**. G. Simon, ki slovi po svojih psiholoških kriminalkah in nenavadnih zgodbah, odtujena starejša zakonca postavi v žalostno, dotrajano predmestno hišo. Kakor onadva je del preteklosti, ki ji je namenjeno uničenje; hočejo jo porušiti. Vendar med starcema še tli ljubezen, zaradi katere se nikoli dokončno ne razdružita. V ta nedokončani odnos se vrine maček, ki mu mož posveti vso pozornost. Prav ta drobna žival pa v njuno življenje prinese spremembe ...

RAI 1

0.35

OBLMOV

SZ 1979, režija Nikita Mihalkov, igrata Oleg Tabarov, Elena Solovej.

Oblomov, mali lastnik, živi v Petrogradu dolgočasno in pusto življenje. Obišče ga prijatelj Štol'c, aktiven in bister, ki mu predstavi Olgo. Dekle se zaljubi v Oblomova in bi ga rada rešila iz apatije. Oblomov se izmika, Olga vstraja, vendar brezupno ... Film ni filmska transpozicija Gončarovega romana. Režiser je namreč izbral le nekaj epizod, »nekaj dni«, kakor pove originalni naslov filma. Mihalkov je doumel, da je roman neprevedljiv v filmski jezik. Poudaril je zato predvsem simbolično vrednost zgodbe in skušal prikazati tiste junakove osebnosti, ki so zanimive za današnjega gledalca.

KINO DOMA

Videokasete za vašo zbirko

Za vse ljubitelje narodnozabavne glasbe tokrat predstavljamo tri videokasete, ki vam bodo priljubljeno glasbo popularnih ansamblov prinesle na dom.

Videomeh za domaco rabo je izbor pesmi, ki ste jih lahko spremljali v istoiemenskih televizijskih oddajah. Njihov avtor Boris Kopitar je za videokaseto izbral najboljše pesmi najpriljubljenejših ansamblov. Režiral je Joze Kloboves.

Kdo ne pozna Ansambla

bratov Avsenik? In kdo ne pozna vsaj ene njihove pesmi? Obozevalcem predlagamo, da si ogledajo videokaseto **Ansambel bratov Avsenik**, na kateri si bodo lahko ogledali kar sedemnajst izvedb njihovih najboljših pesmi. V prvem delu z naslovom *Na Robleku* je tudi priljubljena pesem *Vecer na Robleku*, ki jo pojeta Danica Filipčič in Franc Koren. Drugi del pa se imenuje *Po domače z Avseniki*, prinaša pa tudi

že skoraj ponarodelo pesem *Slovenija*, odkod lepote tvoje, ki jo pojejo Ema Prodnik, Jožica Svete in Alfi Nipič.

Prav tako slaven in uspešen je **Ansambel Lojzeta Slaka**. Na videokaseti vam predstavlja petindvajset svojih najboljših pesmi. Spomnimo se samo nekaterih: *Ohcet je pri nas*, *Good bye, Amerika*, *Ljubezen*, to je greh in *Ej prijatelj*. Režirala sta Joze Kloboves in Marjan Roblek.

Gledali bomo »naj« svetovne uspešnice

Televizija Slovenija je od letošnjega poletja samostojna članica Evrovizije, vendar se vedno vzdržuje tudi nekatere vezi z republikami nekdanje Jugoslavije. Tako na primer televizijski uredniki se vedno kupujejo tv-programe skupaj z nekaterimi članicami nekdanje JRT. Izzvzeti sta seveda Srbija in Crna gora. »Tuje nadaljevanke so drage, cena je približno od 22 do 25 dolarjev za minuto,« pravi urednik Vladimir Frantar, »tako je za nas se vedno edina resitev, da kupimo nadaljevanke tudi za ostale republike nekdanje Jugoslavije, potem pa si jih izmenjujemo. Kupec pa ima seveda pravico do premiernega predvajanja.«

Letos je urednik Vladimir Frantar obiskal vse večje televizijske sejme in festivale svetovnih televizijskih produkcij. Pregledal je ure in ure nadaljevanke, da je lahko izbral najboljšo. Leto se bliža h koncu in za Frantarjem je čas napornih potovanj in ogledov televizijskih programov, pred nami pa kup nadaljevanke, ki jih je izbral za nas. Seveda s tem delo se ni končano, podpisati je treba še marsikatero pogodbo, nadaljevanke prevesti, mnoge od njih pa tudi skrajšati, tako da bo preteklo seprecej časa, preden jih bomo uzrli na ekranu.

In katere nadaljevanke po svetu najraje gledajo?

»Dobre dramatizacije romanov sodijo že skoraj v televizijsko zgodovino. Večino dobrih romanov so namreč za televizijo že posneli. BBC je tako posnela že skoraj vso pomembnejšo angleško literaturo, lotila pa se je tudi francoske in ruske. Danes je najbolj popularno snemanje nadaljevanke po knjižnih uspešnicah (bestsellerjih). To so predvsem mini serije, ki imajo dve do štiri desetminutne epizode. V našem sporu se nimamo devetdesetminutnega termina za nadaljevanke, zato take epizode ponavadi delimo na dva dela. Se vedno so zelo popularne kriminalne serije. Angleži recimo naredijo uvodni celovečerni film za promocijo, nato po najmanj dvajset petinštrideset ali petdesetminutnih epizod na leto. Tako je na primer posneta tudi nadaljevanke Polnočni kliki. Prav tako so vedno zanimive tako imenovane zdravniške serije. V zadnjem času pa so prav gotovo med gledalci najbolj pri-

ljubljene družinske nadaljevanke, ki so že po pravilu zacinjene se s kancom humorja. Poseben zanj nadaljevanke so razvili v ZDA, tako imenovano soap opero. To so nadaljevanke, ki jih predvajajo čez dan, namenjene pa so predvsem gospodinjam, upokojevcem in tistim, ki ne sedejo pred televizor samo ob večernih urah, temveč jim je zvesti spremljavec tudi čez dan. Ta zanj so v zadnjem času prevzeli tudi Brazilci, vsi se se prav dobro spominjamo maratonske nadaljevanke Suznja iz

Aura. Stevilo epizod je skoraj neomejeno, produkcijski stroški pa kolikor mogoče majhni, saj scenariji temeljijo predvsem na dialogu, dogajanje je postavljeno v en prostor, zunanjih posnetkov pa je malo. Med svetovnimi uspešnicam pa nikakor ne smemo pozabiti na avstralske nadaljevanke, ki v zadnjem času s svojo svežino, atraktivnostjo, predvsem pa zaradi odkrivanja dugacnega, nam nepoznanega sveta, zelo uspešno prodirajo na svetovno tržišče.

Na letošnjem festivalu Prix Europa je Vladimir Frantar sodeloval kot član žirije za tv filme in drame. To pomembno nalogo pa je uredniku slovenske televizije zagrenilo žalostno dejstvo, da slovenska televizija na festivalu v nobeni kategoriji ni sodelovala niti z eno svojo oddajo, medtem ko je Hrvatska televizija sodelovala s tv-filmom, makedonska pa z dokumentarcem. Kaj naj rečem o? Očitno s se nam ne mudi v Evropo, tako kot govorimo. Zato pa je bil za slovensko televizijo toliko bolj pramničen letošnji televizijski sejem MIPCOM v Cannesu.

»Letos smo imeli prvič svoj razstaveni prostor, organizirali smo mini predstavitev s koktejlom« pravi Vladimir, ki se je sejma udeležil predvsem kot kupec tujih programov. Med nadaljevanke iz Cannesu pa naj omenimo nekaj najbolj zanimivih: *Prime Suspect II* je nadalje-

vanje odlične mini serije s Helen Mirren v vlogi agentke June Tennison, ki rešuje najbolj zapletene in nenavadne umore. *Anglo Saxon Attitudes* je adaptacija romana priznanega angleškega pisatelja Augusta Wilsona. Zgodba pripoveduje o znanstveniku, ki se v zreli dobi zamisli nad svojim življenjem, uničenim zakonom, grenko mladostjo in ljubezenskimi avanturami. *The Brides of Copacabana* je napet triler, nastal po dogodku, ki se je resnično zgodil v Braziliji. Glavni junak je psihiopat, ki ubija neveste. *The Big Battalion* govori o tem, kako vera in fanatizem vplivata na življenje posameznika in družbe. Nadaljevanke spremlja zgodbe krščanske, muslimanske in zidovske družine.

S pregleda televizijskih programov v Londonu bo verjetno najbolj zanimiva biografija enega največjih se živelih pevcev jazza in zabavne glasbe, *Franka Sinatra*. O Sinatru smo že marsikaj slišali in brali: o njegovih številnih ljubezenskih aferah, podtalnih zvezah z mafijo. Vse to in še marsikaj drugega je zabeleženo v nadaljevanke, katere producentka je njegova hči Tina, v naslovnih vlogi pa je zaigral Philip Casnoff. *The Secret Agent* je priredba znane romana Josepha Conrada. Glavni junak je Adolf Verloc, trojni vohun, ki dela za anarhistično, britansko policijsko in caristično ambasado. *Good-bye Cruel World*, nadaljevanke, ki je prejela letošnjo nagrado Prix Europa v Berlinu, prikazuje tragedijo neke družine, potem ko mati izve, da ima neozdravljivo bolezen in da je obsojena na počasno umiranje. *2000 Malibu Road* se dogaja na eksotičnem Malibuju, v njej spremljamo stiri lepote in njihove ljubezenske avanture. V seriji *Grass Roots* igra glavno vlogo priljubljeni igralec iz nadaljevanke Zakon v Los Angelesu. *The Best Intentions* je mini serija, ki je nastala po letošnjem, v Cannesu nagrajenem filmu Ingmarja Bergmana. Režiser prikazuje ljubezensko zgodbo svojih staršev. *The Shadow Trader* bo prva novozeleandska mini serija na naših malih zaslonih. Zgodba se odvija v sodobnem svetu visokih finančnikov in organiziranih kriminalcev. Naj za konec omenimo se najzanimivejšo produkcijo nemških televizij, *Die Zweite Heimat*, ki je nadaljevanje obsežne sage o nemski vasi, tokrat pa se dogajanje preseli v München med leti 1960 in 1970. Glavni junak je Hermancek, nesrečni mladi ljubimec iz Heimata.

To so nekatere nove nadaljevanke, ki bodo popestrile televizijske popoldneve in noči. Najpomembnejše pa je to, da jih je za vas izbral Vladimir Frantar!

TELEVIZIJA IN ZNANOST

Zvezdan Martič vas vabi v Šolo računalništva, od osnov do skrivnosti

Na TV Slovenija je v zadnjem času že kar moda, morda pa tudi potreba, da nekateri novinarji Informativnega programa napovedujejo svoj odhod v Dokumentarni program. Eden redkih, ki je to svojo napoved tudi uresničil, je Zvezdan Martič. Poznamo ga predvsem kot novinarja, ki se je posvetil računalništvu.

»Za to specializacijo sem se odločil, ker se med novinarji v Sloveniji s tem nihče ni poglobljeno ukvarjal. Prepričan sem, da o računalništvu se veliko premalo vemo, čeprav tovrstno znanje iz dneva v dan bolj potrebujemo.«

Že pred leti je Zvezdan z raziskavami ugotovil, da je v Evropi okoli 70 odstotkov delovnih mest povezanih z delom na računalnikih, pri nas pa samo okoli 10. In ta podatek jasno dokazuje, da vsaj v tem primeru zelo počasi capljamo za razvitem svetom. Pa verjetno ne bi bilo potrebno.

»Problem je znanje,« pravi Zvezdan. »Vendar za to niso krivi ljudje, ki dobijo računalnik na mizo, potem pa naj bi z njim delali. Pomembno je znanje tistih, ki o tem odločajo. Napaka pa je v tem, da je za dosti ljudi računalnik le nadomestek pisalnega stroja. To res ni nikakršna pridobitev. Računalnik je namenjen poenostavitvi dela in večji storilnosti. Po svetu na primer že imajo računalniške konference. Namesto da se poslovneži vozijo z letali iz kraja v kraj in s tem izgubljajo čas, sedijo v svoji pisarni in se s pomočjo računalnika in slike na monitorju pogovarjajo s partnerji z vseh koncev sveta.«

Z računalniki lahko marsikatero delo poenostavimo, posodobimo učenje, predvsem pa si marsikatero početje skrajšamo. Naporno brskanje po arhivih in listanje zaprasenih, debelih knjig zamenjamo z nekaj ukazi na računalniku in ure iskanja se spremenijo v nekaj sekund, v katerih dobimo na zaslonu izpisan iskani podatek ali odgovor.

»Za oddaje o računalništvu sem se navdušil zato, ker sem spoznal, da je ljudem marsikdaj neprijetno kaj vprašati ali pokazati, da nečesa ne vedo. Zato je tudi dosti tečajev računalništva neuspešnih, velikokrat tudi prezahtevnih. Ljudi je potrebno spodbujati, jih motivirati in jim razložiti uporabnost in prednosti računalnika.«

V seriji dvainpetdesetih oddaj Sola računalništva - od osnov do skrivnosti bomo spoznali vsa najpomembnejša področja računalništva. Oddaje bodo razdeljene v tri dele. V prvem bodo predstavljeni osnovni pojmi in možnosti uporabe računalnikov. V drugem bodo obdelali posebna področja uporabe, v tretjem pa bodo podrobneje govorili o posameznih temah. Tako bodo gledalci spoznali osnovne postopke: od vklopa računalnika, osnovnih ukazov v posameznih programih do specialnih področij, kot je na primer projektiranje. Hkrati pa se bodo seznanili tudi z računalniškimi omrežji, multimedijo in velikimi računalniškimi sistemi. Za manj zahtevne uporabnike računalnikov bo oddaja zanimiva predvsem zato, ker bodo spoznali programske možnosti in področje, s katerim se večina nima časa ali možnosti ukvarjati.

»Poznavalcem pa bomo vsakic predstavili majhno skrivnost - ukaz, ki ga večina ne pozna ali ne uporablja,« pravi Zvezdan, ki ne more skriti, da mu je računalništvo v veselje in zadovoljstvo, saj z računalnikom je marsikaj opravi hitreje in bolje. »Ob koncu serije bo redni gledalec vedel o računalništvu več, kot si je kdajkoli mislil, da bo o tem področju izvedel,« pravi Zvezdan.

Poleg zanimivosti in novosti iz sveta računalnikov bo v vsaki oddaji bo o svojem odnosu do dela z računalnikom govorila znana oseba. Zvezdan Martič je namreč prepričan, da Slovenija ne bo ujela razvite Evrope, dokler vsak drugi Slovenec ne bo na takšen ali drugačen način uporabljal tega sodobnega pripomočka. Kje, kako, kdaj in zakaj uporabljati računalnike, boste izvedeli v Soli računalništva - od osnov do skrivnosti, ki bo na sporedu vsak petek v oddajah Znanje za znanje, učite se z nami.